

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn

Zan

-a cɛn -tɛ

Wei nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, Zozi Crizi nɛn

1 ¹Fɛ pɛɛnɔn dɛɛdɪ pou sianan "bɛ, tɛ min nɛn waa laabo wei bɛ e ya. Wei 'bɔ a Bali va, ɛn e ya Bali -a. ²-A pou sianan "bɛ tɛ e ya Bali va. ³Bali ciɪla "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn dɛɛ. Fɛ -tɪ 'ka 'e dɛɛdɪ, tɛ -yɛɛ "cɛɛ dɛɛ dɛ. ⁴-A va nɛn 'belidɪ 'si. 'Belidɪ zɪɛ, 'tɛ 'san nɛn e 'tɛɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -nyɛɛn. ⁵'Tɛ zɪɛ -a -san -sɛn klun va, ɛn klun 'ka -tɔlɛ -a 'lɛ dɪ. ⁶Bali min -tɪ 'pa 'sia, -a 'tɔ nɛn Zan. ⁷E -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɪn lɛ, 'dɪ -e minnɪn 'o man, -e 'o yi -tɛra "da. ⁸Zan 'bɔ "cɛɛ 'tɛ 'san zɪɛ -a -nɔan "dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɪn lɛ. ⁹Min nɛn waa laabo wei bɛ, -yɛɛ cɪ 'tɛ 'san tɪglɪ 'a, ɛn -yɛɛ 'ta 'tɛɛdanɔn pɛɛnɔn 'man dɛɛlɛ 'wein. ¹⁰Bali ciɪla "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn dɛɛ. 'Pian zɪ e -ta 'tɛɛda bɛ, minnɪn 'ka -a 'silɛa min -a dɪ. ¹¹E -ta 'yɛɛ 'tɛɛda, ɛn -yɛɛ minnɪn 'ka -a 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a dɪ. ¹²'Pian min -mienun -a 'kun 'o 'pɛ "fli "a, ɛn o yi -tɛra "da. Minnɪn zɪɛ yaa -si -nɔn -wɛlɛ -e 'o dɛɛ Bali -le 'nɛnnun -a. ¹³Wa'a dɛɛlɛ Bali -le 'nɛnnun -a "lɛ zɪ min 'nɛn -yaa 'e 'pɔn -ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɪ dɪ. ɛn min "cɛɛ o dɛɛ Bali -le 'nɛnnun -a dɪ. 'Pian Bali 'bɔ 'bɛ o dɛɛ 'yɛɛ 'nɛnnun -a.

¹⁴Wei zɪɛ, e dɛɛ blamin -a, ɛn e -ta -nyɛɛnɛa 'ku 'va. Ku -yɛɛ -dan cɪ 'yi, -dan zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali -le 'nɛn 'tɔwli "lɛ vɛ -a. E ya 'e fadɪ "yi "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ, yaa kɔɔn 'kɛɛ 'e tɪglɪ da.

¹⁵Yi -tɪ da nɛn Zan -yɛɛ 'wɪ vɪdɪ 'sia minnɪn lɛ. 'E wei wluan 'plɛblɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Min nɛn an -yɛɛ 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -nyɛɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan, e -fɔla "da 'an -sru e -taa. -A -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya 'li 'e 'cɛn.»

¹⁶"Yi "nɛn -yɛɛ "bɛ e -cɛɛ "nɔn. Yi -tɪdɪ pɛɛnɔn man tɛ e "yi zɪɛ -a -sɛan "da -cɛɛ. ¹⁷Bali ciɪla Moizi -va, ɛn e -pɛi -tɔ -cɛɛ. 'Pian Zozi 'bɛ 'ta Bali -le

"yi "a, en zɪ Bali cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ 'e tɪɪt da. ¹⁸Min -tu 'ka tian Bali yɪle dɪ. 'Pian Bali -le 'nɛn -tuwli "nɛn e ya Bali -a, ɛn e ya 'e 'cɛn -kaa "tɪ Bali 'srɔn "bɛ, zɪ Bali 'bɔ cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ.

Zan 'yee 'nyranman -ci 'vɪ minnun le

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)

¹⁹Yi -tu da, Zuif 'nɔn 'tanɔn nɛn Zeruzalem bɛ, o Bali -pannɔn 'lee Levi kludanɔn -mienun 'pa 'sia Zan -va. Levi kludanɔn 'bɔ bɛ, -wɛɛ nyranman "paa Bali -pan 'kuin. O o 'pa 'sia 'nan 'o laabu Zan -lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yia?» 'Wɪ nɛn Zan -a 'vɪ minnun zɪɛ -wɪɛ "bɛ -nyren 'gɔ. ²⁰Ya'a 'wɪ 'tu yɔɔle o man dɪ, yaa 'vɪ -wɪɛ -gbaa 'nan: «An 'ka Crizi nɛn Bali -a 'si 'va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a dɪ.»

²¹Tɔɔn ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «Lɔɔ -tɪ nɛn 'yia 'mɛn, Bali 'lewei vɪzan -dan nɛn waa laabo Eli bɛ, -nyren 'yia?»

ɛn Zan "e 'nan: «Eli "cɛɛ 'maan dɪ.»

ɛn waa laabu -yrɔ "nyian 'nan: «Bali 'lewei vɪzan nɛn o -yee 'wɪ 'vɪ bɛ, -nyren 'yia?»

ɛn e 'nan: «-Cɛɛ.»

²²ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «Lɔɔ, -tɪ nɛn 'yia -kpɔ? 'I vɪ 'kɔɛ, 'dɔ -e 'kɔ -kɔla 'kɔ 'wɪ 'tu yɪ, -e 'kɔ vɪ minnun nɛn o 'kɔ 'pa 'sia bɛ -wɪɛ. -Mɛ "wɪ nɛn i -kɔlaman -e 'i vɪ 'i 'fli man?»

²³Tɔɔn ɛn Zan "e 'nan -wɪɛ 'nan: «Mɛn cɪ min nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'li bɛ -a. Yaa 'vɪ 'nan:

«Min -tu wei 'bɛ "we "bui "da, -a san -a ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta dre!»

²⁴Minnun nɛn o o 'pa 'sia Zan -va bɛ Farizen 'nɔn a o va. ²⁵ɛn waa laabu -yrɔ nan: «Crizi "cɛɛ 'yia dɪ, ɛn Eli "cɛɛ yia dɪ, ɛn Bali 'lewei vɪzan nɛn o -yee 'wɪ 'vɪ bɛ -njɛɛ 'yia dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn i min -batize dra "mɛn?»

²⁶Zan "e 'nan -wɪɛ 'nan: «'An 'bɔ, "an "min -batize dra 'yi 'a, 'pian 'ka yei "bɛ, min -tu a -nan, ka'a tɔa dɪ. ²⁷E -fɔla "da. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ.»

²⁸'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e dre 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da. 'Fla zɪɛ e ya 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ -a -sru, fɛ zɪɛ -a -nan nɛn Zan minnun -batize dre.

²⁹-A ta tu cɛɛn, zɪ Zan -a 'yɪ 'nan Zozi a -tanɛn 'e 'va zia bɛ, ɛn e 'nan: «"Ka 'yɪɔ, Bali -le 'bla 'a. -A 'bɔ nɛn Bali -a -nɔn 'nan -e 'e 'tredanɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn "nɛn wɪ yɪ, -e -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'fui. ³⁰Min nɛn, an -yee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, -nyren "bɛ. Maan 'vɪ 'nan e -fɔla "da e -taa, -a -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya -nan 'li 'e 'cɛn. ³¹Tɔ nɛn an 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ te ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian an minnun -batize dre dɪ 'sia 'nan -e Izraɛl 'nɔn 'o min zɪɛ -a -tɔ.»

³² 'Wɪ nɛn Zan -a -nan 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ minnɛn lɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ: «An Bali lei 'saun 'yɪ 'sinan laji, e sɔɔn "da "le -plablo -zʊ, ɛn e -fʊ "va. ³³ Tʊ nɛn an 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ te ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian Bali nɛn e 'nan 'an 'ta min -batize drɛ 'yɪ 'a bɛ, -yɛɛ 'vɪ 'mɛn 'nan: «Min nɛn 'i Bali lei ye -e 'e -sɔɔn "da -e 'e 'fʊ "va "bɛ, -yɛɛ Bali lei 'saun -nɔan "min lɛ.» ³⁴ Maan -nan 'yɪ, ɛn maan 'vɪ 'wein 'nan, min 'labɛ Bali -pɪ nɛn.»

Zozi -srunɔn tɛdɛ

³⁵ -A ta tʊ cɛɛn, te Zan 'lee 'e -srunɔn "fli 'bɛ cɪ fɛ zɪɛ -a -nan, ³⁶ ɛn zɪ e Zozi 'yɪ te e ya ciunan bɛ, ɛn e 'nan: «"Ka 'yɪɔ Bali -le 'bla bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

³⁷ -A -srunɔn "fli "bɛ, o 'wɪ zɪɛ -a 'man, tɔɔn ɛn o sɔɔnla Zozi -sru. ³⁸ Zozi 'e 'man lila, zɪ yaa 'yɪ 'nan Zan -srunɔn bɛ o sɔɔnla 'e -sru "bɛ, ɛn yaa laabu -wɔɔ 'nan: «-Mɛ "nɛn kaa -wɛɛman?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «Rabi, 'yɪɛ "kɔnnɛn "a nyin zia?» Rabi -ci nɛn 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

³⁹ ɛn Zozi "e -wɛɛ 'nan: «"Ka 'ta -e 'ka -nan 'yɪ!»

O sɔɔnla -a -sru, ɛn waa -nyrannan 'yɪ. Yɪ zɪɛ -a da bɛ, o -fʊ -a "srɔn. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ te yɪdɛ "ta -pliman "tra.

⁴⁰ Min "fli "nɛn o Zan wei 'man ɛn o sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, Simɔn Pieri 'bʊɪ Andre nɛn -a -tʊ -a. ⁴¹ Andre zɪɛ, min tɛdɛ nɛn e -kʊ "va "bɛ, -a 'bɔ 'bʊɪ Simɔn nɛn. ɛn e -yrɛ 'nan: «Kʊ min nɛn e cɪ Crizi -a bɛ -a 'yɪ.» Crizi -ci nɛn 'nan min nɛn Bali -a 'si "va. ⁴² ɛn e -kʊ Simɔn -a Zozi lɛ.

Zozi -a -nanjɛɛn tɛin ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Zan -pɪ Simɔn nɛn 'yɪa, o -taa 'i laabule Keva.» Keva 'bɔ nɛn waa ve "nyian Pieri.

Zozi Filipu 'lee Natanael laabu 'nan 'o -sɔɔnla 'e -sru

⁴³ 'Bɛ 'ta tʊ cɛɛn, ɛn Zozi a "vale 'e 'ko Galile 'lɛglɔn 'ji, -a -nan nɛn e 'bɔ Filipu man ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «"I -sɔɔnla 'an -sru.»

⁴⁴ Filipu zɪɛ, Bezaida nɛn Andre 'lee Pieri fla -a bɛ, -a -nan min nɛn.

⁴⁵ Filipu 'bɔ min -tʊ nɛn waa laabo Natanael bɛ -a man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nɛn -yɛɛ 'wɪ cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le -pɛi 'fluba 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ, kʊa 'yɪ. Nazaretɪ min Zozi nɛn Zozɛfʊ -pɪ -a bɛ, -nyrɛn.»

⁴⁶ ɛn Natanael -a laabu -yrɔɔ 'nan: «Fɛ 'kpa -kɔlaman -e 'e bɔla 'fla nɛn waa laabo Nazaretɪ bɛ -a da?»

-A -nan nɛn Filipu "e -yrɛ 'nan: «"I 'ta -e 'i 'yɪ 'i 'bɔ 'a.»

⁴⁷ Zɪ Zozi Natanael 'yɪ 'tanɛn 'e 'va bɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Cɛɛ Izraɛl min tʊglɪ nɛn 'e 'wɪ tʊglɪ ve bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

⁴⁸ ɛn Natanael -a laabu -yrɔɔ 'nan: «Nyin zia nɛn yian -tɔa?»

Zozi "e -yrɛ 'nan: «"Tɛ i ya 'i -nyrandɪ Fijie yiba 'wɔ -e Filipu 'e 'i laabu bɛ, te mein 'yɪ 'va.»

⁴⁹ -A -nan nɛn Natanael "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, Bali -pɪ nɛn 'yɪa, yɪɛ cɪ Izraɛl 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a.»

⁵⁰Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «Maan 'vɪ 'yie 'nan mein 'yɪ Fijie yiba 'wlu 'le "wean nen i yi -tera 'an da? I -taa 'wɪ -dandan -nan yile e -ciala 'wɪ 'labe 'be da.»

⁵¹En Zozi -a 'vɪ 'nyian 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, ka -taa labli yile 'e 'le 'sɔdɪ -e 'ka Bali -le 'pasianɔn yɪ, te o -ko laji, en te o 'sia laji -e 'o -sɔɔn 'an Blamin -pɪ da.»

Zozi -yee 'pleble 'ci kɔɔn minnun le 'e tede

2 ¹Yi yaaga "be -sru, en lɪ 'pa "fedi dredi 'bɔ 'fla nen waa laabo Kanan be -a da, Galile 'leglɔn 'ji. Zozi "bu "a "fedi zɪɛ -a da, ²en o Zozi 'lee 'e -srunɔn laabu "nyian "fedi 'bɔ da.

³Zɪ -wen -nyan be, en Zozi "bu "e 'nan Zozi le 'nan: «-Wen -nyan -wɔ.»

⁴Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Manmi, -mɛ "le "wean nen i -tɔa 'wɪ zɪɛ 'be 'ji, 'men tɔ 'ka tian bɔle dɪ.»

⁵-A -nan nen Zozi "bu "e 'nan minnun nen o ci fenun -plinan be -wle 'nan: «Wɪ pɛɛnɔn nen yaa 've 'cɛɛ be, 'ka drela "da.»

⁶'Yi 'tɔbɔ nen 'e dredi -kɔle -a be, -a 'shɛɛdɔ a fe 'bɔ zɪɛ -a -nan. 'Yi 'tɔbɔ zɪɛ -a -ji nen Zuif 'nɔn 'o 'cɛin 'lee 'o 'pɛ -man "foe yi "sia -e 'o 'fli dre 'saun Bali 'le. -A -tɔ -kɔlaman e 'yi "siala "tugu -yaa tɔ.

⁷En Zozi "e 'nan minnun nen o ci fenun -plinan be -wle 'nan: «'Ka 'pɔnɔn 'labe o fa 'yi 'a!» O -pɔnɔn zɪɛ -a 'fa, e -sran "man.

⁸-A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'yi 'gɔɛ -a 'kolu "tiennɔn -e 'ka 'kɔ -a min nen 'e yie -tɔa "fedi 'gɔɛ -a da be -yre!»

En waa kolu o -kɔ -a -yre. ⁹Min nen 'e yie -tɔa "fedi 'bɔ da be, e 'yi zɪɛ -a -nanjeen 'e 'le te e lila 'wen -a. Fenan nen -wen zɪɛ e 'si be ya'a tɔa dɪ. 'Pian fe -plinɔn nen o 'yi 'bɔ 'tɔ be, "o -tɔa. E lɪ 'pazan laabu en e 'nan -yre 'nan: ¹⁰«Minnun pɛɛnɔn 'gɔɛ, -wen nen e ci 'kpa be, -a 'bɔ nen waa -nɔan "min le 'e 'flin. "Be -sru te -wen ci min yie da be, -e -wen nen e 'ka 'kpa dɛ, 'wɛɛ 'nɔn min le. 'Yie ve be, -wen nen e ci 'kpa be, yia ta -tɔ -trilii tɔ 'gɔɛ -a.»

¹¹'Lebo "fɔ wɪ tede nen Zozi -a dre be, -nyren zɪɛ. Yaa dre Kanan, Galile 'leglɔn 'ji. E 'yee -dan ci kɔɔn en -a -srunɔn yi -tera Zozi 'bɔ da.

¹²"Be -sru, en e sɔɔn "ji 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da, 'o 'vale 'e "bu 'lee 'e "bɔnɔn 'lee 'e -srunɔn 'a. O -fɔ 'fla zɪɛ -a da tɔ "wennen 'a.

Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin (Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)

¹³Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fedi dredi 'bɔ 'kogo, en Zozi 'kɔ Zeruzalem. ¹⁴Zɪ e 'bɔla 'nan nun be, en e wla Bali -pan 'kuin. E minnun 'yɪ te o ya trinun 'lee 'blanun 'lee -plablonun -tannan. En e minnun 'yɪ "nyian te o ya "lala ta -fɔɔnan. ¹⁵Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ be, e baa dre sɔnba "a, en e 'blanun 'lee trinun 'lee minnun pɛɛnɔn 'pin Bali -pan 'kuin. E "lala ta

-fɔɔnɔn 'le "lala fuila "man e -wee 'tablonun -sran ji. ¹⁶En e 'nan -plablo -tannɔn le 'nan: «Ka fɛnun 'gʊe -a bɔla fɛ 'gʊe -a -nan. Te 'ka 'an 'tu 'le 'kɔn dre 'flɛ 'tan 'kɔn 'a dɪ!»

¹⁷En -a -cin -tɔra -a -srɔnɔn 'ji 'nan 'e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Yie 'kɔn yɪdɪ 'yi "a 'an 'ji -dan e -ciala "da.»

¹⁸Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a dre bɛ, ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Lɛbo 'fɔ 'wɪ "kɔ 'nɛn yia dra -e 'e -kɔɔn 'nan Bali 'bɛ 'si -nɔn 'yie 'nan 'i 'wɪ zɪɛ -a dre?»

¹⁹En Zozi -a -sru 'fɔ -wɛɛ 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'gʊe, 'ka -wi! E ya yi yaaga -e 'an wluan lou 'e 'pa 'ji.»

²⁰En o 'nan -yre 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'labɛ, lɛ -fuba sinjen 'wɛ 'shɛɛdu wlu nɛn minnun -a -tɔ, ɛn yie 'nan, yi yaaga 'wlu -e 'i pee -tɔ?»

²¹Pian -te Zozi a 'wɪ zɪɛ -a vɪnan bɛ, -a 'bɔ po nɛn Bali -le 'kɔn 'a bɛ -nyɛn yaa ve. ²²Zɪ 'e wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -ci -tɔ -a -srɔnɔn 'ji 'nan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. ɛn o yi -tera Bali wei nɛn 'e 'cɛn -tɛdɪ bɛ -a da, 'lee 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ -wɛɛ "bɛ -a da.

²³Tv nɛn te Zozi a Zeruzalem Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fedi da bɛ, zɪ minnun 'lɛbo 'fɔ wɪnɪn nɛn yaa dre bɛ -a -nan 'yɪ -yrɔ "bɛ, ɛn min "kaga 'yi -tera Zozi 'bɔ da. ²⁴Pian Zozi 'ka yi -telea o da dɪ, kɔɔ e o pɛɛnɔn -tɔa 'fo. ²⁵En Zozi 'ka -a wɛɛman 'nan, min 'e min -tv man wɪ vɪ 'yre dɪ. 'Wɪ nɛn min ji bɛ, Zozi -a -tɔa 'e 'bɔ 'a.

Nikodem -ku 'wɪ laabule Zozi 'lɔ

3 ¹Zuif 'nɔn 'tazan -tv nɛn waa laabo Nikodem bɛ, e ya Farizen 'nɔn 'va. ²E -ta Zozi 'va 'pei -man, ɛn e 'nan -yre 'nan: «An 'san, kua -tɔa 'nan i ya min nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e 'wɪ "paa minnun ji bɛ -a. Kɔɔ 'lɛbo 'fɔ wɪnɪn nɛn yia dra 'gʊe min nɛn Bali a 'e 'padɪ "va "bɛ, -a san 'bɛ -kɔlaman -a dɛdɪ -a.»

³En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -le mingɔnɛn trɛ yɪ, te wa'a -yalɛ 'e 'trɛ dɪ.»

⁴-A -nan nɛn yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Min nɛn e dre ceje 'gʊe, waa dra 'kɔ -e 'o -ya? E -wlaman "nyian 'e "bɔ 'pɔn -ji -e 'o -ya 'e 'pee?»

⁵En Zozi 'e -yre 'nan: «Maan ve 'yie "nyian 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ku Bali -le mingɔnɛn trɛ da, te wa'a -yalɛ 'yi 'lee Bali lei -a dɪ. ⁶Fɛ nɛn min -a -ya bɛ, e ya min -a. 'Pian fɛ nɛn Bali lei -a -ya bɛ, e ya -yee vɛ -a. ⁷-Te 'an 'bɔ maan 'vɪ 'yie 'nan e ya "le 'wei 'ya "nyian 'e 'trɛ bɛ, te -a 'wɪ 'e 'i 'kan dɪ. ⁸Waa -kɔɔnman fulɔ man. Fɛnan nɛn fulɔ cɪ "vale 'e 'ko bɛ, -a -nan nɛn e "fɛɛnman e -ko. Waa -cin maan, 'pian -a -nan nɛn e "sia bɛ wa'a tɔa dɪ, ɛn -a -nan nɛn e -ko bɛ wa'a tɔa dɪ. -A -twɔli "nɛn "nyian min nɛn Bali lei -a -ya 'e 'trɛ bɛ -yee vɛ -a.»

⁹Nikodem -a laabu -yrɔ 'nan: «'Wɪ zɪɛ e dra 'kɔ -e 'bɛ dre?»

10 En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «I 'bɔ nɛn i 'wɪ 'paaman Izraɛl 'nɔn 'ji bɛ, yi'a 'wnun zɪɛ -a tɔa dʊb? 11 Maan ve 'yɪɛ 'wɪ tɪɡlɪ 'a 'nan, 'wɪ nɛn kʊa -tɔa 'bɛ -nyren kʊa ve, en 'wɪ nɛn kʊa -nan 'yɪ bɛ, -nyren kʊa ve, en 'kʊe 'wɪ zɪɛ ya'a 'ko 'ka 'wulo -ji dɪ. 12 An 'trɛ 'ɡʊɛ -a da wɪ 'vɪ 'cɛɛ, ka'a yi -teleɛ 'bɛ da dɪ, 'lɔɔ -te an laji lou 'wɪ 'vɪ 'cɛɛ bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tɛra 'bɛ da? 13 Min -tu 'ka tian 'kʊlɛ laji dɪ, -te ya'a 'sileɛ Blamin -pɪ nɛn e 'si laji bɛ -a dɪɛ. 14 "Le zɪ Moizi a "bui "da 'li ɛn e -bulalɛ drɛ -mlɛn -a en yaa 'pa yiba 'man ɛn yaa wluan lou 'bɛ, -a -tʊwli "nɛn 'nyian waan 'bɔ blamin -pɪ wuanla lou. 15 'Dʊ -e min nɛn e yi -tɛra Blamin -pɪ 'bɔ da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ 'e drɛ -a san -le vɛ -a.

16 -Yɛɛ cɪ 'nan Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'yɪ 'yi "bʊʊ "le "wean, 'e 'pɪ -tʊwli "nɔn -wee 'wɪ 'ji, 'nan -e min nɛn e yi -tɛra -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, -a san -nan 'e vɪlɛ 'e 'nyan dɪ, 'pian -e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, 'e drɛ -a san -le vɛ -a. 17 Bali 'ka 'e 'pɪ 'palɛ -sia 'trɛda 'nan -e 'e tin -tɛ min da dɪ, yaa 'pa 'sia 'nan -e 'e min 'si 'wɪ 'ji. 18 Min nɛn e yi -teala -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, wa'a -yee tin 'baa dɪ, 'pian min nɛn ya'a yi 'teala "da "dɪɛ -a san -le 'wɪ a 'e tin 'badɪ 'va, kɔɔ ya'a yi -teleɛ Bali -pɪ -tʊwli "da dɪ -le "wean. 19 'Wɪ nɛn -yee "wean, Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, -nyren 'ɡʊ, 'tɛ 'san -ta 'trɛda, ɛn minnɪn 'ka -a yɪlɛ "yi "dɪ, o klun 'yɪ "yi e mlin 'tɛ 'san da, o drɛnan wɪ a -wɪlɪdɪ "le "wean. 20 -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'tɛ 'san ye "yi "dɪ. ɛn -a san 'ka 'taa 'tɛ 'san da dɪ, "tɔɡɔ -yee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "ta 'e bɔla. 21 'Pian min nɛn e 'ta 'wɪla 'wɪ tɪɡlɪ da bɛ, e -taa 'tɛ 'san da, 'dʊ -e 'tɛ 'san 'e drɛ wɪ -ci -kɔɔn 'nan e 'ta 'wɪla Bali wei da.»

Zan Zozi 'le 'wɪ 'vɪ

22 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kʊ Zude 'lɛɡlɔn 'ji. O -fʊ fɛ zɪɛ -a -nan tu "wɛnnɛn 'a, ɛn e minnɪn -batize drɛdɪ 'sia. 23 Tʊ 'bɔ 'lein zɪɛ -a wɪlɪ bɛ, te Zan 'e minnɪn -batize dra 'nyian 'fla nɛn waa laabo ɛnɔn bɛ -a da, kɔɔ 'yi banun a -nan "kaga. 'Fla zɪɛ, e ya 'fla nɛn waa laabo Salim bɛ -a "srɔn. Minnɪn -ko -nan nun te Zan o -batize dra, 24 Tʊ zɪɛ -a man bɛ, te wa'a tian -a -fɔlɛ -pʊ 'kuin dɪ.

25 Yi -tu da, ɛn -sa -tu -fɔla Zan -srunɔn 'lee Zuif min -tu yɛi. -Sa zɪɛ e ya min drɛdɪ 'saun Bali 'lɛ da. 26 O -kʊ Zan -va, ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min nɛn "nɛn ka cɪ 'ka 'vale -a Zudan 'yi -sru, te i -yee 'wɪ ve minnɪn lɛ bɛ, e ya minnɪn -batize drɛnan ɛn minnɪn pɛɛnɔn a -kʊnan "va 'zia.»

27 -A -nan Zan 'e 'nan -wɛlɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlamɛn -e 'e fɛ -tu yɪ te Bali "cɛɛ -nɔn -yre "dɪ. 28 Maan 'vɪ 'ka yɪɛ man 'nan, min nɛn e min 'sia 'wɪ 'ji bɛ, -a 'bɔ "cɛɛ 'maan dɪ, 'pian an ya min nɛn Bali -a -trɔɔ -a 'lɛ bɛ -a. 'Ka 'bɔ ka ya 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a. 29 Lɪmɔn nɛn e -kɔnnɛn 'pa bɛ, e ya -tɪ -lɛ vɛ -a? Min nɛn yaa 'pa bɛ, -yee vɛ nɛn. Lɪ 'paazan 'bɔ bee -le vɛ "cɛɛ dɪ, -a bee bɛ, "bɛ "ya wo min nɛn e -tɔa -a "srɔn, te -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -a wei lɛ

bɛ -a. ɛn -a wei mandɪ -a ci 'nranman. Zɪ 'an 'ci cɪ zɪɛ. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an 'ci 'nranman e -ciala "da "mɛn "fo. ³⁰E ya "le -a 'bɔ 'tɔ nɛn 'e drɛ -dan -e 'an 'tɔ 'e "ta wʊ "tra.

³¹Min nɛn e "sia laji lou "bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da, 'pian min nɛn e 'si 'trɛda bɛ, e ya 'trɛda min -a, ɛn 'trɛda wɪ nɛn yaa ve. Min nɛn e "sia laji bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da. ³²ɛn 'wɪ nɛn yaa -nan 'yɪ, 'lee 'wɪ nɛn yaa 'man bɛ -nyrɛn yaa ve, 'pian min -tu 'ka yi -tɛlɛa 'wɪ zɪɛ -a da dɪ. ³³Min nɛn e yi -tɛra 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ -a da bɛ, tɛ 'bɛ 'san "e 'nan 'wɪ 'kpa, Bali 'wɪ tɪglɪ ve. ³⁴-Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn Bali -a 'pa 'sia bɛ, Bali 'bɔ wei nɛn yaa ve, kɔɔ Bali 'ka 'yɛɛ lei 'saun 'nɔndɪ "nɛn 'palea dɪ. ³⁵-Kaa "tɪ Bali 'e 'pɪ ye "yi, ɛn e fɛ pɛɛnɔn 'pɛba 'wʊ -yrɔ. ³⁶Min nɛn e yi -tɛra -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san -le vɛ -a. 'Pian min nɛn ya'a -pɪ 'silɛa min -a dɪɛ, -a san 'ka 'belidɪ ye dɪ, tɛ 'bli a 'e 'fɔdɪ Bali -ji -a san man.»

Zozi 'lee Samari lumɔn -tu 'o cin 'yɪ

4 ¹Zozi -a -tɔ 'nan, Farizɛn 'nɔn -a 'man 'nan minnɔn nɛn 'e -sru tɛ 'e o -batize dra bɛ, o ya "kaga, ɛn o "mlɪan Zan -srɔnɔn da. ²Zozi 'bɔ "cɛɛ min -batize dra 'e 'bɔ 'a dɪ, 'pian -a -srɔnɔn nɛn. ³Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnɛn 'yɪ bɛ, -a -nan nɛn e 'si Zude 'lɛglɔn 'ji, ɛn e Galilɛ si 'sia. ⁴-Si zɪɛ e -ciala Samari 'lɛglɔn 'ji.

⁵Zozi 'bɔla Samari 'fla 'tu da. 'Fla zɪɛ waa laabo Sisha e ya fei nɛn Zago -a -nɔn 'li 'e 'pɪ Zozɛfʊ lɛ bɛ -a 'srɔn. ⁶Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn Zago 'le 'yi -klu cɪ. Zɪ Zozi "koe "nyɪan 'ta wʊdɪ -a bɛ, ɛn e -nyran 'yi -klu zɪɛ -a 'srɔn tɛ yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sezɛ.

⁷-A -nan nɛn Samari lumɔn -tu -ta 'yi 'tɔlɛ, ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'yi 'nɔn 'mɛn -e 'an mlin.» ⁸Tʊ zɪɛ -a wlu, tɛ -a -srɔnɔn 'ku -blɪfɛnɔn 'lɔlɛ 'fla.

⁹ɛn Samari lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'bɔ nɛn Zuif min -a bɛ, i 'yi laabo 'an 'lɔ -e 'i mlin, tɛ Samari lɪ nɛn 'maan?» Zuif 'nɔn 'lee Samari 'nɔn bɛ tɛ o yei 'ka -a ble "fo "dɪ.

¹⁰ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «"Tɛ fɛ nɛn Bali -a -nɔn minnɔn lɛ bɛ, 'nan yia -tɔa "bɛ, ɛn min nɛn yaa ve 'yɪɛ 'nan 'i 'yi 'nɔn 'mɛn 'gʊɛ, yia -tɔa "bɛ, "tɛ 'i 'bɔ 'bɛ 'yi laabu -yrɔ, -e 'i mlin, -e 'e 'yi nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a -nɔn 'yɪɛ.»

¹¹ɛn lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, fɛ -tu 'ka 'i 'lɔ -e 'i 'yi 'tɔ 'a dɪ, ɛn -klu 'gʊɛ e ya 'e trʊdɪ. Nyin zia nɛn i 'yi nɛn e 'belidɪ -nɔan "bɛ, -a "sia? ¹²'Kʊ tra Zago nɛn e 'yi -klu 'gʊɛ -a -nɔn 'kʊɛ bɛ, -a 'bɔ "e ci yi mlin 'o 'vale 'e 'pɪnɔn 'lee 'yɛɛ trinɔn -a. 'I -dan "mlɪan 'bɛ da?»

¹³ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «Min nɛn e 'yi 'gʊɛ -a mlin bɛ, 'yi dra pee -a -tɛa. ¹⁴'Pian min nɛn e 'yi nɛn maan -nɔan "bɛ -a mlin bɛ, 'yi dra pee 'ka 'nyɪan 'li -a tɛa dɪ, ɛn 'yi nɛn maan -nɔan -yrɛ "bɛ, e dra "ji 'yi ku -a, ɛn e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan -yrɛ.»

15-A -nan nen li be e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, 'yi zɛɛ 'i "mɛn "nɔn -e 'yi dra pee 'e vɛɛ 'yaan 'tɛ dɪ, -e 'an vɛn an 'ta 'nyian 'yi 'tɔ 'gɔ dɪ.»

16 En Zozi 'e -yre 'nan: «'I 'ku 'i -sran laabu -e 'ka 'ta -a.»

17 Li zɛɛ e 'nan -yre 'nan: «'An -sran "ka "dɪ.»

En Zozi 'e -yre 'nan: «'I 'wɪ tɪglɪ 'vɪ -a vɪdɪ -a 'nan, 'i -sran "ka "dɪ. 18 -Yɛɛ cɪ 'nan i -kɔnnɛn 'pa tian 'soolu, en min nen i cɪ "wɪ "bɛ, 'i -sran "cɛɛ dɪ, i 'wɪ tɪglɪ 'vɪ.»

19 Tɔɔn li be e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, maan ye "le 'nan Bali 'lewei vɛzan nen 'yia. 20 'Ku tranun nen Samari 'nɔn 'a bɛ, pɔn 'gɔɛ -a da nen o Bali 'bɔ, en 'ka Zuif 'nɔn "ka 'vɪ 'nan Zeruzalem nen 'o 'ku Bali 'bɔ -kpɔ.»

21 En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «'I "trɔɛn 'tɔ 'an wei 'gɔɛ -yre 'kpa. Tɔ -tu -taa "bɔɛ bɛ, te ka'a Bali bɔa pɔn 'gɔɛ -a da dɪ, en ka'a 'ko Bali bɔɛ Zeruzalem dɪ. 22 'Ka Samari 'nɔn bɛ, ka Bali bɔa, 'pian ka'a Bali 'bɔ 'tɔa dɪ, 'ku Zuif 'nɔn bɛ, "ku Bali bɔa en "ku Bali 'bɔ -tɔa. -Yɛɛ cɪ 'nan min nen e 'trɛdanɔn "sia 'wɪ 'ji bɛ, Zuif 'nɔn 'va nen e "sia. 23 'Pian tɔ -tu -taa "bɔɛ bɛ, en -a tɔ 'bɔ 'bɔ 'va. Tɔ zɛɛ -a man nen Bali bɔ 'nɔn tɪglɪ -kaa "tɪ Bali bɔa Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a, en waa bɔa 'e -si tɪglɪ da. Bali bɔ 'nɔn zɛɛ o va nen -kaa "tɪ Bali cɪ. 24 Bali a lei -a. -Yɛɛ "wɛan minnun nen waa bɔa "bɛ, 'o bɔ -yɛɛ lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a, en 'o bɔ 'e -si tɪglɪ da.»

25 En li zɛɛ e 'nan Zozi le 'nan: «Maan -tɔa 'nan min nen e cɪ Crizi -a bɛ e -taa, -a 'bɔ nen Bali -a 'si 'va. Tɔ nen e -ta bɛ, e 'wɪ pɛɛnɔn 'ci ve 'kɔɛ.»

26 En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «'An 'bɔ nen an 'wɪ tin "baa 'yie 'gɔɛ, mɛɛn cɪ -a.»

27 E -fɔ 'wɪ zɛɛ -a vɛn, nun tɔɔn en -a -srɔnɔn 'bɔla. 'Wɪ o 'kan 'nan 'o 'vale lɔmɔn -a o ya 'wɪ tin 'banan. 'Pian o va min -tu 'ka -a laabɔɛ -yrɔ 'nan, -mɛ "wɪ nen e cɪ -a laabɔnɔn li 'labe -yrɔ "dɪ? En wa'a laabɔɛ 'nyian 'nan, -mɛ "wɪ nen e cɪ -a tin 'banan -yre "dɪ?

28 -A -nan nen li zɛɛ e 'yɛɛ 'yi 'tɔvɛ 'tɔvɛ, en e -ku 'fla -a vɛɛ minnun le 'nan: 29 «'Ka 'ta min -tu yɪ. Min zɛɛ yaan drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'mɛn. -Tɛ Crizi nen -o?» 30 En minnun pɛɛnɔn 'si 'fla, o -ta fɛnan nen e cɪ bɛ -a -nan.

31 Tɔ zɛɛ -a wɪ bɛ, te Zozi -srɔnɔn Zozi man dra -wɪwɪwɪ 'nan 'e fɛ -blɪ.

32 'Pian Zozi 'e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Blɪfɛ nen 'an 'le 'gɔɛ, ka'a tɔa dɪ.»

33 En Zozi -srɔnɔn -a laabu 'o cin lɔ 'nan: «Min -tu -ta -blɪfɛ -a -yre "baalɛ?»

34 Zozi 'e -wɛɛ 'nan: «'Mɛn -blɪfɛ nen 'nan min nen yaan 'pa 'sia bɛ, 'an 'ci 'sɔ wɪnɔn drɛ, en 'nyranman nen yaa -nɔn 'mɛn bɛ 'an 'pa. 35 'Ka bɔ, "ka 'vɪ 'nan, e -fɔ mɛn sinjɛn 'vaa -e 'o 'saa 'tɛdɪ 'sia. 'Pian 'an 'bɔ, maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'wɪlo wɪuan lou 'saa tran 'tɛvɛ -a. 36 Min nen e cɪ 'saa 'tɛnan bɛ, -a san -kopa a 'va, en fɛ 'wɛɛ 'bɔ nen yaa -tɛ bɛ, yaa tre 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛ -yɛɛ vɛ -a. E drɛ zɛɛ 'nan -e min nen e 'saa 'fɔ bɛ, 'lee min nen yaa -tɛ bɛ, o 'ci 'e "nran 'e cin va. 37 O -kɔnnɛn "tu -fɔa 'nan: «Min -tu 'bɛ fɛ 'wɛɛ -fɔa 'trɛ 'ji -e min pee nen 'e -tɛ.» E ya 'wɪ 'kpa -a. 38 An 'bɔ, an 'ka 'pa

'sia 'nan, 'ka 'ku 'saa 'tɛ fei nɛn ka'a 'nyranman 'palɛ 'da 'dɛ -a da. Min peenun -a da nyranman 'pa 'va, ɛn cɛɛ 'ta -a 'nɛn 'ble.»

³⁹Wɪ nɛn lɪ zɪɛ yaa 'vɪ bɛ, -yɛɛ "wɛan Samari 'nɔn "kaga "yi -tɛra Zozi da. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'e drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'yrɛ. ⁴⁰Zɪ Samari 'nɔn 'ta Zozi 'va bɛ, ɛn waa tru 'ba 'nan 'e 'fɔ 'o 'va. -A -nan nɛn Zozi yi 'fiili drɛ o va. ⁴¹Wɪ nɛn yaa vɛ bɛ, -yɛɛ "wɛan minnɛn nɛn o yi -tɛra 'da "bɛ, o 'bɔ "nyian "kaga 'kpa.

⁴²ɛn waa 'vɪ 'sien lɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «Wa'a vɛlɛ 'nan 'wɪ nɛn yia 'vɪ bɛ, -a 'saza 'le "wɛan nɛn kɪ yi -tɛra 'da 'dɪ. 'Pian 'wɪ nɛn kɪa 'man 'da 'ku 'bɔ 'a bɛ, -yɛɛ "wɛan nɛn kɪ yi -tɛra 'da, ɛn kɪa -tɔ 'mɛn 'nan -yɛɛ cɪ 'trɛdɔnɔn pɛɛnɔn 'sizan 'wɪ 'ji -a.»

Mingɔnɛn wɪuzan -tu -le 'nɛn 'man "yaaman ɛn Zozi -a beli

⁴³Zɪ Zozi yi 'fli drɛ o va bɛ, ɛn e Galile -si 'sia 'nyian. ⁴⁴Te Zozi -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan, wa'a Bali 'lewei vɪzan -tu siala -dan 'e 'bɔ fla dɪ. ⁴⁵'Pian zɪ e 'bɔla Galile bɛ, Galile 'nɔn -a 'sia 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn yaa drɛ "fɛdɪ da Zeruzalem bɛ, waa -nan 'yɪ, o -kɪ -nan nɛn -le "wɛan.

⁴⁶E 'bɔla 'nyian Kanan Galile 'leglɔn 'bɔ 'ji, 'fla nɛn e 'yi lila 'wɛn -a bɛ -a da.

Tu zɪɛ -a man bɛ, mingɔnɛn wɪuzan -tu nɛn e -nyɛanla Kapanamo bɛ, tɛ -a -pɪ 'man "yaaman 'kpa tɪglɪ. ⁴⁷Mingɔnɛn wɪuzan zɪɛ, yaa 'man 'nan Zozi 'si Zude, ɛn e 'bɔla Galile. -A -nan nɛn e -kɪ Zozi 'va, ɛn e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e -sɔɔn "ji Kapanamo -e 'e 'yɛɛ 'nɛn nɛn -a man "yaaman -nan nɛn bɛ -a 'beli. 'Nɛn zɪɛ -a -kadɪ -fɔla tu.

⁴⁸ɛn Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te ka'a tian 'lɛbo "fɔ wɪnɛn 'lee -cɛ -srɔn "wɪnɛn -nan yɪlɛ dɪɛ, ka'a yi 'tɛala 'wɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ.»

⁴⁹Mingɔnɛn wɪuzan 'e -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i yra 'si, 'i -ta -trɛlɛ 'vaa -e 'mɛn 'nɛn 'e yɪɛ 'lɛ wɔ.»

⁵⁰ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'ku, 'i -pɪ "belia.» E yi -tɛra 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ -a da ɛn e -kɪ.

⁵¹'Yɛɛ -kɔn -kunan -sia bɛ, ɛn -a 'sunɔn 'ta -a 'lɛ, ɛn o -yrɛ 'nan: «-Cɛ 'si 'yie 'nɛn man.» ⁵²-A -nan nɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «'Tu 'cɛn "man nɛn -cɛ 'si "man?» ɛn o -yrɛ 'nan: «'Sɪ tɛ yɪdɛ 'sia 'mɔɛnɛn man "tiɛnnɔn, tɔɔn ɛn -cɛ 'si "man.»

⁵³ɛn -a -cin -tɔ mingɔnɛn wɪuzan ji 'nan, tu 'lein zɪɛ -a wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ 'yrɛ 'nan: «'I 'pɪ "belia.» -A -nan nɛn -a 'bɔ 'lee 'yɛɛ "kɔnɛn 'nɔn pɛɛnɔn yi -tɛra Zozi da.

⁵⁴Zɪ Zozi 'si Zude ɛn e -kɪ Galile bɛ, -a -nan nɛn e 'lɛbo "fɔ wɪ zɪɛ -a drɛ. -Yɛɛ 'lɛbo "fɔ wɪ "flizan nɛn yaa dra fɛ 'lein zɪɛ -a -nan.

Zozi min -tu nɛn e -sran "tra "bɛ -a beli

5 ¹'Bɛ -sru, Zuif 'nɔn 'le "fɛdɪ -tu drɛdɪ 'bɔ Zeruzalem, ɛn Zozi 'ku -nan nɛn. ²Zeruzalem 'bɔ man -klɔn bɛ, -a -wlala 'nan "tu a, waa laabo

'blanun -wlala "nan. -Wlala "nan zɪe -a "srɔn "bɛ, 'yi 'tu a -nan, waa laabo Ebre wei -ji «Betesda». -Duban 'soolu a 'e 'tɔdɪ 'yi zɪe -a "srɔn. ³-Dubannun zɪe -a wlu bɛ, -cɛ -tɛnɔn "kaga yra 'o nyinnandɪ -nan. Yiɛ 'winɔn 'lee minnun nɛn o 'tun "bo bɛ 'lee minnun nɛn 'o -srandɪ 'tra "bɛ, o nɛn. [O ya -a man -pennan 'nan 'yi 'e 'nyɔɔn "ji. ⁴-Yɛɛ cɪ 'nan Bali -le 'pasianon nɛn laji bɛ, -a -tu -sɔɔn "man 'yi zɪe -a va, -e 'e nyɔɔn. Min nɛn e sɔɔn "va 'e tɛdɛ te Bali -le 'pasiazan "sia -a nyɔɔnnan bɛ, -te -a san -le -cɛ a 'kɔ oo, e "sia "man.]

⁵ɛn min -tu a fɛ 'bɔ zɪe -a -nan, -cɛ a "man. -A -cɛ zɪe -a -nan lɛ -fuba yaaga 'wle 'sɔra nɛn 'gɔ. ⁶Zɪ Zozi -a 'yɪ 'e nyinnandɪ bɛ, ɛn yaa -tɔ 'nan -cɛ nɛn "man "bɛ -a yi "fli 'bɔ, -a -nan nɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «I ya "vale -cɛ 'e 'si 'i man?»

⁷ɛn min zɪe e 'nan Zozi lɛ nan: «Minsan, "mɛɛn -mie "ka -e 'yaan 'fɔ 'yi 'va te 'yi nyɔɔn "ji "dɪ. ɛn -te "mɛɛn vɪnan 'an -pli 'yi 'bɔ man bɛ, -e min -tu 'e 'fɔ "va 'an 'lɔ 'e 'flin.»

⁸-A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «I 'wluan lou, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ!» ⁹'Nun tɔɔn -cɛ 'si min zɪe -a man, e 'yee nyinnan "dave 'sia, ɛn e 'ta wɔdɪ 'sia.

Yi zɪe -a da bɛ, te Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi nɛn waa laabo Saba bɛ -nyrɛn.

¹⁰ɛn zɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn -a 'yɪ bɛ, ɛn waa 'vɪ -yre 'nan: «Cɛɛɔ 'flinla "yi nɛn, -yee "wɛan -a -si 'ka 'e 'nɔndɪ 'yie -e 'i 'kɔ 'yie nyinnan "dave -a dɪ.»

¹¹ɛn e 'nan -wle 'nan: «Min nɛn e -cɛ 'si 'an man bɛ, e 'nan 'mɛn 'nan: «I 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ.» »

¹²Waa laabu -yrɔ 'nan: «Min 'cɛn 'bɛ 'vɪ 'yie 'nan 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ?»

¹³'Pian min nɛn -cɛ 'si "man "bɛ, ya'a min zɪe -a tɔa dɪ. Kɔɔ Zozi 'si fɛ zɪe -a -nan min "kaga "le "wɛan.

¹⁴"Bɛ -sru, Zozi min zɪe -a 'yɪ Bali -pan 'kuin, ɛn e 'nan -yre 'nan: «I "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔɛ -yre 'kpa! -Cɛ 'si 'i man, te 'i 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ "nyian dɪ, "tɔɔɔ 'wɪ nɛn e -ciala 'wɪ zɪe 'bɛ da bɛ, 'e bɔ 'i man.»

¹⁵Min zɪe e -kɔ, ɛn yaa 'vɪ Zuif 'nɔn lɛ "mɛn 'nan Zozi 'bɛ -cɛ 'si 'e man.

¹⁶-Yee "wɛan Zuif 'nɔn Zozi -wɛɛdɪ 'sia 'nan e 'wɪ zɪe -a drɛ 'flinla "yi da.

¹⁷'Pian Zozi 'wɪ 'ci 'vɪ -wle, yaa 'vɪ 'nan: «An "tɪ 'nyranman "paa tian tu 'gɔɛ -a, -yee "wɛan 'an 'bɔ "nyian, "an "ya wo -a 'panan.»

¹⁸'Wɪ zɪe -yee "wɛan Zuif 'nɔn a Zozi -wɛɛnan 'kpa tɪɪtɪ 'nan o -tɛa. Wa'a vɪlɛ 'nan e -wee 'flinla "yi 'srɔɛn srɛ -yee "wɛan dɪ, 'pian 'nan, e 'nan Bali 'bɛ cɪ 'e "tɪ "a, te 'e 'fli -kɔɔnnan Bali man.

Zozi 'le 'pleble bɛ Bali 'bɔ 'bɛ -nɔn -yre

¹⁹ɛn Zozi 'e 'fli -le 'wɪ 'vɪ -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪtɪ 'a 'nan, Bali -pɪ 'ka 'kɔlaman 'wɪ 'tu dɛdɪ -a 'e 'bɔ 'wulo -ji wɪ -a dɪ, 'pian 'wɪ nɛn yaa -nan 'yɪ 'e "tɪ 'lɔ bɛ -nyrɛn yaa dra. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn -a "tɪ -a dra bɛ, -nyrɛn

-a -pɪ -a dra 'nyian. ²⁰-Yɛɛ cɪ 'nan -kaa 'tɪ Bali 'e 'pɪ ye 'yi, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a dra bɛ, yaa -kɔɔnman 'e 'pɪ lɛ. 'Wɪnɪn nɛn e cɪ -dandan 'kpa e -ciala 'gʊ da bɛ, yaa -kɔɔnman -yɛɛ, 'nan -e 'wɪ 'e 'ka 'kan 'le 'wean. ²¹Zɪ -kaa 'tɪ Bali minnɪn wuanla -kanɔn 'va -e 'e 'belidɪ -nɔn -wɛ 'bɛ, -a -tɔwli 'nɛn 'nyian -a -pɪ -a dra -e min nɛn e 'sɔ 'ji 'bɛ 'e 'belidɪ -nɔn -a san lɛ. ²²ɛn 'nyian bɛ, -kaa 'tɪ Bali 'cɛɛ min -le 'wɪ tin 'baa dɪ, 'pian e 'wɪ tin 'badɪ pɛɛnɔn -pɛba 'wɪ 'e 'pɪ -lɔ. ²³Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnɪn pɛɛnɔn 'o -pɪ 'tɔ bɔ 'le zɪ o -a 'bɔ 'tɔ bɔa 'bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Min nɛn ya'a -pɪ 'tɔ bɔlɛ dɪɛ, tɛ -a 'tɪ 'nɛn yaa 'pa 'sia bɛ, ya'a 'tɔ bɔlɛ dɪ.

²⁴Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, min nɛn yaan wei 'man 'yi, ɛn e yi -tera Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -a san -le vɛ -a. -A san -le tin 'badɪ 'ka 'kɔan 'mlɔnmlɔn dɪ, 'pian e 'sɔ 'ka -lɔ ɛn e 'belidɪ 'yɪ. ²⁵Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, tɔ -tɔ -taa 'bɔlɛ, ɛn e 'bɔ 'va. Tɔ zɪɛ -a man nɛn minnɪn nɛn o cɪ minnɪn -kadɪ -a Bali 'le bɛ, o Bali -pɪ wei maan. ɛn minnɪn nɛn waa 'man 'yi 'bɛ o 'belia. ²⁶-Yɛɛ cɪ 'nan zɪ 'plɛblɛ a -kaa 'tɪ Bali 'lɔ -e 'e 'belidɪ -nɔn minnɪn lɛ bɛ, -a -tɔwli 'nɛn yaa -nɔn 'e 'pɪ lɛ 'nan 'e 'belidɪ -nɔn minnɪn lɛ. ²⁷ɛn yaa -sɪ -nɔn -yɛɛ 'nan 'e minnɪn -le 'wɪ tin 'ba, e ya blamin -pɪ -a -le 'wean.

²⁸Te 'wɪ 'gʊɛ 'e 'ka 'kan dɪ, kɔɔ -a tɔ -a -tanɔn bɔdɪ -a. Tɔ zɪɛ -a man nɛn minnɪn nɛn o kaa o ya -yɛɛ -ji bɛ, o Blamin -pɪ wei maan, ²⁹ɛn o bɔala 'yɛɛ -ji. Minnɪn nɛn o 'wɪ 'yi drɛ bɛ, o wuanla -e 'o 'belidɪ yɪ. ɛn minnɪn nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, o wuanla -e tin 'e 'tɛ o da.

³⁰Ma'an 'kɔlaman -e 'an 'wɪ 'tɔ drɛ 'an 'bɔ 'wulo -ji wɪ -a dɪ. 'Wɪ nɛn 'an 'tɪ -a ve 'mɛn bɛ, -a da nɛn an min -le 'wɪ tin 'baa. Kɔɔ an 'ka 'an 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɪn -weɛnan dɪ, 'pian Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -a ci 'sɔ wɪnɪn -weɛnan nɛn an cɪ.

³¹-Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ 'nan yɪzɔn -a bɛ, min 'ka 'an wei siala 'wɪ 'kpa -a dɪ. ³²'Pian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzɔn a, ɛn maan -tɔa 'nan 'wɪ nɛn yaa ve 'an man bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

³³'Ka 'bɔ, 'ka minnɪn 'pa 'sia Zan -va, ɛn e 'wɪ tɔglɪ 'vɪ 'an man. ³⁴An 'bɔ 'le vɛ bɛ, ma'an weɛman 'nan min nɛn 'e drɛ 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzɔn -a dɪ, 'pian 'an Zan -le 'wɪ ve cɛɛ 'nan -e 'ka yi -tera 'da, -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. ³⁵Zan a 'le 'nan 'tɛ nɛn waa -fɔ 'nɛn ɛn e blɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Ka wɪ 'man, ɛn 'ka 'ci nɔn -a -san man tɔ 'wɛnɛn 'a.

³⁶'Wɪ nɛn 'bɛ 'mɛn 'wɪ -kɔɔnman bɛ, 'bɛ -dan 'mlɪan 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ 'an man bɛ -a da. 'Wɪnɪn nɛn 'an 'tɪ -a -nɔn 'mɛn 'nan 'an drɛ bɛ, -a 'wɪnɪn 'bɔ nɛn maan dra 'gʊ. -Yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'an 'tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia. ³⁷'An 'tɪ 'bɔ nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ 'an 'man wɪ 'vɪ 'e 'bɔ 'a. 'Pian ka'a tian 'li -a wei manlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ, ɛn ka'a tian 'li -a yɛɛ yɛlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ. ³⁸ɛn -a wei -cin 'ka 'fɔla 'ka 'ji dɪ, kɔɔ ka'a yi 'tɛala -a -pɪ nɛn yaa 'pa 'sia bɛ -a da dɪ. ³⁹Kaa -tɔa 'nan Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔn 'min lɛ, -yɛɛ 'wean kaa ta ve tɔ pɛɛnɔn man. 'Fluba 'crɛnnɪn

zɛ, -wɛɛ 'an 'man wɪ ve minnun le. ⁴⁰'Pian ka 'ka 'vale 'ka -taa 'an -sru, -e 'belidɪ 'kpa 'e dre 'cee vɛ -a dɪ.

⁴¹An 'ka -a -wɛɛnan 'nan minnun 'waan 'tɔ bɔ dɪ, ⁴²'pian an 'ka -tɔa. Maan -tɔa 'nan Bali yɪdɪ 'yi 'ka 'ka 'ji dɪ. ⁴³An 'tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia, ɛn ka 'ka 'vale 'kaan 'sia 'cee vɛ -a dɪ. -Te min pee -ta 'e 'bɔ 'tɔ da bɛ, cɛɛ 'sia 'cee vɛ -a. ⁴⁴Kaa -wɛɛman 'nan 'ka bɔɛzan -tɔ 'e 'ka 'tɔ bɔ. Ka'a wɛɛman 'pian 'nan Bali -tɔwli 'nen 'e 'ka 'tɔ bɔ dɪ. ɛn -te ka ya zɛ 'wɪ 'kpa bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tɛra 'an da?

⁴⁵Te 'ka 'ci 'nrɔn 'nan 'an 'tɪ 'va nun bɛ, 'an 'bɔ 'bɛ 'wɪ -tɔa 'ka man dɪ! Min nɛn e 'wɪ -tɔa 'ka man bɛ, Moizi nɛn 'ka 'ci 'nrɔn man 'da 'nan e -taa 'pale 'ka 'va bɛ -nyrɛn. ⁴⁶-Yɛɛ cɪ 'nan 'te ka yi -teala Moizi da bɛ, 'te ka yi -teala 'an da 'nyian, kɔɔ 'mɛn 'wɪ nɛn Moizi -a cɛn -tɛ. ⁴⁷'Pian 'wɪ nɛn yaa cɛn -tɛ bɛ, ka'a yi 'teala 'da 'dɪ, e dra 'mɛn 'kɔ 'lɔɔ -e 'ka yi -tɛra 'wɪ nɛn maan ve bɛ -a da?»

Zozi 'blɪfɛ -nɔn min "kaga "le
(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

6 ¹'Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Galile 'yi nɛn waa laabo 'nyian Tiberia 'yi bɛ -a -sru. ²Min 'kaga 'kɔla Zozi -sru, -yɛɛ 'lɛbo 'fɔ wɪnɪn nɛn yaa dre -cɛ -tɛnɔn 'belidɪ -a ɛn waa -nan 'yɪ bɛ -yɛɛ 'wɛan. ³Zozi pɔn -tɔ tri 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a, ɛn o -nyran. ⁴Te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji 'fedi dreɪdɪ 'bɔ 'kogo.

⁵Zɪ Zozi 'e 'wulo wluan, ɛn e min 'kaga 'yɪ -tanɔn 'o 'va zia bɛ, -a -nan nɛn yaa laabu Filipu -lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn, -kaa -blɪfɛ 'lɔa, -e -kaa -nɔn min 'kaga 'labe -wɛɛ?» ⁶Zɪ kɔ Zozi 'e dre bɛ -a -cin a 'ji, 'pian e 'tan Filipu man -a ci wɪ mandɪ -le 'wɛan.

⁷ɛn Filipu 'e -yrɛ 'nan: «-Te -kaa -blɪfɛ 'lɔ -kpi fuba sinjen bɛ, ya'a 'bɔa waa 'fo 'dɪ.»

⁸ɛn Zozi -srɔzan 'pee nɛn, waa laabo Andre, Simɔn Pieri 'bɔtɪ -a bɛ e 'nan: ⁹«Kpɔn 'soolu 'lee pɔ 'fli 'a 'nen 'klɔnmɔn -tɔ -lɔ 'gɔ, 'pian ya'a 'bɔa waa 'fo 'dɪ?»

¹⁰ɛn Zozi 'e 'nan 'e -srɔnɔn le 'nan: «Ka min pɛɛnɔn -nyran 'tra.» Waa 'vɪ -wɛɛ, ɛn o -nyran lu da, kɔɔ -a -nan lu a fɛnyian -nyran 'dave -a. Minnun zɛ, -klɔnmɔn a o va -kpi 'soolu.

¹¹Zozi 'kpɔn 'soolu zɛ -a 'si, e Bali muo 'fɔ, ɛn yaa pli o man. E pɔ 'si ɛn yaa dre 'nyian zɪ. Min -tɔ 'e blɪ 'le zɪ e cɪ 'va 'bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

¹²Zɪ e o 'kan bɛ, ɛn Zozi 'e 'nan 'e -srɔnɔn le 'nan: «Ka -nyranman 'koola! Te 'ka 'blɪfɛ 'tɔtɪ -e 'e sɛɛ dɪ.» ¹³ɛn -a -srɔnɔn -a koola. 'Kpɔn 'soolu bɛ e min 'kaga zɛ o 'kan, ɛn -a -nyranman saannɛn -fuda 'fli 'fa.

¹⁴Zɪ minnun Zozi 'le 'lɛbo 'fɔ wɪ -dan zɛ, -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn o 'nan: «'Wɪ 'kpa! Min 'labe, e ya Bali 'lewei vɪzan nɛn o 'nan e -taa 'bɛ -a.»

¹⁵Zɪ Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ 'nan, o 'ta -daa 'e 'kunɛ -e 'wee 'tɔ 'wee mingɔnnɛn -a bɛ, ɛn e 'li 'e da 'nyian pɔn da nun 'e 'saza.

Zozi 'ta 'wv Galile 'yi yie da
(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)

¹⁶Zi funninmlan 'pla be, en -a -sruncɔn sɔɔn "ji 'yi man. ¹⁷O -fɔ -klv -tu -ji, en o -kudɪ 'sia 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da. E ya 'yi 'bɔ -sru. Klun -trɔa, te Zozi 'ka tian bɔle o man dɪ, ¹⁸en fulɔ 'pleble 'tu "fændɪ 'sia, te 'yi 'bɔ 'nyɔɔnman. ¹⁹O -klv -fɔ o -sru 'bɔ 'kɔɔbli, waa dre kilo 'soolu te 'be "cɛɛ dɪ kilo 'shædu. "Wɛɛ vɪnan 'o yie -tɔa "be, te o Zozi ye -tanan 'ta wudɪ -a 'yi yie da, en "klan -sen o ji. ²⁰'Pian Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «An 'bɔ nen. Te "klan 'e 'ka 'te dɪ!»

²¹-A -nan nen o ya "vale 'nan 'o Zozi -fɔa 'o 'va 'klv -ji. 'Nun tɔɔn en o bɔla fɛnan nen o cɪ -kɔnan be -a -nan.

Zozi a -blife nen e 'belidɪ -nɔan "min le be -a

²²Zi tv cɛɛn be, minnun nen o -fɔ 'yi -sru "be, en -a -cin -trɔa o ji 'nan -klv a 'sɪ 'tɔwli, en Zozi 'ka 'fɔle -ji dɪ. Waa -tɔa 'pian 'nan -a -sruncɔn 'ku 'o 'saza. ²³Tɔɔn en -klv -mienun 'si minnun -a Tiberia. O 'bɔla fɛnan nen Minsan Bali muo "fɔ 'vaa en o fɛnun blɪ be, -a -nan 'srɔn. ²⁴Zi wa'a Zozi yile dɪɛ, te wa'a 'nyian -a -sruncɔn 'ye dɪɛ, en minnun pɛɛnɔn 'fɔ -klɔnun zɪɛ -a -ji, en o -kv Zozi -wɛɛle Kapanamo.

²⁵O 'bɔ Zozi man 'yi -sru "nun, en waa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ 'paazan, tu "cɛn "man nen i -ta 'gɔ?»

²⁶En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -blife 'yɪ, kaa blɪ, ka 'kan, -yee "wean ka ya 'an -wɛɛnan. Ka 'ka 'an -wɛɛnan 'nan -cɛ -srɔn "wɪnun nen maan dre be, kaa -ci 'man 'le "wean dɪ. ²⁷Te 'ka -wɛɛ 'nan -blife nen e sreman be, -nyren 'ka ye dɪ. 'Pian 'ka -wɛɛ 'nan -blife nen e "nɔan en e 'belidɪ -nɔan "min le be, -nyren 'ka ye. 'An 'bɔ Blamin -pɪ 'be -blife zɪɛ -a -nɔan 'cɛɛ, kɔɔ 'an "tɪ Bali -a 'pleble 'nɔn 'men.»

²⁸En waa laabu -yrɔ 'nan: «Kɔva dra 'kɔ, 'wɪnun nen e cɪ Bali ci 'sɔ 'a be, -e 'kv -kɔla -a dreɪɪ -a?»

²⁹En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'Wɪ -tɔwli "nen Bali cɪ "vale 'ka dre be, -nyren 'nan, 'ka yi -tera min nen Bali 'bɔ -a 'pa 'sia be -a da.»

³⁰-A -nan nen waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Lebo "fɔ wɪ "kɔ "nen yia dra -e 'kv yi -tera 'i da? -Me "wɪ nen i -taa -a drele? ³¹'Li te 'kv tranun a "bui "da be, o fɛ -tv nen waa laabo manen be, -a blɪ. E ya 'e 'cɛɛn -tɛɪɪ Bali -le 'fluba 'ji nan:

<E -blife nen e 'si laji be
-a -nɔn -wle.> »

³²En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Moizi 'cɛɛ -blife tɪglɪ 'si laji en yaa -nɔn 'cɛɛ dɪ. 'Pian 'an "tɪ 'be -blife tɪglɪ 'si laji, en yaa -nɔn 'cɛɛ. ³³-Yɛɛ cɪ 'nan fɛ nen Bali -a -nɔn -blife -a be, min nen e 'si laji te e 'belidɪ -nɔan 'trɛdanɔn le be -nyren.»

34 En minnun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, -blɪfɛ zɪɛ 'i -nɔŋ 'kʊɛ tʊ pɛɛnɔŋ man.»

35 Zozi 'e 'nan 'mɛn -wɛ 'nan: «An 'bɔ 'bɛ cɪ -blɪfɛ nɛn e 'belɪdɪ -nɔŋ "bɛ -a. Min nɛn e -ta 'an 'va bɛ, dra 'ka -a tɛa "nyian 'mlɔnmlɔn dɪ, ɛn min nɛn e yɪ -tɛra 'an da bɛ, 'yɪ dra 'ka "nyian -a tɛa 'mlɔnmlɔn dɪ. 36 Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, ɛn kaan 'yɪ 'ka 'bɔa, 'pian ka'a yɪ 'tɛala 'an da dɪ. 37 Minnun pɛɛnɔŋ nɛn 'an "tɪ "o -nɔŋ 'mɛn bɛ, o -taa 'an 'va, ɛn min "ɛ -ta 'an 'va bɛ, ma'an pian 'mlɔnmlɔn dɪ. 38 Kɔɔ ma'an 'sɪlɛ laji 'nan -e 'an 'bɔ 'fli cɪ 'sɔ wɪnɪn drɛ dɪ, 'pian 'nan -e 'an min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a cɪ 'sɔ wɪnɪn drɛ. 39 Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -a cɪ 'sɔ wɪnɪn nɛn 'nan: Minnun nɛn e o -nɔŋ 'mɛn bɛ, tɛ 'an -tʊwɪ 'cɛ 'san 'va "dɪ, 'pian 'nan 'an o wɪuan -kanɔŋ 'va yɪ -fɔla "da "ji. 40 An "tɪ 'cɪ 'sɔ wɪnɪn nɛn "nyian 'nan, minnun pɛɛnɔŋ nɛn waan 'yɪ -a -pɪ -a ɛn o yɪ -tɛra "da "bɛ, 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -wee vɛ -a. An 'bɔ 'bɛ o wuanla -kanɔŋ 'va yɪ -fɔla "da "ji.»

41 Zozi -a 'vɪ 'nan 'e ya -blɪfɛ nɛn e 'sɪ laji, ɛn e 'belɪdɪ -nɔŋ "min lɛ bɛ -a, -yɛɛ "wean minnun wunwun "vɪdɪ 'sia 'o cɪn yɛɪ. 42 Waa vɛ 'nan: «Min 'labɛ, Zozɛfʊ -pɪ Zozi bɛ -nyrɛn. -Kaa "tɪ -tɔa, ɛn kaa "bʊ -tɔa. E drɛ "mɛn 'kɔ, ɛn yaa vɛ 'nan 'e 'sɪ laji?»

43 En Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «Ka wunwun "vɪdɪ 'lɛ 'tɔ. 44 Min -tʊ 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va, tɛ 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -yɛɛ "cɛɛ 'taa 'mɛn dɪ. ɛn -tɛ e -ta bɛ, maan wuanla -kanɔŋ 'va yɪ -fɔla "da "ji. 45 E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔŋ 'lɛ 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'bɛ 'wɪ "paaman min pɛɛnɔŋ 'ji.»

Min nɛn e -kaa "tɪ Bali wei 'man, ɛn e wɪ -yɛɛ 'wɪ "paadɪ man bɛ, -a san 'bɛ -taa 'an 'va. 46 E 'ka 'nan min -tʊ -kaa "tɪ 'yɪ dɪ. An 'bɔ nɛn 'an 'sɪ "va "nun bɛ, mɛɛn -kaa "tɪ Bali 'yɪ. 47 Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan min nɛn e yɪ -tɛala 'an da bɛ, 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san -lɛ vɛ -a. 48 An 'bɔ 'bɛ cɪ -blɪfɛ nɛn e 'belɪdɪ -nɔŋ "bɛ -a. 49 Ka tranun fɛ -tʊ nɛn waa laabo Manɛn bɛ -a blɪ "bui "da, ɛn ya'a 'kadɪ sɪ 'lɛ wɛlɛ -wɔ "dɪ. 50 Pian -blɪfɛ 'gʊɛ, 'bɛ 'sɪ laji, min nɛn yaa blɪ bɛ, ya'a 'kaa 'fo "dɪ. 51 An 'bɔ 'bɛ cɪ -blɪfɛ nɛn e 'belɪdɪ -nɔŋ "bɛ -a. Min nɛn e -blɪfɛ zɪɛ -a blɪ bɛ, 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -a san -lɛ vɛ -a. -Blɪfɛ 'bɔ nɛn an -taa -a -nɔŋlɛ bɛ, 'an 'bɔ 'kɔlɛ nɛn. Maan -nɔŋ 'trɛdanɔŋ pɛɛnɔŋ 'belɪ vɛ -a.»

52 -A -nan nɛn Zuɪf 'nɔŋ 'sa -fɔdɪ 'sia 'o cɪn yɛɪ, tɛ waa vɛ 'nan: «Yaa dra 'kɔ -e 'e 'kɔlɛ 'nɔŋ min lɛ -blɪfɛ -a?»

53 En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -tɛ ka'an 'bɔ Blamin -pɪ 'kɔlɛ 'blɪlɛ dɪɛ, ɛn -tɛ ka'an nyɛn mɪnɪlɛ dɪɛ, tɛ 'belɪdɪ 'ka 'ka 'lɔ dɪ. 54 Min nɛn yaan 'kɔlɛ 'blɛ, ɛn yaan nyɛn -mlɪan "bɛ, 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san -lɛ vɛ -a. Maan wuanla -kanɔŋ 'va yɪ -fɔla "da "ji. 55 -Yɛɛ cɪ 'nan 'an 'kɔlɛ bɛ, -blɪfɛ tɪglɪ nɛn, ɛn 'an nyɛn bɛ, mɪn vɛ tɪglɪ nɛn. 56 Min nɛn yaan 'kɔlɛ 'blɛ ɛn yaan nyɛn -mlɪan "bɛ, tɛ 'kʊ 'vɛlɛ -a san -a kʊ drɛ min -tʊwɪ "a, kʊ'a 'sia 'e cɪn man dɪ. 57 -Kaa "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ

'belidi a -yrɔ, ɛn -yɛɛ 'belidi -nɔn 'mɛn, -a -tɔwli "nɛn 'nyian min nɛn yaan 'kɔlɛ bli bɛ, an 'belidi -nɔan -a san lɛ. ⁵⁸An 'kɔlɛ bɛ, -blɩfɛ tɪglɩ nɛn e 'si laji bɛ -nyrɛn. E 'ka "lɛ 'nan fɛ nɛn 'ka tranun -a bli "bui "da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. Waa bli, ɛn ya'a 'kadɪ si 'lɛ wɔlɛ -wɔlɔ "dɪ. Min nɛn e -blɩfɛ 'gʊɛ -a bli bɛ, 'belidi nɛn ya'a 'nyaan dɩɛ e ya -a san -lɛ vɛ -a.»

⁵⁹Wɪ zɪɛ, -a 'bɔ nɛn Zozi -a 'vɪ tɛ e ya 'wɪ "paanan minnɔn ji Zuif 'nɔn 'lɛ cin yɪ 'kuin, 'fla nɛn waa laabo Kapanamo bɛ -a da. ⁶⁰ɛn zɪ -a -srɔnɔn 'wɪnɔn zɪɛ -a 'man bɛ, -a -nan nɛn o va min "kaga "e 'nan: «Wɪ nɛn yaa "paaman 'gʊɛ, e ya 'plɛblɛ, min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e "trɔɛn "tɔ -yrɛ "dɪ.»

⁶¹Te Zozi -a -tɔ 'e 'fli -lɔ 'va 'nan 'wɪ zɪɛ e wunwun "vɪdɪ 'plɛ 'e -srɔnɔn 'nɛan. ɛn yaa laabu -wɔlɔ 'nan: «Wɪ nɛn maan 'vɪ 'gʊɛ e 'ka 'ci baa 'ji? ⁶²Lɔɔ -tɛ ka Blamin -pɪ 'yɪ tɛ e "ta wuanla -e 'e 'ku fɛnan nɛn e cɪ 'e tɛdɛ bɛ -a -nan bɛ, e dra 'cɛɛ 'kɔ? ⁶³Bali lei 'saun 'bɛ 'belidi -nɔan "min lɛ. Min 'bɔ 'saza 'ka 'kɔlaman -e 'e 'belidi yɪ dɪ. Wei nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'gʊɛ, min nɛn e yɪ -tɛra "da "bɛ, e Bali lei 'saun ye, ɛn e 'belidi ye. ⁶⁴Pian min -mienun a 'ka yei tɛ wa'a yɪ 'teala "da "dɪ.»

-Te Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -a pou sianan "bɛ, tɛ e minnɔn nɛn wa'a yɪ 'teala -a wei da dɩɛ o -tɔa, ɛn min nɛn e -taa -a -nɔnɩɛ minnɔn lɛ bɛ yaa -tɔa. ⁶⁵Tɔɔn ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «-Yɛɛ "wean nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va tɛ 'an "tɪ "cɛɛ -si -nɔn -yrɛ "dɪ.»

⁶⁶Tɔ zɪɛ -a man nɛn Zozi -srɔnɔn "kaga 'li 'o da, ɛn wa'a 'nyian -sɔɔnɩɛa -a -sru "dɪ.

⁶⁷ɛn Zozi -a laabu min -fuda "fli "nɛn o -fɔ -a -sru "bɛ -wɔlɔ 'nan: «Kaa "nɔn, ka 'ka "vale "ka -koo "nyian dɔv?»

⁶⁸-A -nan nɛn Simɔn Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, -tɪ -va nɛn kɪ lia 'ku da? 'I wei 'bɛ 'belidi nɛn ya'a 'nyaan dɩɛ -a -nɔan "min lɛ. ⁶⁹Kɪ yɪ -tɛra "da ɛn kua -tɔ 'nan yɛ cɪ min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -a.»

⁷⁰ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «An 'bɔ 'bɛ 'ka 'si "va -fuda "fli, 'pian 'ka 'va min -tɔ a Satan -lɛ 'nɛn 'a!» ⁷¹Min nɛn Zozi cɪ -yɛɛ 'wɪ vɪnan bɛ, Simɔn Karioti -pɪ Zudazi nɛn. -A -srɔnɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tɔ nɛn, -yɛɛ -taa Zozi 'bɔ 'nɔnɩɛ minnɔn lɛ.

Zozi "bɔnɔn 'ka yɪ 'teala Zozi da dɪ

7 ¹'Bɛ -sru ɛn Zozi cɪt Galile 'lɛglɔn 'ji. E 'ka "vale 'e 'ko Zude 'lɛglɔn 'ji dɪ, kɔɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn a -a -wɛɛnan 'nan -e 'o -tɛ. ²Zuif 'nɔn 'lɛ 'fɛdɪ nɛn waa -ble lo 'la -paannun wɪlɔ bɛ -a tɔ 'bɔ 'kogo. ³ɛn Zozi "bɔnɔn "e Zozi lɛ 'nan: «'I 'si 'gʊ! 'I 'ku Zude 'lɛglɔn 'ji -e 'i -srɔnɔn 'o 'lɛbo "fɔ wɪnɔn nɛn yɪa dra bɛ -a -nan yɪ. ⁴Min nɛn yaa -wɛɛman 'nan min pɛɛnɔn 'o 'e 'tɔ bɛ, ya'a 'yɔɔman dɪ. 'Wɪnɔn nɛn yɪa dra 'gʊɛ, 'i drɛ -e min pɛɛnɔn 'o -nan yɪ.» ⁵Zozi 'bɔ "bɔnɔn 'ka 'nyian "o yɪ 'teala Zozi da dɪ.

⁶ɛn Zozi "e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Mɛn tɔ 'ka tɪan bɔlɛ dɪ. 'Pian tɔ pɛɛnɔn a "yɪ 'cɛɛ vɛ "lɛ "a. ⁷-A -ci "ka -e 'trɛdanɔn 'o 'nan "cɛɛ "man dɪ, 'pian o "naan

"mëen "man, koo maan -teala o yra 'nan o dre wı a -wlıdı. ⁸'Ka 'bɔ, 'ka 'ku "fedi da. Ma'an 'koo "fedi 'labe -a da dt, koo 'men tu 'ka tian bɔle dt.» ⁹E 'wı zıe -a 'vı -wle, en e -fu Galile.

Zozi 'ku "fedi da Zeruzalem

¹⁰Zı Zozi "buunun -ku "fedi 'bɔ da be, en Zozi 'bɔ 'kula o -sru "men. 'Pian ya'a 'yee -kudı -ci -tele dt. ¹¹Zuif 'nɔn 'tanɔn -a -weedi 'sia minnun nen o -ku "fedi zıe -a da be o yei, te waa laabo -wlo 'nan: «-Ve -mie 'gve e ya nyin zia?»

¹²Minnun wunwun "vıdı 'sia fe zıe -a -nan "kaga. Min -mienun -a ve 'nan: «E ya min tıglı 'a.»

Te -a -mienun "o 've 'nan: «-Cɛje! Min nen e min see "paaman be -nyren.» ¹³'Pian min -tu 'ka 'wı 'bɔ zıe -a vıle wei 'pleble 'ji dt, koo "klan a o ji Zuif 'nɔn 'tanɔn 'le "wean.

¹⁴Zı "fedi dredi 'bɔ 'e yei "be, Zozi 'ku Bali -pan 'kuin, en e 'wı "paadı 'sia minnun ji. ¹⁵-Yee 'wı "paadı Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ 'kan te waa ve 'nan: «Min 'labe ya'a drele min -tu -sruzan 'a dt, e dre 'kɔ en e 'wı nen 'e 'cɛn -tedı be -a -tɔa zıe.»

¹⁶En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Wı nen maan "paaman minnun ji 'gve, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dt, 'pian e "sia Bali nen yaan 'pa 'sia be -a va. ¹⁷Min nen e ya "vale 'e Bali zıe -a ci 'sɔ winun dra be, -yee 'men 'wı "paadı 'gve -a -tɔa. -Te Bali va nen e "sia oo, en te 'an 'bɔ 'va nen e "sia oo, -a san 'be -tɔa.

¹⁸Min nen 'e 'bɔ 'wulo -ji wı "paaman minnun ji be, te e ya 'e 'bɔ 'fli 'tɔ -weenan. 'Pian min nen e ya "vale 'nan min nen yee 'pa 'sia be minnun 'o bɔ be, -a san zıe min tıglı nen, ya'a 'wı 've 'wlu 'a dt, -nyren. ¹⁹Moizi -pei -tɔ winun paa 'ka 'ji, 'pian 'ka pɛɛnɔn ka'a 'ta wula "da "dt. En ka ya "vale 'kaan -tea "nyian, -me "le "wean?»

²⁰Minnun "kaga "be waa 'vı -yre 'nan: «Fe -wlıdı "tu a 'i -sru. -Tıe cı -a -weenan 'nan 'yei -tea?»

²¹Zozi "e 'nan -wle 'nan: «An 'lebo "fɔ wı -tɔwlı dre 'gve, -a 'wı 'nan 'ka pɛɛnɔn man. ²²Moizi -a 'vı 'cɛe 'nan, 'ka 'nen 'fɔ -klɔnmɔn -va 'e -ya yi 'sɔra da. En -te yi 'sɔrazan zıe e -tria 'flinla "yi da be, kaa dra -kpɔ. -Pe -tu da zia be, Moizi "cɛe -pei -trɔa dt, 'pian -a tranun -a dra 'e 'cɛn. ²³'Flinla "yi da be ka 'nen -fɔa "klɔnmɔn -va, -e 'ka vıle 'ka Moizi -le -pei 'srɔɛn sre dt -le "wean. -Te 'be a zıe, -me "le "wean 'bli 'fɔ 'ka 'ji 'an man 'nan, "an "blamin -munmuan beli 'flinla "yi da? ²⁴Ka min -le 'wı ve "ta lou. 'Cɛe 'le 'tɔ, 'ka 'wı 'fa 'si 'vaa -e 'ka min -le 'wı 'cɛn!»

Min nen Bali -a 'si "va "be -nyren Zozi 'a

²⁵-A -nan nen Zeruzalem 'nɔn -mienun "o 'nan: «'Ka 'yio, min nen o cı -a -weenan 'nan 'o -tea "be -nyren 'gu. ²⁶En -yee 'wı tin "baa minnun yei te wa'a 'wı tu ve -yre "be dt. Maan ye "le -kaa 'tanɔn -a -tɔ 'nan -yee cı min

nen Bali -a 'si "va "be -a. ²⁷Pian min 'labe -cɛɛ 'sinan -tɔa. Min nen Bali -a 'si "va "be -te 'be 'ta be, min -tu 'ka 'be 'sinan 'tɔa dɪ.»

²⁸Tv zɪɛ -a wlu be, te Zozi a 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin, ɛn yaa 'vɪ wei 'pleble 'ji 'nan: «Kaa "nrɔnman 'ka 'ji 'nan, kaan -tɔa, ɛn -a -nan nen an 'si be kaa -tɔa. 'Pian ma'an 'tale 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ. Min nen yaan 'pa 'sia be e ya tɪɪɪ, ɛn ka'a min zɪɛ -a tɔa dɪ. ²⁹Mɛn vɛ be "an -tɔa, kɔɔ -a va nen an 'si, ɛn -yɛɛ 'an 'pa 'sia.»

³⁰-A -nan nen Zeruzalem 'nɔn zɪɛ o ya "vale 'o Zozi "kuan. 'Pian min -tu 'ka -kɔlɔɛ -a 'kundu -a dɪ, kɔɔ -yee tv 'ka tian bɔle dɪ. ³¹Min -mienun "o 'yi -tera Zozi 'bɔ da. Minnun zɪɛ o ya "kaga ɛn "o laabu 'nan: «Min nen Bali -a 'si "va "be, yi nen e -ta be, e -cɛ -srɔn "wɪ "kaga "dra e "mlian min 'labe -a da?»

³²Wunwun "nen minnun cɪ -a vɪnan Zozi man be, Farizen 'nɔn -a 'man. -A -nan nen 'o 'vale Bali -pannɔn 'tanɔn 'a o minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'kun.

³³ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «An "flian tian 'ka yei tv "wennen 'a, "be -sru -e 'an li 'an da min nen yaan 'pa 'sia be -a va. ³⁴Ka -taa 'an -wɛɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman 'an yɪdɪ -a dɪ. ɛn fenan nen an -kɔan "be, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kɪ -nan dɪ.»

³⁵ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nen e -taa "kɔle -e -kaa vɛle -kaa yɪ dɪ? E -ko Zuif 'nɔn nen 'o fuiladu "man 'trɛda be o va, -e 'e 'wɪ "paa minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ o ji? ³⁶'Wɪ nen yaa 'vɪ 'labe -a -ci nen 'nɔn? Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Ka -taa 'an -wɛɛɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman 'an yɪdɪ -a dɪ.» ɛn: «Fenan nen an -kɔan "be, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kɪ -nan dɪ.» »

³⁷'Fɛdɪ yi -nyranman da nen, -yɛɛ cɪ yi -dan 'bɔ 'a. Yi zɪɛ -a da nen Zozi a minnun yei 'e 'tɔdɪ, ɛn yaa 'vɪ wei 'pleble 'ji 'nan: «Min nen 'yi dra -a -tɛa "be, -a san 'e 'ta 'an 'va -e 'e 'yi 'mlin. ³⁸Min nen e yi -tera 'an da be, -a san -kɔan "le 'yi ku nen e 'belidɪ -nɔan "min lɛ be -yee 'wɪ 'zv. Zi e cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji zɪɛ.» ³⁹Lei 'saun nen minnun nen o yi -tera Zozi da o -taa -a yɛle be, -yee 'wɪ nen Zozi 'bɔ cɪ -a vɪnan. Tv zɪɛ -a man be, te Bali lei 'saun 'ka tian 'tale dɪ, kɔɔ Zozi 'ka tian 'kɔle 'e "tɪ "le mingɔnnen trɛ nen e "bia be -a da dɪ.

⁴⁰Zɪ min "kaga 'wɪ zɪɛ -a 'man be, ɛn o -mienun -a 'vɪ 'nan: «Min 'labe, 'wɪ 'kpa e ya Bali 'lewei vɪzan nen o 'nan e -taa "be -a.»

⁴¹Min plɔɛnnun "o 'vɪ 'nan: «Min 'labe, min nen Bali -a 'si "va "be -nyren.» ɛn min peenun "o 'vɪ 'nan: «Min nen Bali -a 'si "va "be ya'a 'kɔlaman -e 'e 'si Galile dɪ. ⁴²Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, min nen Bali -a 'si "va "be, e -kɔan David kluda min -a, ɛn e "sia Betelem, David -ya trɛ -da.»

⁴³Zozi 'le "wean, -sa -fɔla minnun "kaga zɪɛ o yei. ⁴⁴ɛn o va min -mienun a "vale 'o "kuan, 'pian min -tu 'ka -kɔlɔɛ -a 'kundu -a dɪ.

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka yi -tɛɛa Zozi da dɪ

⁴⁵-A -nan nen minnun nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn o 'pa 'sia be o 'li 'o da o 'va. ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean nen ka'a 'kunlɛ -e 'ka 'ta -a dɪ?»

46 En 'pa 'sianɔn "o -wle 'nan: «Wɪ nen yaa ve be, min -tu 'ka tian 'li -a vɪle 'mlɔnmlɔn dɪ.»

47 En Farizen 'nɔn "o 'nan: «Ka 'bɔ "nyian, maan ye "le -yee 'wɪ 'ka 'sia 'nan. 48-Kaa Farizen 'nɔn -ka'a tɔle -a -sru "dɪ, en -kaa tazan -tu 'ka 'tɔle -a -sru "dɪ. 49 'Pian minnun nen wa'a Moizi -le -pei -tɔ wɪ tɔa dɪ, en Bali wei a 'e 'pladt o man be, o 'saza 'be -tɔa -a -sru.»

50 Nikodem nen e -ku Zozi 'man yɪle 'e tedɛ be, e ya Farizen 'nɔn 'bɔ 'va. En yaa 'vɪ Farizen 'nɔn zɪɛ -wle 'nan: 51 «-Cee -pei 'e 'nan, -te wa'a tian min -le tin 'balɛ dɪɛ, wa'a 'wɪ 'tɔa -a san man dɪ. 'Pian -te min 'wɪ dre be, waa wei maan 'vaa, en o 'wɪ -tɔa "man.»

52 En Farizen 'nɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Galile min nen "nyian "yie "a? 'I -nanjen Bali -le 'fluba 'ji 'kpa tɪglɪ -e 'i -tɔ 'nan Bali 'lewei vɪzan 'ka 'li 'sia Galile dɪ.»

-Kɔnnɛn -wɛɛzan 'tu -le 'wɪ

53 ["Be -sru en o pɛɛnɔn 'ku 'wee "kɔnnɛn.

8 1-A -nan nen Zozi 'ku Olivie pɔn da. 2-A ta tu cɛɛn, bodrun puunɔn en Zozi 'li 'e da Bali -pan 'kuin. Tɔɔn min "kaga "ku "va. Zozi -nyran, en e 'wɪ "paadt 'sia o ji. 3-A -nan nen 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'ta lumɔn -tu -a, en waa -tɔ minnun yei. Lɪ zɪɛ o 'bɔ "man, te e ya nyinnan -kɔnnɛn -sru. 4 En o 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, lɪ 'gʊɛ, ku 'bɔ "man te e ya nyinnan -kɔnnɛn -sru. 5 Moizi -a cɛɛn -te -pei 'fluba 'ji 'nan lumɔn nen e 'wɪ zɪɛ -a dre be, 'o -te -kɔle -a. Bii "nun "i 'vɪ 'nɔn?» 6 O 'wɪ zɪɛ -a laabu 'nan -e 'o wei 'kun, -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

'Pian Zozi 'kunnan, en e fɛ -tu cɛɛn -tedɪ 'sia 'e 'pɛ 'wle 'a 'trɛ da, 7 te Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ laabo Zozi 'lɔ. O ya 'wɪ laabunɔn Zozi 'lɔ "bɔɔ "le "wean, 'e 'wulo wluan, en e 'nan -wle 'nan: «Min nen 'ka yei, te ya'a tian 'wɪ 'wɪldɪ "dreɛ dɪɛ, -a san 'e -kɔle tedɛ tuv -yrɛ.» 8 E 'kunnan "nyian 'e "pa 'ji, en yaa cɛɛn -tedɪ 'sia "nyian 'trɛ da.

9 Zɪ Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'bɔ 'wɪ zɪɛ -a 'man be, en o pɛɛnɔn 'ku -tɔdɔ. Min cejenun 'be 'kɔdɪ 'sia 'e 'flin.

-A -nan nen lɪ be e -fɔ 'e 'tɔdɪ Zozi 'le 'e -tɔwɪ minnun yei. 10 Zozi 'e 'wulo wluan, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Minnun nen o 'wɪ 'tɔ 'i man be, o ya nyin zia? Min -tu 'ka "nyian -nan -e 'e 'wɪ 'tɔ 'i man dɔv?»

11 En lɪ zɪɛ e 'nan Zozi le 'nan: «An 'san, min -tu 'ka "nyian -nan dɪ.»

Zozi 'e -yrɛ 'nan: «An 'bɔ "nyian, ma'an 'wɪ tɔa 'i man dɪ. 'I 'ku! Te 'i 'wɪ 'wɪldɪ "dre "nyian dɪ!»]

Zozi 'be cɪ 'te 'san nen e 'tredanɔn man dra 'wein be -a

12 Tɔ pee -a be, en Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia "nyian minnun le. Yaa 'vɪ -wle 'nan: «An 'bɔ 'be cɪ 'te 'san nen e 'tredanɔn 'man dra 'wein be -a. Min nen e sɔɔnla 'an -sru "be, te ya'a "nyian 'ta wo klun va dɪ, en 'te 'san nen e 'belidɪ -nɔan "min le be e ya -a san -le ve -a.»

¹³En Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ nen yia ve bɛ, e 'ka 'wɪ 'kpa 'a dɪ, kɔɔ yie cɪ -a vɪnan 'i 'fli man.»

¹⁴Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ vɪnan oo, 'wɪ nen maan ve 'gʊɛ, 'wɪ 'kpa nɛn. Kɔɔ fɛnan nɛn an 'si bɛ, maan -tɔa. En fɛnan nɛn an cɪ -kunan bɛ, maan -tɔa. 'Pian 'cee ve bɛ, fɛnan nɛn an 'sia bɛ, ka'a -nan tɔa dɪ, en fɛnan nɛn an cɪ -kunan bɛ, ka'a -nan tɔa dɪ. ¹⁵"Ka 'tin -tɛa 'min da blamin -wulo -ji wɪ yra man. 'An 'bɔ 'le ve bɛ, ma'an tin tɛa min da dɪ. ¹⁶'Pian -te an tin -tɛ min da bɛ, e ya 'e 'nɔan da. Kɔɔ an 'ka 'an -tɔwli 'dɪ, 'ku 'vale 'an 'tɪ 'nen yaan 'pa 'sia bɛ -a kʊɛ cɪ. ¹⁷E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'cee -peɪ 'fluba 'ji 'nan: «-Te min 'fli 'wei a -tɔwli 'wɪ 'tʊ da bɛ, te 'wɪ zɪɛ e ya 'wɪ 'kpa -a.» ¹⁸'An 'bɔ 'an 'fli -le 'wɪ ve, en 'an 'tɪ 'nen yaan 'pa 'sia bɛ, e 'mɛn 'wɪ ve.»

¹⁹En waa laabu -yrɔ 'nan: «'I 'tɪ 'bɔ a nyin zia?»

Zozi 'e -wɛlɛ 'nan: «Ka'an tɔa dɪ, en ka'an 'tɪ tɔa dɪ. "Te kaan -tɔa "bɛ, "te kaan "tɪ -tɔa "nyian.»

²⁰Zozi a 'wɪ zɪɛ -a "paanan minnun ji, te e ya Bali -pan 'kuin, fɛnan nɛn minnun "lala -sɛan -gbogbo -ji Bali -le vɛ -a bɛ -a -nan. En min -tʊ 'ka -a 'kunle dɪ, kɔɔ -yee tʊ 'ka tian bɔlɛ dɪ.

Zozi 'e 'tɪ 'srɔn "kɔdɪ -nan wɪ 'vɪ

²¹Zozi -a 'vɪ 'nyian -wɛlɛ 'nan: «An 'ta -ko. Ka -taa 'an -wɛɛlɛ, 'pian ka'an 'yɛ dɪ. En 'cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Fɛnan nɛn an 'ta -ko 'gʊɛ, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kʊ -nan dɪ.»

²²En Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu 'o 'fli -lɔ 'nan: «E 'ta -ko 'e 'fli -tɛlɛ -baalɛ, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, fɛnan nɛn 'e 'ta -ko bɛ, -ka'a 'kɔlaman -e -kaa kʊ -nan dɪ.»

²³En e 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Trɛ 'gʊɛ -a da 'nɔn nɛn 'cee 'a. "Ka 'si wo 'trɛda 'gʊ, 'pian 'an 'si wo laji lou. Ma'an 'sia 'trɛda 'gʊ dɪ. ²⁴-Yee "wean maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Kɔɔ min nɛn an cɪ -a bɛ, -te ka'a yi 'tɛala "da 'nan an ya min zɪɛ -a dɪɛ, 'cee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka.»

²⁵En waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Tɪ nen 'yia?»

Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Min nɛn an cɪ -a bɛ, maan ve 'cɛɛ, te maan ve. ²⁶'Wɪ "kaga 'a -e 'an vɪ 'ka man -e tin 'e 'tɛ 'ka da. 'Pian 'wɪ nen maan 'man min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, -nyɛn maan ve 'trɛdanɔn lɛ. Min zɪɛ ya'a 'wɪ 've 'wɪlɪ 'a dɪ.»

²⁷Wa'a -ci manlɛ 'le 'nan -a 'tɪ 'le 'wɪ nen e cɪ -a vɪnan dɪ. ²⁸En Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Tʊ nɛn ka Blamin -pɪ "paa yiba "man lou "bɛ, -a tʊ zɪɛ -a man nɛn kaa -tɔa 'nan min nɛn an cɪ -a bɛ -nyɛn 'maan. En kaa -tɔa 'nan ma'an 'wɪ 'dra 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ, 'pian 'wɪ nen maan 'man 'an 'tɪ "da bɛ -nyɛn maan ve. ²⁹Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, 'ku 'vale -a kʊɛ cɪ. Ya'an 'tʊlɛ 'an -tɔwli "dɪ, kɔɔ -a ci 'sɔ wɪnun nɛn maan dra tʊ pɛɛnɔn man.» ³⁰Zɪ Zozi 'wɪnun zɪɛ -a 'vɪ bɛ, en min "kaga yi -tɛra Zozi 'bɔ da.

Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔan -a

31-A -nan nen Zuif 'nɔn nen o yi -tera Zozi 'bɔ da bɛ, Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Te 'ka 'ta 'wɔla 'an wei da 'kpa bɛ, te ka ya 'an -srɔnɔn 'a. 32Ka -taa 'wɪ tɪɣɪ 'tɔɫɛ, -e 'wɪ tɪɣɪ 'e 'ka drɛ minnɔn nen o 'ka nɔan -a dɛ waa.»

33En Zuif 'nɔn 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔ ya Abraam kluda 'nɔn 'a, ɛn ku'a tian 'li dreɫɛ min -tɔ -le nɔan -a dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yia ve 'nan: «Kɔ dra minnɔn nen o 'ka nɔan -a dɛ waa?» »

34En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɣɪ 'a 'nan, min oo min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔan -a. 35Nɔan 'ka 'fo "kɔnnɛn 'li 'trilii dɪ, 'pian 'nen nen e cɪ 'yɛɛ ve -nan bɛ, -yɛɛ fo "kɔnnɛn 'li 'trilii. 36-Te 'an 'bɔ Bali -pɪ an 'ka 'si nɔanba -ji bɛ, ka'a 'kɔan "nyian fɛ -tɔ -lɔ nɔan -a dɪ.

37Maan -tɔa 'nan ka ya Abraam kluda 'nɔn 'a, 'pian ka ya -a -wɛnan 'nan 'kaan -tɛa, kɔɔ ka 'ka "vale 'ka 'ta wɔla 'mɛn 'wɪ "paadɪ da dɪ. 38'Wɪ nen maan -nan 'yɪ 'an "tɪ 'lɔ bɛ, -nyrɛn maan ve, ɛn 'cɛɛ vɛ bɛ, 'wɪ nen kaa 'man 'ka "tɪ "da bɛ, -nyrɛn kaa dra.»

39En o 'nan Zozi le 'nan: «Abraam 'bɛ cɪ 'ku "tɪ "a.»

En Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «"Te Abraam -le 'nɛnnɔn nen 'kaa bɛ, "te Abraam drɛ wɪ nen kaa dra. 40'Wɪ tɪɣɪ nen maan 'man Bali da bɛ, maan ve 'cɛɛ tɔ pɛɛnɔn man. 'Pian 'bɛ nen 'gʊɛ, ka ya -a -wɛnan 'nan 'kaan -tɛa. 'Wɪ zɪɛ Abraam 'ka 'bɛ dreɫɛ dɪ. 41'Pian 'cɛɛ vɛ bɛ, 'ka "tɪ "drɛ wɪ nen kaa dra.»

En o 'nan Zozi le 'nan: «Bɔɛda nɛn "cɛɛ 'kɔa dɪ, Bali -tɔwɪ 'bɛ cɪ 'ku "tɪ "a.»

42En Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «"Te Bali 'bɛ cɪ 'ka "tɪ "a bɛ, "te kaan ye 'yi. Kɔɔ Bali va nen an 'si, ɛn an -ta. Ma'an 'talɛ 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ, 'pian -yɛɛ 'an 'pa 'sia. 43Ka 'ka "vale 'ka "trɔɛn -tɔa 'an wei lɛ dɪ, -yɛɛ "wɛan nen ka'an wei -ci maan dɪ? 44Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ "paa min lɔ bɛ, -yɛɛ cɪ 'ka "tɪ "a, ɛn 'ka "tɪ 'ci 'sɔ wɪnɔn nen kaa dra. -A pou sianan 'li 'trilii -e 'e bɔ cɛɛgʊɛ, min -tezan nɛn. Ya'a 'ta wɔla 'wɪ tɪɣɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ, kɔɔ ya'a 'tɔa 'wɪ tɪɣɪ -sru "dɪ. 'Wɪ 'sendɪ -cin nen "ji, kɔɔ 'wɪluzan nɛn, ɛn -a va nen 'wɪlɔ wɪ pɛɛnɔn "sia. 45'Mɛn vɛ bɛ, an 'wɪ tɪɣɪ ve, -yɛɛ "wɛan ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ. 46Min -tɔ 'ka 'ka yei -e 'e -ci -kɔɔn 'nan an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ dɪ. ɛn -te 'wɪ tɪɣɪ nen maan ve bɛ, -mɛ "le "wɛan ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ? 47Min nen Bali cɪ -a "tɪ "a bɛ, 'wɪ nen Bali -a ve bɛ 'e "trɔɛn -tɔa -yrɛ. 'Pian 'cɛɛ vɛ bɛ, Bali "cɛɛ 'ka "tɪ "a dɪ -yɛɛ "wɛan ka'a "trɔɛn 'tɔa -a wei lɛ dɪ.»

Zozi -dan "mlian Abraam da

48Zuif 'nɔn 'tanɔn 'e Zozi lɛ 'nan: «Kɔɛ tin a 'nɔnɔnɔn -a vɪdɪ -a 'nan Samari min nen yia, ɛn -yɔ -wɪdɪ "a 'i -sru.»

49Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Yɔ -wɪdɪ 'ka 'an -sru "dɪ. 'An "tɪ "nen maan 'tɔ dra -dan, ɛn 'cɛɛ vɛ bɛ, "kaan 'tɔ srɛman. 50'An 'bɔ an 'ka -a -wɛnan 'nan

min 'e 'an 'tɔ drɛ -dan dɪ. 'Pian min -tu 'bɛ cɪ -a -wɛɛnan. ɛn -a min zɪɛ, -yɛɛ 'cee tin "baa. ⁵¹Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪlɪ 'a 'nan min nɛn e 'ta 'wɪla 'an wei da bɛ, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ.»

⁵²ɛn Zuif 'nɔn -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: «Kɔa -tɔ "mɛn 'nan -yɔ -wɪlɪdɪ "a 'i -sru. Abraam -ka, ɛn Bali 'lewei vɪnɔn "o "ka 'wɪ 'nyian. -E 'i vɪ 'nan: «Min nɛn e 'ta 'wɪla 'i wei da bɛ, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ.» ⁵³Kɔ tra Abraam -ka, ɛn Bali 'lewei vɪnɔn "o "ka 'wɪ 'nyian. 'I -dan "mlɪan Abraam da? 'I 'bɔ 'i 'fli "siala 'kɔ?»

⁵⁴ɛn Zozi 'e 'nan -wɪɛ 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn 'an 'fli 'tɔ dra -dan bɛ, 'mɛn 'tɔ -dan zɪɛ, e ya 'wɪ "tun "a. 'An "tɪ 'bɔ 'bɛ 'an 'tɔ dra -dan. 'Ka 'bɔ cɛɛ 'vɪ 'nan -yɛɛ cɪ 'cee Bali -a, ⁵⁵'pian ka'a tɔa dɪ. 'An 'bɔ 'bɛ -tɔa. -Te maan 'vɪ 'nan ma'an tɔa dɪɛ, te an drɛ 'wluzan 'a "le 'cee 'wɪ 'zɔ. 'Pian maan -tɔa, ɛn an 'ta 'wɪla -a wei da. ⁵⁶Tɔ nɛn an -taa "man 'trɛda bɛ, Bali -a 'vɪ 'ka tra Abraam lɛ. 'Wɪ zɪɛ e Abraam cɪ -ta "tra. Abraam -a -nan 'yɪ, ɛn yaa cɪ nran.»

⁵⁷ɛn Zuif 'nɔn -a vɪ Zozi lɛ 'nan: «'I lɛ -fuba 'soolu 'ka 'bɔa dɪ -e 'i Abraam yɪ?»

⁵⁸Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪlɪ 'a 'nan, tɔ nɛn te wa'a tian Abraam -yale dɪɛ, te an ya.» ⁵⁹'Wɪ zɪɛ -a da nɛn o -kɔlɛ siila 'nan -e 'o Zozi 'tɛ -a. 'Pian Zozi yɔɔ, ɛn e 'bɔla Bali -pan 'kuin.

Zozi yie 'wizan -tu beli

9 ¹Zozi a ciinan ɛn e min -tu nɛn waa -ya 'e yie 'a 'e 'wɪdɪ bɛ -a 'yɪ.

²ɛn Zozi -srunɔn 'a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, -mɛ "le 'wɛɛn nɛn o min 'gɔɛ -a -ya 'e yie 'a 'e 'wɪdɪ? -A 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪlɪdɪ "man nɛn, -baa -a "tɪ 'lee -a "bɔ "le 'wɪ 'wɪlɪdɪ "man nɛn?»

³ɛn Zozi 'e -wɪɛ 'nan: «Wa'a vɪlɛ 'nan -a 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪlɪdɪ "man nɛn dɪ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, -a "tɪ 'lee -a "bɔ "le 'wɪ 'wɪlɪdɪ "man nɛn -a yie 'wɪ dɪ. 'Pian -a yie 'wɪ 'nan -e minnun "o 'wɪ -dan nɛn Bali "ta -daa -a drele -yɛɛ "bɛ -a -nan yɪ. ⁴'Bɛ nɛn tɔ a tian 'e 'cɛndɪ 'gɔɛ, min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -kaa -yɛɛ 'nyranman 'pa. -Pei -taa 'tanlɛ, te min -tu 'ka 'kɔlamɛn -e 'e 'nyranman 'pa 'nyian dɪ. ⁵'Bɛ nɛn an ya tian 'trɛda 'gɔɛ, mɛɛn cɪ 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -a.»

⁶Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn 'e 'le 'yɪ -sran "tra. E -feli drɛ 'e 'le 'yɪ 'bɔ 'a, yaa ciɪ yie 'wizan zɪɛ -a yie da, ⁷ɛn e 'nan -yɛɛ 'nan: «'I 'kɔ 'i yra "foe 'yɪ nɛn waa laabo Siloe bɛ -a va.» Siloe -ci nɛn 'nan 'padɪ -sia. E -kɔ 'e yra foe, ɛn e 'li 'e da te e fɛnan ye 'wein.

⁸Yie 'wizan zɪɛ -a 'srɔn 'nɔn 'lee minnun nɛn waa 'yɪ te e fɛ trɔ "baa bɛ, "o laabu 'nan: «Min nɛn 'nɛn e -nyɛanla 'gɔ te e fɛ trɔ "baa bɛ, -nɪɛɛ bɛ dɔv?» ⁹Min -mienun "o 'vɪ 'nan: «-A 'bɔ nɛn.»

Min plɔennun "o 'vɪ 'nan: «-A 'bɔ "cɛɛ dɪ, 'pian -a sɪazan "nɛn.»

ɛn -a 'bɔ 'e 'nan: «'Wɪ 'kpa, 'e 'bɔ nɛn.»

10-A -nan nen waa laabu -yrɔ 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yie 'le 'su?»

11 En e 'nan -wle 'nan: «Min nen waa laabo Zozi be, e -feli dre, yaa ci 'an yie da, en e 'men 'nan 'an 'ku 'an yra "foe Siloe 'yi 'va. An -ku -nan nun, zi 'an yra foe be, en 'an yie 'le 'su.»

12 En waa laabu -yrɔ 'nan: «Min 'bɔ -a nyin zia?»

E 'nan -wle 'nan: «Ma'an 'tɔa dɪ.»

Farizen 'nɔn 'wɪ laabu min nen -a yie 'le 'su be -yrɔ

13 O -ku min nen -a yie 'le 'su be -a Farizen 'nɔn 'va. 14 'Flinla "yi da nen Zozi 'feli dre, en e min zɪe -a yie 'le 'su 'a. 15 Farizen 'nɔn "o laabu 'nyian min be -yrɔ 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yie 'le 'su?»

En e 'nan -wle 'nan: «E -feli ci 'an yie da, 'an yra foe, en an fenan 'yɪ.»
16 Zi e 'wɪ zɪe -a 'vɪ be, en Farizen 'nɔn -mienun "o 'nan: «Min nen e 'wɪ 'labe -a dre be, ya'a 'sia Bali va dɪ, kɔɔ e 'flinla "yi 'srɔɛn sre.»

Te min plɔɛnnun "o "ve 'nan: «Wɪ 'wɪdɪ "drezan 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ce -srɔn "wɪ zɪe -a dre dɪ.»

-A -nan nen o wei 'ka 'nyian drele -tuwɪ "dɪ. 17 Waa laabu min nen -a yie 'le 'su be -yrɔ 'nan: «'I 'bɔ "i "ve min nen yei yie 'le 'su be -a man 'nɔn?»

En e 'nan -wle 'nan: «Bali 'lewei vɪnan nen.»

18 Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka yi -telea "da 'nan min zɪe -a yie 'a 'e 'widɪ 'e 'cɛn dɪ. En waa "tɪ 'lee -a "bɔ laabu. 19 Zi o -ta be, en waa laabu -wɔ 'nan: «'Cee 'nen nen ka 'nan waa -ya 'e yie 'a 'e 'widɪ be -nyren 'gɔ? E dre "men 'kɔ, en -a yie 'le 'su 'sien?»

20-A "tɪ 'lee -a "bɔ "o 'nan: «Kɔa -tɔa 'nan 'kɔe 'nen nen, en kɔa -ya te -a yie 'a 'e 'widɪ. 21 'Pian fe nen e dre 'lɔɔ en -a yie 'le 'su 'sien 'gɔe, kɔ'a tɔa dɪ. En min 'bɔ nen yaa yie 'le 'su be, kɔ'a 'be 'tɔa 'nyian dɪ. 'Ka 'wɪ laabu -a 'bɔ 'lɔ, e ya ceje -e 'e -ci vɪ 'e 'bɔ 'a.» 22-A "tɪ 'lee -a "bɔ "kɔlanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ -yee "wean o 'wɪ zɪe -a 'vɪ. Kɔɔ Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa 'nan, min oo min nen yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'be ci min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -a be, 'o -pian 'wee cin yɪ 'kuin. 23 -Yee "wean -a "tɪ 'lee -a "bɔ -a 'vɪ 'nan: «E ya ceje 'ka 'wɪ laabu -a 'bɔ 'lɔ.»

24-A -nan nen min nen -a yie 'le 'su be, Farizen 'nɔn -a 'pa "flizan laabu 'nyian, en o 'nan -yre 'nan: «'I Bali 'tɔ dre -dan 'wɪ tɪgɪ vɪdɪ -a! Kɔa -tɔa 'nan min be 'wɪ 'wɪdɪ "drezan nen.»

25 En e 'nan -wle 'nan: «-Te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "drezan -a be, ma'an tɔa dɪ. Maan -tɔa 'pian 'nan, 'an yie 'a 'nen 'e 'widɪ en 'be nen 'gɔe, an fenan ye 'sien.»

26 Waa laabu -yrɔ 'nyian 'nan: «-Mɛ "nen yaa dre 'yie? Yaa dre 'kɔ en yei yie 'le 'su?»

27 En e 'nan -wle 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛe 'va en ka'a "trɔɛn "tɔle -yre "dɪ. -Mɛ "le "wean ka ya 'nyian -a mandɪ va? "Ka "ya wo 'nyian "vale 'ka dra -a -srɔnɔn 'a?»

28-A -nan nen waa 'srɔndɔ 'sia, en o 'nan -yre 'nan: «I 'bɔ 'bɛ ci -a -sruzan 'a, 'ku 'ya wo Moizi -srɔnɔn 'a. 29Kɔa -tɔa 'nan Bali 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ, 'pian min 'labɛ, ku'a 'bɛ 'sinan 'tɔa dɪ.»

30En min nen -a yie 'lɛ 'sɔ bɛ, yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Ka 'yic 'wɪ 'a bɛ, fɛnan nen e 'si bɛ, ka'a tɔa dɪ, en yaan yie 'lɛ 'sɔ! 31-Kaa -ci -tɔa 'nan Bali 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn wei maan dɪ. 'Pian -te min Bali bɔa en yaa ci 'sɔ winun dra bɛ, min zɪɛ Bali -a wei maan. 32En ka'a tian 'li -a manlɛ 'nan min nen waa -ya 'e yie 'a 'e 'wɪdɪ bɛ, min -tɔ -a yie 'lɛ 'sɔ dɪ. 33"Te min 'bɛ ya'a 'silɛ Bali va dɪɛ, "te ya'a -kɔlɛ -a dɛdɪ -a dɪ.»

34En waa 'vɪ -yre 'nan: «I 'bɔ nen wei 'ya 'wɪ 'wɪdɪ va "fo "bɛ, yie 'wɪ "paaman 'ku 'ji?» En waa -pin 'o yei.

Minnun yie a 'e 'wɪdɪ Bali -lɛ 'wɪ 'ji

35Zɪ Zozi -a 'man 'nan waa -pin 'o yei "bɛ, e -ku "va en yaa laabu -yrɔ 'nan: «I yi -teala Blamin -pɪ da?»

36En e 'nan Zozi lɛ 'nan: «An 'san, -tɪɛ ci 'nyian 'bɛ 'a -e 'an yi -tera "da?»

37Zozi 'e -yre 'nan: «Yia 'yɪ, 'an 'bɔ nen an 'wɪ tin "baa yie 'gɔɛ, 'an 'bɔ nen.»

38-A -nan nen e 'nan: «Minsan, 'an yi -teala 'i da.» En e blula "wɪ.

39-A -nan nen Zozi 'e 'nan: «An -ta 'trɛ 'gɔɛ -a da 'nan -e 'an minnun 'cɛn 'e cin man. -Yɛɛ ci 'nan minnun nen wa'a fɛnan ye dɪɛ, o fɛnan ye, en minnun nen 'o 'fli "siala fɛnan yɔnɔn 'a bɛ o yie -wia.»

40Farizen 'nɔn -mienun nen -a 'srɔn "bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en waa laabu -yrɔ 'nan: «Yie 'nan 'i ve 'nan, 'ku yie a 'e 'wɪdɪ?»

41Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «"Te 'ka 'kɔn yie 'winɔn 'a bɛ, "te 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "ka 'fo "dɪ. 'Pian 'bɛ nen 'gɔɛ, 'ka 'nan, 'ka fɛnan ye, te ka'a 'we 'mɛn 'wɪ "paadt man dɪ, -yɛɛ "wean 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "a tian.»

Zozi a 'bla -sru "pinzan 'kpa -a

10 1Zozi 'e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nen ya'a 'wɪlamlan 'bla 'klɔn -ji -klɔn 'bɔ -yre "nen "dɪɛ, 'pian yaa -tria "fɛ pee -nan bɛ, min zɪɛ crinzan nen, en 'bla 'tezan nen. 2'Pian min nen e -wɪlamlan 'klɔn -yre "nen "bɛ, -yɛɛ ci 'blanun 'bɔ -sru "pinzan -a. 3Min nen 'e -nyrandɪ -klɔn 'bɔ -yre "nen "bɛ, e -klɔn 'lɛ "so -yre. En 'blanun nen o ci -yɛɛ vɛ -a bɛ, o "trɔɛn -tɔa -a wei lɛ, e o laabo 'o 'tɔ man -e 'e bɔla waa bei. 4-Te e cɛɛn 'blanun nen o ci -yɛɛ vɛ -a bɛ o bɔladɪ man bɛ, -e 'e -trɔa o 'lɛ, te 'blanun -kɔla -a -sru, kɔɔ waa wei -tɔa. 5Wa'a 'sɔɔnmlan min nen e ci -pen -a bɛ -a -sru 'mlɔnmlɔn dɪ. O flɔn "blia 'pian -yrɔ, kɔɔ minnun nen o ci -pen -a bɛ wa'a o wei tɔa dɪ.» 6Zozi -kɔnnɛn zɪɛ -a -fɔ -wlɛ, 'pian 'wɪ 'bɔ nen yaa tin 'ba -wlɛ "bɛ, wa'a -ci manlɛ dɪ.

7En Zozi -a -ci 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'blanun man -klɔn 'bɔ bɛ, mɛɛn ci -a -yre -a. 8Minnun pɛɛnɔn nen o -trɔa

'an 'le 'e tedε be, crinnōn nen waa, en 'bla 'tenōn nen waa. 'Pian 'blanun 'ka 'o "trōen 'tōε o wei le 'mlōnmlōn dt. ⁹-Klōn 'bō man -yrε be, 'an bō nen. Min nen e ciula 'an 'va, en e wla 'klōn -ji be, e 'sia 'wɪ 'ji. E bōala e "tun, en e -wlamlan 'e "tun, -a -blufε a -e 'e -blt. ¹⁰Crinzan be, 'e "ta wo crin wōdt 'lee 'bla 'tedt 'lee fε sredt 'tō 'ji. 'Pian 'mēn vε be, "an "ta 'wō 'nan -e 'blanun 'o 'beli, -e -wee 'belidt 'e 'kōn 'e 'le sōōdt.

¹¹Mēen cɪ 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. 'Bla -sru "pinzan 'kpa be, e "we "man -e 'e 'ka 'yee 'blanun -le "wēan. ¹²'Pian min nen 'be 'nyranman "paa "lala -le "wēan be, te 'blanun 'bō 'ka -a san -le vε -a dε, -te e beli 'yɪ 'tanān be, e "sia 'blanun -sru -e 'e flān 'bli. Beli 'bō o fuimlan "man -e 'e o "kuun. ¹³Min nen 'be 'nyranman "paa "lala -le "wēan be, 'be flān "blia, kōō 'blanun -tedt be, -a 'wɪ 'ka 'naan "man "dt.

¹⁴Mēen cɪ 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. An 'mēn 'blanun -tōa, en waan -tōa, ¹⁵'le zɪ 'an "tɪ 'an -tōa en 'an "tɪ 'bō -tōa "be -yee 'wɪ 'zʊ. 'An 'man a 'e wōōdt -e 'an 'ka 'mēn 'blanun -le "wēan. ¹⁶'Mēn 'bla -mienun a te o 'ka tian -klōn 'gʊε -a -ji dt. 'Blanun zɪε, an o -fōa "ji, o -taa 'an wei manle -e 'o drε 'blanun nen o -sru "pinzan a -tōwli "be waa.

¹⁷'An "tɪ 'an ye 'yi, kōō 'an 'fli -nōn 'nan -e 'an 'ka, -e 'an 'belidt yɪ "nyian. ¹⁸Min -tʊ 'ka 'mēn 'belidt sia 'an 'lō dt, 'pian 'an 'bō 'be -nōan 'an 'fli -a. 'Plēble a 'an 'lō -e 'an -nōn, en 'plēble a 'an 'lō -e 'an 'si "nyian 'e "pa 'ji. 'Wɪ nen 'an "tɪ 'e 'mēn 'nan 'an drε be, -nyrēn "be.»

¹⁹'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ zɪε, -yee "wēan Zuif 'nōn cēen "nyian 'e cin man. ²⁰Min "kaga "a o yei te "o "ve 'nan: «-Yʊ -wɪdɪ "a -a -sru, en klin "a -a -wulo -ji. Te 'ka "trōen "tō -a wei le.»

²¹Min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Ya'a 'wɪ 've "le min nen -yʊ -wɪdɪ "a -a -sru "be -yee 'wɪ 'zʊ dt. -Yʊ -wɪdɪ 'ka 'kōlaman -e 'e min nen -a yie cɪ 'e 'wɪdɪ be -a yie 'lε 'sʊ dt.»

Zuif 'nōn 'tanōn 'ka 'wɪlε Zozi 'le 'wɪ "paadt man dt

²²Minnun a Bali -pan 'kōn 'le "fēdi drēnan Zeruzalem. "Fēdi zɪε, waa dra le pēēnōn man 'nan -e Bali -pan 'kōn nen waa 'le 'sʊ "nyian 'e 'pēe be, -a -cin 'e -trōa o ji. Tʊ zɪε -a man be te trun -taa. ²³En Zozi ciudt 'sia Bali -pan 'kōn 'le "nen, fēnan nen waa 'tō 'pa Salomōn man be -a -nan. ²⁴En Zuif 'nōn 'o cin 'yɪ "man, waa laabʊ -yrō 'nan: «Tʊ "cēn "a nen, i 'wɪ 'ci "sia 'kʊε 'wein -e 'kʊ vɪnan 'kʊ 'ci -tōō "nyian dt? -Te min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nen yia be, 'i -ci 'si 'kʊε tɪgt.»

²⁵Zozi -a 'vɪ -wɪε 'nan: «Maan 'vɪ 'cēε 'va, en ka'a yi 'tēala 'an da dt. 'Winun nen maan dra 'an "tɪ 'tō da 'gʊε, yaa -ci -kōōnman 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji nen 'maan. ²⁶'Pian ka'a yi 'tēala 'an da dt, 'mēn 'blanun "cēε 'kaa dt -le "wēan. ²⁷'Blanun nen 'o cɪ 'mēn vε -a be, 'waan wei maan, an 'o -tōa, en 'o 'ta wula 'an -sru. ²⁸'Belidt nen ya'a 'nyaan dε, maan -nōan -wɪε, wa'a 'li 'kaa 'mlōnmlōn dt. En min -tʊ 'ka 'kōlaman -e 'e o 'si 'an 'lō dt. ²⁹'An "tɪ 'nen

e o -nɔn 'men be, -a 'pleble 'mlian fe pɛɛnɔn da, en min -tu 'ka 'kolaman -e 'e o 'si 'an 'ti 'lɔ dt. ³⁰An 'bɔ 'lee 'an 'ti 'be, ku ya min -tuwli "a.»

³¹Tɔɔn en Zuif 'nɔn -kɔle koola 'nan -e 'o wɛɛn 'nyian Zozi 'va. ³²En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «An 'wɪ -dandan dre 'ka yie man "kaga 'an 'ti 'le 'pleble 'a. 'Wɪ 'bɔ 'cen 'le "wean nen ka "ta -kɔle wɛɛnman 'an 'va?»

³³En Zuif 'nɔn -a 'vɪ -yre 'nan: «Wa'a vile 'nan 'wɪ 'tu nen yia dre 'yi 'be, -a 'tɔ 'ji nen ku "ta -kɔle wɛɛnman 'i 'va dt, 'pian 'nan i Bali srɔn 'le "wean. 'I ya min -a en 'i 'fli dre Bali -a, -yee "wean ku "ta -kɔle wɛɛnman 'i 'va.»

³⁴Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «E ya 'e 'cren -tedɪ 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'e 'nan, 'ka ya balinun -a.»

³⁵En -kaa -tɔa 'nan 'wɪ nen Bali -le 'fluba 'ji be, 'wɪ 'kpa 'nen. Minnun nen Bali 'wɪ tin "baa -wle "be, e o laabo balinun. ³⁶En 'an 'bɔ be, Bali 'an 'si 'va en yaan 'pa 'sia 'trɛda. -Mɛ "le "wean nen -te maan 'vɪ 'nan Bali -pɪ nen 'maan be, en kaa ve 'nan an Bali srɔn? ³⁷-Te 'wɪ nen maan dra 'gʊɛ, 'an 'ti 'dre wɪ 'cɛɛ dɪɛ, te 'ka yi -tera 'an da dt! ³⁸'Pian -te -a 'bɔ nen maan dra be, 'ka yi -tera 'an da. -Te 'be "cɛɛ dt, 'ka yi -tera 'wɪ 'bɔ nen maan dra be -a da. 'Ka dre zɪɛ, -e 'ka -tɔ 'kpa tɪglɪ 'nan 'ku 'vale 'an 'ti "a be, ku ya min -tuwli "a.»

³⁹'Wɪ zɪɛ -a da nen, o ya 'nyian "va 'nan 'o "kuan, 'pian e 'su -wɪɔ.

⁴⁰Zozi 'ku "nyian Zudan 'yi -sru, fenan nen Zan minnun -batize dre 'e tedɛ be -a -nan, en e -fɔ -nan nun. ⁴¹Min "kaga "kula Zozi -sru. Minnun zɪɛ waa 'vɪ 'nan: «Zan 'ka -cɛ -srɔn "wɪ -tu drele dt, 'pian 'wɪ pɛɛnɔn nen yaa 'vɪ min 'gʊɛ -a man be, e ya 'wɪ 'kpa -a.» ⁴²Minnun nen o -ku fe zɪɛ -a -nan be, o "kaga 'yi -tera Zozi da.

Laza -kanan wɪ

11 ¹Min -tu nen waa laabo Laza be, -a man 'yaaman. E -nyɛanla 'fla nen waa laabo Betani be -a da. -A "blu Mari 'lee Mat "o "nyɛnwla 'nyian 'fla 'bɔ zɪɛ -a da. ²Mari zɪɛ, -yɛɛ "ta -daa -lazigɪɔ -senle Minsan cein -da, -e 'e man bʊʊ 'e 'wulo 'je "a. -A "bʊʊ Laza man 'be "yaaman. ³-A "blunun zɪɛ, o min 'pa 'sia 'nan 'e vɪ Zozi le 'nan: «Minsan, 'i bee be -a man 'yaaman.»

⁴Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man be, en e 'nan: «Laza -le -cɛ 'labe, -a -tɛ ve "cɛɛ dt. 'Pian e -fɔ Laza man 'nan -e 'e Bali -le 'pleble 'ci -kɔɔn. En 'nyian 'dʊ -e Bali -pɪ 'tɔ 'e dre -dan -cɛ 'bɔ 'le "wean.» ⁵Mat 'lee Mari 'lee o "bʊʊ Laza 'bɔ be, Zozi o ye "yi.

⁶Zɪ yaa 'man 'nan Laza man 'yaaman be, en e yi dre 'nyian fenan nen e cɪ be -a -nan 'fiili. ⁷'Be -sru, en yaa 'vɪ "e -srɔnɔn le 'nan: «-Kaa 'li -kaa da Zude.»

⁸En -a -srɔnɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tu nen e "sia ciunan -kogo 'gʊɛ -a -ji "cɛɛ Zuif 'nɔn nen Zude be, o ya -a -wɛɛnan 'nan 'wei -tɛa "kɔle -a 'gʊ dʊʊ? Yie 'nan 'i 'ko -nan nun?»

⁹En Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Te tʊ cɛɛn bɛ, fɛnan a 'wein bodrun 'trilii -e funnin 'e 'pla. Min nɛn e 'ta wo te tʊ cɛɛn bɛ, -a sɾɔɛn 'ka 'wia dɪ, kɔɔ 'tɛ nɛn e "bia 'trɛda bɛ, -a -san man nɛn e 'ta wo. ¹⁰Pian min nɛn e 'ta wo klun va bɛ, -a sɾɔɛn -wia, kɔɔ 'tɛ 'ka -a 'lɛ dɪ.»

¹¹Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Kaa bee Laza a yi -tenan, 'pian 'an 'ko -a fuwɛ.»

¹²En -a -srɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan -te e ya yi -tenan bɛ, -a fa dra "yi -e 'e 'beli. ¹³Laza -kadɪ 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ, 'pian e ya -a -srɛnɔn "le 'ji 'nan yi tɪglɪ 'bɛ 'fɔla Laza da.

¹⁴En Zozi -a -ci 'vɪ -wɛ "mɛn 'wein 'nan: «Laza -ka. ¹⁵Cee "wean, ɛn 'dʊ -e 'ka yi -tɛra 'an da bɛ -yee "wean, 'an 'ci "nranman. Kɔɔ an 'ka 'nan nun dɪ ɛn e drɛ. 'Pian -kaa kʊ "va "nun.»

¹⁶'Wɪ zɪɛ -a da nɛn Toma nɛn waa laabo "nyian 'flɛn bɛ, e 'nan Zozi -srɛnɔn -mienun lɛ 'nan: «Kaa kʊla Zozi -sru -e -kaa ka 'e cin va waa.»

¹⁷Zozi "ɛ bɔla 'nan nun bɛ, te o Laza 'wʊ -a -nan yi sinjɛn 'bɔ. ¹⁸Betani 'lee Zeruzalem bɛ, o yei bɔa kilo "fli, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ kilo yaaga. ¹⁹-Yee "wean Zuif 'nɔn "kaga "ta -nyenlea Mat 'lee Mari "srɔn o "bʊɪ nɛn e -ka bɛ -a -cɛ -da. ²⁰Zɪ Mat -a 'man 'nan Zozi -a -tanan bɛ, ɛn e -kʊ -a 'sɪlɛ -sia te Mari yɾa 'e -nyrandɪ "kɔnnɛn.

²¹Mat -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «An 'san, "te 'i 'kɔn 'gʊɛ, "te 'an "bʊɪ 'ka 'kale dɪ. ²²'Pian 'bɛ 'bɔ nɛn 'gʊɛ, an yi -tɛala "da 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn yia laabo Bali lɔ bɛ, yaa 'lɛ sɔɔman 'yie.»

²³En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «I "bʊɪ bɛ, e wuanla -kanɔn 'va.»

²⁴Mat "e -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, maan -tɔa 'nan tʊ -fɔla "da "ji bɛ, minnɛn nɛn o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. 'An "bʊɪ wuanla -kanɔn 'va "nyian.»

²⁵En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ min wuanla -kanɔn 'va, ɛn mɛɛn 'belidɪ -nɔan "min lɛ. Min nɛn e yi -tɛala 'an da bɛ, -te e -ka oo, 'belidɪ a -yrɔ. ²⁶Min nɛn -a yie a "man ɛn e yi -tɛra 'an da bɛ, -a san 'ka kaa 'li 'mlɔnmlɔn dɪ. 'I yi -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da?»

²⁷En Mat "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san 'wɪ 'kpa nɛn. An yi -tɛala "da 'nan yie cɪ min nɛn Bali -a 'sɪ "va "bɛ -a. Bali -pɪ nɛn waa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e -taa 'trɛda bɛ -nyrɛn 'yia.»

²⁸Zɪ Mat 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e 'li 'e da. E "blu Mari laabu, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'o "fli yei 'nan: «'Kʊ 'san bɛ e -ta, e ya "vale yei 'man ye.» ²⁹Zɪ Mari 'wɪ zɪɛ -a man bɛ, e wluan "klɪ, ɛn e -kʊ fɛnan nɛn Zozi cɪ bɛ -a -nan. ³⁰Zozi 'ka tian bɔlea 'fla yei 'dɪ, e ya tian fɛnan nɛn Mat -kʊ -a 'sɪlɛ -sia 'o cin yɪ 'a bɛ -a -nan. ³¹Zuif 'nɔn nɛn o -kʊ -nyenlea Mari "srɔn "bɛ, zɪ o Mari yɪ e wluan "klɪ e bɔla bɛ, ɛn o sɔɔnla -a -sru. Waa nɾɔn 'o 'ji 'nan e "ta -ko -wuɔlɛ 'e "bʊɪ -yrɛ da.

³²Zɪ Mari 'bɔla fɛnan nɛn Zozi cɪ bɛ -a -nan, ɛn e Zozi 'bɔ yɪ bɛ, -a -nan nɛn e -tria "wlu ɛn e 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kɔn 'gʊɛ, "te 'an "bʊɪ 'ka 'kale dɪ.»

33 Zɪ Zozi Mari 'yɪ 'wuɔnan 'o 'vale Zuif 'nɔn nɛn o -tra -a -sru "bɛ waa bɛ, -a -wulo -man -ta, ɛn -a 'wɪ 'nan "man 'kpa tɪglɪ. 34 Yaa laabu 'nan: «Nyin zia nɛn kaa 'wu?»

ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «I 'ta -e 'ku -kɔɔn 'yie.»

35 Zozi 'wuɔ.

36 Zɪ Zuif 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn o 'nan: «Ka 'yio, yaa ye "yi e -ciala "da.»

37 -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'bɔ 'va min -mienun 'o 'vɪ 'nan: «E min nɛn -a yie cɪ 'e 'widɪ bɛ -a 'lɛ 'sɔ, ɛn ya'a -kɔlɛ -a dɛdɪ -a -e Laza 'e vɪlɛ 'e 'ka dɪ.»

38 Zozi 'wulo -man -ta, ɛn e -ku -yrɛ da. -Wee min -yrɛ bɛ, -kɔlɛ -dan tɔ nɛn -a ci a 'e budɪ bɛ -nyren, ɛn -kɔlɛ nɛn waa -tɔa "nɛn -a 'lɛ wuvɛ -a.

39 Zozi 'e 'nan: «-Kɔlɛ 'labɛ 'ka 'si "nɛn.»

ɛn Laza 'bɔ "blu Mat 'e 'nan: «Minsan, -a -koei bɔa, kɔɔ waa 'wu -a -nan yi sinjɛn nɛn 'gɔ.»

40 ɛn Zozi 'e Mat lɛ 'nan: «Maan 'nan 'yie 'nan -te i yi -tɛra 'an da bɛ, i Bali -lɛ -dan ci ye.»

41 Tɔɔn ɛn o -kɔlɛ bɛ -a 'si -yrɛ "nɛn. Zozi 'e yra -tɔ lou ɛn e 'nan: «An "tɪ, mɛin muo -fɔa 'nan yian wei 'man. 42 An 'bɔ 'lɛ vɛ bɛ, maan -tɔa 'nan yian wei maan tɔ pɛɛnɔn man. 'Pian minnɔn nɛn 'an 'srɔn 'gɔvɛ, -wee "wɛan maan 'vɪ 'dɔ -e 'o -tɔ 'nan yie 'an 'pa 'sia.»

43 Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e paan wei 'plɛblɛ 'ji. E 'nan: «Laza, 'i bɔla!»

44 ɛn min -kadɪ zɪɛ e 'bɔla te -a cɛin 'lɛɛ -a -pɛ a 'e -yrɪdɪ sɔ -a. -A yra a 'e -yrɪdɪ "nyian.

Zozi 'e 'nan -wlɛ -nan: «Ka sɔnɔn "flu "man -e 'ka 'si "man!»

45 Zuif 'nɔn nɛn o -ta Mari 'srɔn, ɛn o 'wɪ nɛn Zozi -a dɛɛ bɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o "kaga 'yi -tɛradɪ 'sia Zozi da. 46 'Pian o va min -mienun -ku Farizen 'nɔn 'va, ɛn 'wɪ nɛn Zozi -a dɛɛ bɛ, waa 'vɪ -wlɛ.

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'tɛdɪ 'wɪ 'pla "da

47 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lɛɛ Farizen 'nɔn bɛ, o tin 'banɔn cin 'yɪ, ɛn waa laabu -wlɔ 'nan: «-Kaa dra kɔ? Min 'labɛ e ya -cɛ srɔn "wɪ "kaga "drenan.

48 -Te e -fɔ 'wɪ zɪɛ -a drenan 'nan -ka'a 'wɪ 'silɛ "da "man "dɪɛ, min "kaga "yi -tɛala "da -e Rɔm 'nɔn 'o -cɛɛ Bali -pan 'kɔn 'wi, -e 'o -cɛɛ 'lɛglɔn 'wi.»

49 O va min -tɔ nɛn waa laabo Kaifa bɛ, -yɛɛ cɪ 'lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji Bali -pannɔn 'tazan -a. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Wɪ 'tɔ a bɛ, ka'a tɔa dɪ. 50 'Ka "nrɔn 'ka 'ji 'nan, e ya 'cɛɛ 'wɪ 'yi "a -e min -tɔwli 'e min pɛɛnɔn 'ji -ka wɔ, "tɔgɔ -cɛɛ 'lɛglɔn 'ji minnɔn pɛɛnɔn 'nan 'e 'nyan.»

51 'Wɪ nɛn Kaifa -a 'vɪ bɛ, ya'a 'silɛ -a 'bɔ 'lɛ ci "nrɔndɪ va dɪ. 'Pian lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ Bali -pannɔn 'tazan nɛn, -yɛɛ "wɛan Bali ciɪla "va ɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'nan, Zozi -taa "kale Zuif 'nɔn 'lɛji. 52 Wa'a vɪlɛ 'nan e -kaa Zuif 'nɔn 'saza 'lɛji dɪ, 'pian Bali -lɛ 'nɛnnɔn pɛɛnɔn nɛn 'o fuiladɪ "man 'tɛɛda bɛ, o 'lɛji nɛn e -kaa, -e 'o 'tɛ 'e cin da min 'pa 'tɔ -a.

⁵³Yi 'lein nen Kaifa 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'da "bɛ, -a nyan nen Zuif 'nɔn 'tɔ "da 'nan 'o Zozi 'tɛ. ⁵⁴-Yee "wean ya'a 'nyian bɔlɛa 'ji Zude 'leglɔn 'ji dɪ. 'Pian e 'si Zude, ɛn e -ku 'trɛ 'tʊ da "bui 'da zia 'fla nen waa laabo Efrai bɛ -a da. 'O 'vale 'e -srɔnɔn 'a o -fʊ 'fla zɪɛ -a da.

⁵⁵Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ 'kogo. ɛn 'leglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun bɛ, o "kaga 'ku Zeruzalɛm. O -ku -nan nun te "fɛdɪ 'bɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ, 'nan -e 'o 'fli drɛ 'saun Bali 'lɛ. ⁵⁶ɛn o Zozi -wɛɛdɪ 'sia. Zɪ 'o cin 'yɪ Bali -pan 'kɔn 'lɛ "nen "bɛ, ɛn waa laabu 'o cin lɔ 'nan: «Zozi 'ka 'kɔlamana -e 'e 'ta "fɛdɪ 'gʊɛ -a da dɪ, "ka "nrɔnman 'ka 'ji 'kɔ?» ⁵⁷Fɛ -le "wean nen o 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn -a 'vɪ 'nan min nen e Zozi 'yɪ bɛ, -a san 'e srɔɛn wʊ "man 'wlɛ 'dʊ -e 'o 'kun.

Lumɔn -tʊ -lazigɔ -sɛn Zozi 'cɛin -da

(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

12 ¹E -fʊ yi 'shɛɛdʊ -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fɛdɪ 'e bɔ, ɛn Zozi 'ku 'fla nen waa laabo Betani bɛ -a da. Laza nen e -ka ɛn yaa fuu bɛ -a fla nen. ²Zɪ e 'bɔla Betani nun bɛ, o fɛnun tɔɛn ɛn waa -nɔn -yrɛ. Mat 'bɛ fɛ zɪɛ -a -pliman. ɛn minnun nen o cɪ 'o -nyrandɪ Zozi "srɔn fɛnun -sru "bɛ, Laza a o va.

³Tɔɔn Mari -lazigɔ -pɔn -tʊ 'si, yaa -sɛn Zozi 'cɛin -da, ɛn yaa man buu 'e 'wulo 'jɛ "a. -A -koei 'kɔn 'bɔ 'ji 'si 'e pɛɛnɔn. -Lazigɔ zɪɛ waa drɛ fɛ -tʊ nen waa laabo Nard bɛ -a, e 'ka 'e baadt fɛ -tʊ -a dɪ, ɛn -a 'flɛ a.

⁴O Zozi -sruzan 'tʊ laabo Zudazi Karioti, -yɛɛ "ta -daa Zozi 'nɔnle minnun lɛ. Min zɪɛ e 'nan: ⁵«-Mɛ "le "wean nen wa'a -lazigɔ 'labɛ -a -tanle dɪ? -Kaa taan paan, -a "lala bɔa -kpi fuba 'shɛɛdʊ, -e -kaa -pli 'yale -tɛnɔn man.» ⁶Yale -tɛnɔn 'le 'wɪ "cɛɛ "naan "man -yɛɛ "wean e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ dɪ. 'Pian crinzan nen, ɛn -wee "lala nen yaa "paala bɛ, yaa "sia "va te yaa -ble.

⁷ɛn Zozi "e 'nan: «Ka lɪ 'labɛ -a 'tʊ flu, yaan 'man drɛ yi nen waan wo bɛ -yɛɛ "wean. ⁸Tʊ pɛɛnɔn 'a bɛ, te 'yale -tɛnɔn 'a 'ka 'va. 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, ma'an 'fo 'ka 'va tʊ pɛɛnɔn 'a dɪ.»

Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'pla "da 'nan 'o Laza -tɛ

⁹Zuif 'nɔn "kaga -a 'man 'nan Zozi a Betani, ɛn o -ku -nan nun. Wa'a 'kule Zozi yɪdɪ 'saza 'le "wean dɪ, 'pian o -ku 'nan -e 'o Laza nen e -ka ɛn yaa fuu bɛ -a yɪ. ¹⁰-A -nan nen Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'pla "da 'nan 'o Laza -tɛ. ¹¹Kɔɔ Laza -le "wean Zuif 'nɔn "kaga "a 'sinan o -sru, te o yi -tɛala Zozi da.

Zozi 'bɔla Zeruzalɛm

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹²-A ta tʊ nen e cɛɛn bɛ, Zuif 'nɔn "kaga "nen o -ku Zeruzalɛm Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fɛdɪ da bɛ, zɪ waa 'man 'nan Zozi -a -tanan Zeruzalɛm bɛ, ¹³o lo 'lanun 'sia, ɛn o -ku Zozi 'silɛ -sia te o plaman. Waa vɛ 'nan:

«-Feavea o! -Feavea o!
 Min nen e ci -tanan Minsan 'tɔ da be,
 Bali -le -fɛa 'e 'kɔn -a san man.
 Izrael 'nɔn 'le mingɔnnen nen.»

¹⁴Zozi -aflumun pla 'nen 'tu 'yɪ, ɛn e -nyran 'da 'le 'wɪ nen 'e 'crɛn -tedɪ
 'e 'cɛn Bali -le 'fluba 'ji be -yee 'wɪ 'zv. E ya 'e 'crɛn -tedɪ 'nan:

¹⁵«Zeruzalem minnun,
 te nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ!
 'Ka 'yɪɔ, 'cee mingɔnnen a -tanan
 'e -nyrandɪ -aflumun pla 'nen da.»

¹⁶Tu zɪɛ -a wlu be, Zozi -srɔnɔn 'ka 'wɪ nen e ci 'e 'le sɔɔnan zɪɛ -a -ci manle
 dɪ. 'Pian tu nen Zozi 'ku 'e 'tɪ 'le mingɔnnen trɛ nen e 'bia be -a da be, -a -nan
 nen -a -cin -tɔ o ji 'nan 'wɪ nen e crɛn -tedɪ Zozi 'bɔ 'le 'wɪ 'a be, -yɛɛ 'le sɔɔ.

¹⁷Tu nen te Laza -ka e ya -yre -ji -e Zozi 'e fuw be, minnun pɛɛnɔn nen
 waa -nan 'yɪ be, o Zozi 'le 'wɪ 'vɪ. ¹⁸ɛn minnun "kaga "ta Zozi 'sile -sia
 'lebo 'fɔ wɪ nen yaa dre waa 'man be -yee "wean. ¹⁹-A -nan nen Farizen
 'nɔn -a vidɪ 'sia 'o cin le 'nan: «Kaa ye, ka'a 'kɔlaman fɛ -tu dredɪ -a "nyian
 dɪ. "Ka 'yɪɔ, 'trɛda minnun pɛɛnɔn -sen -a -sru.»

Minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛɛ o -ta Zozi 'va

²⁰Minnun nen o -ku Bali bɔle "fɛdɪ da Zeruzalem be, minnun nen o 'ka
 Zuif 'nɔn 'a dɛɛ o -mie a o va. ²¹O 'nɔn zɪɛ, o pli Filipu man. Filipu be,
 Bezaida min nen Galile 'lɛglɔn 'ji. ɛn o kɔala "man -a vidɪ -a 'nan: «'Ku
 'san, ku ya "vale 'ku Zozi ye.» ²²Filipu -ku -a vɪle Andre lɛ, ɛn Andre 'lee
 Filipu -ku -a vɪle Zozi le.

²³ɛn Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Tu nen 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an -ko 'an 'tɪ 'le
 mingɔnnen trɛ nen e "bia be -a da be e 'bɔ. ²⁴Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan,
 -te wa'a 'saa 'wle 'fɔle 'trɛ 'ji -e 'e fulɪ 'ji "dɛɛ, e -fo 'e -tuwli, yaa 'bɔa 'da "dɪ.
 'Pian -te e fulɪ 'ji "be, -a -kɔn bɔa "da -e 'e 'sen "da "kaga. ²⁵Min nen -yee
 'belidɪ wɪ ci "man "bɔv "be, e -taa 'yee 'belidɪ 'bɔ sɛle, 'pian min nen 'e 'pe
 'si 'trɛda winun -sru "be, 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɛɛ e ya -a san -le ve -a.
²⁶-Te min a "va 'nan 'an dre 'e 'san -a be, 'e -sɔɔnla 'an -sru. -Te e sɔɔnla 'an
 -sru "be, fɛnan nen an ci be, 'an 'suzan zɪɛ e -kɔan "nan "nyian. Min nen
 yaan "sua be, 'an "tɪ -a 'tɔ dra -dan.

²⁷'Be nen 'gɔvɛ, 'an 'ci baa 'ji. -Mɛ "wɪ nen an -taa -a vɪle 'an "tɪ "lɛ? Maan
 ve 'an "tɪ "lɛ 'nan, 'e yra yɪdɪ 'labe -a 'si 'an man -kɔɔbli. -Cɛɛɛ, ma'an 'wɪ
 zɪɛ -a ve dɪ, kɔɔ -yee "wean nen an -ta 'trɛda. ²⁸Maan ve 'pian 'nan: «'An
 "tɪ, 'i dre -e minnun 'o -tɔ 'nan 'i 'tɔ a -dan.» »

'Nun tɔɔn, ɛn wei -tu wu laji. E 'nan: «Maan -ci kɔɔn 'nan 'an 'tɔ a -dan
 'va, ɛn maan dra "nyian -dan.» ²⁹Min "kaga "nen fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn o 'wɪ
 zɪɛ -a 'man be, o 'nan: «Laa -paan 'be klun.» ɛn o -mienun 'o 'vɪ 'nan: «Bali
 -le 'pasianɔn nen laji be, -a -tu 'be 'wɪ tin 'ba -yre.»

³⁰En Zozi 'bɔ -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Wei nɛn e wu 'gʊɛ, 'mɛn "wɛan "cɛɛ e wu dɪ, 'pɪan 'ka lɛ nɛn e 'wɪ tɪn 'ba. ³¹'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'trɛdanɔn 'le tɪn 'badɪ bɛ e 'bɔ. Satan nɛn e 'trɛ 'gʊɛ -a 'paala bɛ -a -pɪn tʊ 'bɔ. ³²'Mɛn vɛ bɛ, tʊ nɛn minnʊn 'an 'paa yɪba "plan da -e 'an 'si 'trɛda bɛ, -te -a tʊ 'bɔ bɛ, maan dra -e min pɛɛnɔn 'o yɪ -tɛra 'an da.» ³³-Te Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, zɪ e -taa "kale bɛ -a -nan wɪ nɛn yaa 'vɪ.

³⁴En minnʊn -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «Kʊa 'man -pɛɪ 'fluba 'jɪ 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ, ya'a kaa 'li "fo "dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yɪa vɛ 'nan: «Yɪ nɛn o Blamin -pɪ "paa yɪba "plan da? Blamin -pɪ zɪɛ -tɪ nɛn?» »

³⁵En Zozi 'e -wɛ 'nan: «'Tɛ 'san a tɪan 'ka 'va tʊ "wɛnnɛn 'a. 'Ka 'ta wʊ tɛ -a 'san a tɪan 'ka 'va, "tɔgɔ klun 'e bɔ 'ka man kɪglɪ. Min nɛn e 'ta wo klun va bɛ, fɛnan nɛn e cɪ -kʊnan bɛ, ya'a tɔa dɪ. ³⁶'Ka yɪ -tɛra 'tɛ 'san da tɛ e ya tɪan 'ka 'va, -e 'ka 'kɔn minnʊn nɛn o ya 'tɛ 'san da bɛ waa.»

Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, e 'si o "srɔn, ɛn e yɔɔ -wɛɔ.

Zuif 'nɔn 'ka yɪ -tɛlɛa Zozi da dɪ

³⁷Zozi 'lebo "fɔ wɪ "kaga drɛ Zuif 'nɔn yɪɛ man, 'pɪan wa'a yɪ -tɛlɛa Zozi da dɪ. ³⁸E drɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ bɛ 'e 'le sɔɔ. Yaa 'vɪ 'nan:

«Mɪnsan, -tɪɛ yɪ -tɛra 'wɪnʊn nɛn kʊa 'vɪ bɛ -a da?

ɛn -tɪ lɛ nɛn Mɪnsan 'yɛɛ -pɛ 'plɛ 'cɪ kɔɔn?»

³⁹'Wɪ nɛn -yɛɛ "wɛan wa'a 'kɔlaman -e 'o yɪ -tɛra 'wɪ da dɪɛ, Ezai -a 'vɪ "nyɪan. Yaa 'vɪ 'nan:

⁴⁰«Bali o yɪɛ 'wɪ,

-e 'o vɪlɛ 'o fɛnan 'yɪ dɪ,

ɛn e o -pɔan "da -tɔ 'plɛblɛ,

-e 'o vɪlɛ 'o 'wɪ 'wɪ man dɪ.

E drɛ zɪɛ 'nan

"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'e -sru,

-e 'e o 'si 'wɪ 'jɪ.»

⁴¹Zozi 'le 'wɪ nɛn Ezai -a 'vɪ. E Zozi 'le -dan cɪ 'yɪ, -yɛɛ "wɛan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

⁴²Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ bɛ, o "kaga "yɪ -tɛala Zozi da. 'Pɪan Farɪzɛn 'nɔn 'le "wɛan o 'ka "vale 'o vɛ 'wɛɪn dɪ, "tɔgɔ 'o o -pɪn cɪn yɪ 'kuɪn. ⁴³-Te minnʊn o 'tɔ "yɪ "vɛ bɛ, waa yɛ "yɪ e "mlɪan Bali -lɛ o 'tɔ "yɪ "vɪdɪ da.

⁴⁴Zozi paan 'nan: «Mɪn nɛn e yɪ -tɛala 'an da bɛ, 'an 'saza da "cɛɛ e yɪ -tɛala dɪ, 'pɪan e yɪ -tɛala "nyɪan min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da. ⁴⁵Mɪn nɛn yaan 'yɪ bɛ, tɛ e min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a 'yɪ. ⁴⁶Mɛɛn cɪ 'tɛ 'san -a, an -ta 'trɛda 'nan -e min nɛn e yɪ -tɛra 'an da bɛ, -a san 'e vɪlɛ 'e 'fʊ klun va -trɪlɪɪ dɪ.

⁴⁷-Te min 'an wɛɪ 'man, ɛn -a san 'ka 'ta wʊlɛa "da "dɪɛ, mɛɛn "cɛɛ tɪn -tɛa -a san da dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan an -ta 'trɛda 'nan -e 'an 'trɛdanɔn 'si 'wɪ 'jɪ,

ma'an 'tale 'nan -e 'an tin -te 'tredanɔn da di. ⁴⁸Min nen yaan tuv 'e 'pela koda, en ya'a 'an wei 'silea 'wɪ 'a diɛ, -a san -le 'wɪ tin 'bazan a. 'An wei nen maan 'vɪ bɛ, -yɛɛ tin -tea -a san da yi -fɔla 'da 'ji. ⁴⁹'Wɪ nen maan ve bɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va di, 'pian 'an 'tu 'nen yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ 'wɪ nen kɔ 'an vɪ bɛ -a 'pa 'an 'le. ⁵⁰En maan -tɔa 'nan 'an 'tu 'le 'wɪ nen yaa 'vɪ bɛ, e 'belidi nen ya'a 'nyaan diɛ -a -nɔan 'min lɛ. 'Wɪnun nen maan ve 'gʊɛ, zɪ 'an 'tu -a 'vɪ 'mɛn bɛ -a da nen maan ve.»

Zozi 'lee 'e -srɔnɔn fe -nyranman bli 'e cin va

13 ¹E -fu yi -tu -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji 'fɛdi yi 'e bɔ. Zozi -a -tɔa 'nan 'yee tu 'bɔ -e 'e 'si 'trɛ 'gʊɛ -a da -e 'e 'kʊ 'e 'tu 'srɔn. Minnun nen o yi -tera Zozi da 'trɛda bɛ, e o 'yɪ 'yi, e o 'yɪ 'yi 'trilii, en yaa 'le 'sran.

²Yi zɛɛ -a funninmlan nen Zozi 'lee 'e -srɔnɔn a fenun -blɪnan 'e cin va. Tu zɛɛ -a man bɛ, te Satan ci 'nrɔndɪ 'pla Simɔn -pɪ Zudazi Karioti man. Yaa -cin -trɔa 'ji 'nan 'e Zozi 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ. ³Zozi -a -tɔa 'nan 'e 'sia Bali va en 'e lia 'e da Bali va. Yaa -tɔa 'nyian 'nan 'e 'tu 'e 'tɔ fɛ pɛɛnɔn da. ⁴E wluan fenun nen o ci -a -blɪnan bɛ -a -sru, e 'yee sɔ 'si 'e da, en e sɔ -tu 'si yaa -trɔa 'e -tien 'da. ⁵E 'yi 'sen 'kpɔngbo 'tu -ji, en 'e -srɔnɔn 'cein -man 'foedɪ 'sia, te yaa man buuman sɔ nen -a -tien 'da bɛ -a.

⁶Zɪ e 'bɔ Simɔn Pieri da bɛ, en 'bɛ laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, yie 'an 'cein -man 'foeman?»

⁷En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «'Wɪ nen an ci -a dɛnan 'gʊɛ yi'a -ci maan tu 'gʊɛ -a di, 'pian yia -ci maan 'e 'fɔla 'da.»

⁸En Pieri 'e -yre 'nan: «Maan 'we 'man 'di, yi'a 'li 'an 'cein -man foeman 'fo 'di.»

Zozi 'e -yre 'nan: «-Te ma'an 'i 'cein -man 'foele diɛ, te i 'ka 'mɛn vɛ -a di.»

⁹-A -nan nen Simɔn Pieri 'e Zozi lɛ 'nan: «Te 'yian 'cein 'saza 'man 'foe di. Minsan, 'an 'pɛ 'lee 'an 'wulo nen 'gʊ, 'i o man 'foe 'nyian.»

¹⁰En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «Min nen 'e sru 'va bɛ, -a 'kɔlɛ pɛɛnɔn da a 'saun. -A cein -man 'saza nen yaa 'foeman. Ka ya 'saun, 'pian 'ka pɛɛnɔn 'cɛɛ di.» ¹¹Min nen e 'ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, Zozi -a -tɔa, -yee 'wean yaa 'vɪ 'nan, o pɛɛnɔn 'ka 'saun di.

¹²Zɪ Zozi cɛɛn 'e -srɔnɔn 'cein -man 'foedɪ man bɛ, en e 'yee sɔ 'wɪ 'nyian 'e da. E -nyran fenun -sru 'e 'pa 'ji, en yaa laabu -wɔ 'nan: «'Wɪ nen maan drɛ 'cɛɛ 'gʊɛ, kaa -ci 'man? ¹³Kaan laabo Bali -le 'wɪ 'paazan, en kaan laabo Minsan. Kaa ve 'e 'nɔan da, kɔɔ an ya -a. ¹⁴'An 'bɔ 'bɛ ci Bali -le 'wɪ 'paazan -a, en mɛɛn ci Minsan -a, -yee 'wean -te an 'ka 'cein -man foe bɛ, 'ka cin cein -man 'foe 'nyian. ¹⁵'Wɪ -kɔɔn 'man wɪ nen man drɛ 'cɛɛ, 'dʊ -e 'ka drɛ 'le zɪ maan drɛ 'cɛɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ¹⁶Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da di. En 'pasiazan -dan 'ka 'mlian min nen yaa 'pa 'sia bɛ -a da di. ¹⁷'Wɪnun zɛɛ kaa -tɔa 'sien. -Te ka 'ta 'wɔla 'da 'bɛ, Bali -le -fea a 'ka man.

¹⁸'Ka pɛɛnɔn 'cɛɛ maan ve dt. Minnun nen an o 'si 'va "be, an o -tɔa, 'pian 'wɪ nen 'e 'cɛɛn -tɛdt Bali -le 'fluba 'ji be, e ya 'le 'e 'le sɔɔ. E ya 'e 'cɛɛn -tɛdt 'nan:

«Min nen 'ku fɛ blɪ a 'e cin va be,
e dre 'an 'nanmanzan 'a.»

¹⁹Maan ve 'cɛɛ 'vaa -e -a tɔ 'e bɔ. Tɔ nen 'wɪnun zɪɛ e dra "man "be, -e min nen an cɪ -a be 'ka -tɔ. ²⁰Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nen maan 'pa 'sia be, -te min nen yaa -pɛ 'kun be, 'an 'bɔ nen -a san 'an 'pɛ 'kun. En min nen yaan 'pɛ 'kun be, te min nen yaan 'pa 'sia be, -a 'bɔ nen -a san -a -pɛ 'kun.»

Zozi "e 'nan Zudazi "ta 'e -nɔan 'e 'nanmannɔn le
(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)

²¹Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, en -a ci baa 'ji. -A -nan nen yaa 'vɪ -wle 'wein 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min -tɔ a 'ka yei, -yɛɛ 'an -nɔan 'an 'nanmannɔn le.»

²²En Zozi -srɔnɔn 'o yɪɛ 'tɔ 'o cin yɪa, kɔɔ min nen e cɪ -yɛɛ 'wɪ vɪnan be, wa'a san tɔa dt. ²³Zozi -srɔzan 'tɔ nen Zozi -a ye 'yɪ 'kpa tɪglɪ be, -yɛɛ cɪ 'e -nyrandɪ Zozi 'bɔ "srɔn "kogo. ²⁴En Simɔn Pɪɛri 'wɪ 'tɔ dre -yɛɛ 'nan 'e laabu Zozi 'lɔ 'nan -tɪ nen Zozi 'bɔ -a ve.

²⁵Zozi -srɔzan zɪɛ, e tɛɛn "ji Zozi kugu da, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, -tɪ nen?»

²⁶Zozi "e -yɛɛ 'nan: «Min nen an 'kpɔun ponɛn 'fɔdt -nɔn -yɛɛ "be, te -a san nen.» -A -nan nen Zozi 'kpɔun ponɛn 'si, yaa 'fɔ, en yaa -nɔn Simɔn -pɪ Zudazi Karioti le. ²⁷Zɪ Zudazi 'kpɔun ponɛn zɪɛ -a 'si be, en Satan -fɔ -a -sru.

Zozi "e -yɛɛ 'nan: «'Wɪ nen i "ta -a dra be, 'i dre tada.» ²⁸Minnun nen o cɪ 'o -nyrandɪ waa fenun -sru "be, o -tɔ 'ka 'wɪ nen Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ "man "be -a -ci manle dt. ²⁹Zudazi "kuan 'wee "lala man, -yɛɛ "wean min -mienun -a nrɔn 'o 'ji 'nan, Zozi -a 'vɪ -yɛɛ 'nan 'e 'ku fɛ nen e kɪlɪ 'o man "fɛdi fɛ -a be -a 'lɔ. -Te 'be "cɛɛ dt 'nan 'e 'ku fɛ -tɔ -nɔn 'yale -tɛnɔn le. ³⁰Zudazi 'kpɔun ponɛn zɪɛ -a 'si, nun tɔɔn en e 'bɔla bei 'nyɪandɔ klun va.

Zozi 'wɪ 'nyranman paa 'e -srɔnɔn 'ji

³¹Zɪ Zudazi bɔla be, en Zozi "e 'nan: «'Be nen 'gɔɛ, Blamin -pɪ 'tɔ dre -dan "mɛn, en minnun Bali -le -dan ci ye Blamin -pɪ -le "wean. ³²En -te minnun Bali -le -dan ci 'yɪ Blamin -pɪ -le "wean be, -e Bali 'bɔ 'e 'pɪ 'tɔ dre -dan 'e 'bɔ 'a. -A -nan 'ka "nyɪan mɔan dt -e 'e 'wɪ zɪɛ -a dre.

³³'Mɛn 'nennun, an ya tɪan ka yei tɔ "wɛnnɛn 'a, 'pian ka -taa 'an -wɛɛle. 'Wɪ nen maan 'vɪ Zuif 'nɔn le be, an "cɛɛ "ve 'nyɪan. Ka'a 'kolaman -e 'ka 'ku fenan nen an "ta -ko be -a -nan dt.

³⁴An -pɛi -trɛ -tɔa 'cɛɛ, -nyɛɛn 'nan 'ka cin yɪ "yɪ "le zɪ an 'ka 'yɪ "yɪ "be -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ³⁵-Te 'ka cin ye "yɪ "be, minnun pɛɛnɔn -taa -a -tɔle 'nan ka ya 'an -srɔnɔn 'a.»

Zozi -a 'vɪ Pieri le 'nan e 'sia 'e -sru
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)

36 Simɔn Pieri -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, i 'ta -ko nyin zia?»

En Zozi 'e -yre 'nan: «Fenan nen an 'ta -ko tɔ 'gʊe -a bɛ, yi'a 'kɔlaman -e 'i -tra 'an -sru 'di, 'pian 'bɛ -sru, i -taa -sɔɔnlɛa 'an -sru.»

37 En Pieri -a laabu -yrɔ 'nyian 'nan: «Minsan, -mɛ 'le "wean ma'an 'kɔlaman -e 'an 'kula 'i -sru tɔ 'gʊe -a di? 'An 'man a 'e wɔɔdi -e 'an 'ka 'yie "wean.»

38 En Zozi 'e 'nan Pieri le 'nan: «Yia ve 'nan, 'i 'man a 'e wɔɔdi -e 'i 'ka 'men "wean? 'Pian 'an 'bɔ "an 've 'yie 'wɪ tɔglu 'a 'nan, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa di, 'vaa -e mannen tɛdɛ 'e 'wɪ.»

Zozi 'tɔwli 'bɛ cɪ Bali va -si -a

14 ¹ Zozi 'e 'nan 'e -srɔnɔn le 'nan: «Te 'ka 'ci 'e baa -ji 'mlɔnmlɔn du! 'Ka yi -tera Bali da, en 'ka yi -tera 'nyian 'an da! ² 'An "tɪ "le "kɔnɔn "bɛ, -nyrannan "kaga "a -nan. An "ta -ko 'ka -nyrannan "man drɛlɛ. "Te -nyrannan 'ka 'nan diɛ, "te ma'an vɪlɛ 'cɛɛ du. ³ -Yee "wean -te an -kɔ en an 'ka -nyrannan "man dre bɛ, an -taa 'ka 'sɪlɛ -e -kaa kɔ -nan nun. -Kaa -nyrannan -kɔan 'e cin va. ⁴ Fe nen an "ta -ko -nan 'gʊe, -kaa -nan si -tɔa.»

⁵ En Toma 'e -yre 'nan: «Minsan, fe nen i 'ta -ko -nan bɛ, ku'a -nan si tɔa di. Kɔa dra 'kɔ -e 'kɔ -nan si -tɔ?»

⁶ Zozi 'e -yre 'nan: «Mɛen cɪ -si -a, en mɛen cɪ 'wɪ tɔglu 'a, en mɛen cɪ 'belidi -a. Min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kɔ 'an "tɪ 'va, te ya'a 'ciulɛa 'an 'va di. ⁷ Min nen an cɪ -a bɛ kaa -tɔ, -yee "wean kaan "tɪ -tɔa. 'Bɛ nen 'gʊe kaan "tɪ 'yɪ, en zɪ e cɪ bɛ, kaa -tɔdi 'sia.»

⁸ En Filipu 'e 'si 'va 'nan: «Minsan, 'i "tɪ 'bɔ bɛ, 'i -kɔɔn 'kʊɛ, te 'kɔ 'ci 'sɔ.»

⁹ Zozi 'e -yre 'nan: «Filipu, an 'mɔn 'ka yei "kaga, en yia tian 'an 'tɔlɛ dɔv? Min nen yaan 'yɪ bɛ, te -a san 'an "tɪ 'yɪ. -Mɛ "le "wean yia ve 'nan 'an "tɪ -kɔɔn 'cɛɛ? ¹⁰ Yi'a yi 'teala "da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a kɔ ya min -tɔwli "a dɔv? 'Wɪnun nen maan ve 'cɛɛ 'gʊe, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va di. 'An "tɪ 'bɔ nen kɔ ya -a min -tɔwli "bɛ, -yɛɛ -ciala 'an 'va -e 'e 'yee 'wɪnun 'lɛ sɔɔ. ¹¹ 'Ka yi -tera "da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a kɔ ya min -tɔwli "a. En -te ka'a yi 'teala 'an da 'an 'lewei 'le "wean diɛ, 'ka yi -tera 'an da, wɪnun nen maan dra bɛ -yee "wean. ¹² Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɔglu 'a 'nan, min nen e yi -tera 'an da bɛ, 'wɪnun nen maan dra 'gʊe, -a san 'e "dra 'nyian. -A -san -taa 'wɪ -dandan drɛlɛ e 'mlian 'mɛn vɛ da, kɔɔ an "ta -ko 'an "tɪ 'va. ¹³ 'Wɪ pɛɛnɔn nen kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, maan dra, 'dɔ -e 'an "tɪ 'tɔ 'e drɛ -dan 'mɛn "wean. ¹⁴ -Te ka 'wɪ 'tɔ laabu 'an 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, maan dra.»

Zozi 'e 'nan 'e -taa Bali lei 'saun 'a 'yee minnun da

¹⁵ «-Te kaan ye 'yi "bɛ, 'an wei da nen 'ka 'ta wɔla. ¹⁶ Tɔɔn 'an "tɪ tru "baa -e 'e 'ka 'pa "vazan 'pa 'sia 'cɛɛ, -yɛɛ fo 'ka 'va 'li 'trilii. ¹⁷ 'Ka 'pa "vazan

zɪɛ Bali lei nen 'e 'wɪ tɪɡlɪ -kɔɔnman min lɛ bɛ -nyrɛn. Minnun nen 'trɛda 'wɪnɪn 'ɡʊɛ -nyrɛn waa yɛ 'yɪ "bɛ, ya'a 'kɔlamɪn -e 'e drɛ -wee vɛ -a dɪ, kɔɔ o yɪrɛ 'ka 'da 'zɪa dɪ, ɛn wa'a -tɔlɛ dɪ. 'Pɪan 'cɛɛ vɛ bɛ, "ka 'tɔ, kɔɔ e ya 'ka 'va, ɛn 'ka -taa 'drɛlɛ waa min -tuwli "a. ¹⁸Ma'an 'ka 'tʊɛ 'ka 'saza 'lɛ 'nɛn nɛn -a 'tɪ 'lɛɛ -a 'bʊ 'ka 'e da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ dɪ. An lɪa 'an da 'ka 'va. ¹⁹E -fʊ tʊ "wɛnnɛn 'a, tɛ 'trɛda minnun 'ka 'nyɪan 'an 'yɛ dɪ. 'Pɪan 'cɛɛ vɛ bɛ, ka -taa -a yɪlɛ 'nan 'an yɪɛ a "man 'nyɪan 'e "pa 'jɪ. ɛn "cɛɛ yɪɛ 'fo 'man 'nyɪan. ²⁰Tʊ zɪɛ -a man nɛn kaa -tɔa 'nan 'an 'tɪ 'bɔ bɛ, kʊ ya -a min -tuwli. ɛn 'ka 'bɔ 'lɛɛ 'an 'bɔ bɛ, -kaa ya min -tuwli "a. ²¹Min nɛn 'mɛn -pɛɪ -tɔ wɪnɪn -cɪn a "jɪ, tɛ e 'ta 'wʊla "da "bɛ, -a san 'bɛ 'an yɛ "yɪ. Min nɛn yaan yɛ "yɪ "bɛ, 'an "tɪ -taa -a san yɪlɛ "yɪ, 'an 'bɔ an -taa -a san yɪlɛ "yɪ "nyɪan, ɛn 'an 'fɪlɪ -kɔɔnman -yrɛ.»

²²ɛn -a -srʊzan 'tʊ nɛn 'nyɪan waa laabo Zudazi, tɛ Zudazi Karioti "cɛɛ 'bɛ 'a dɪɛ, 'bɛ laabʊ -yrɔ 'nan: «Mɪnsan, -mɛ "lɛ "wɛan 'i 'fɪlɪ -kɔɔnman 'kʊɛ, ɛn yɪ'a 'i 'fɪlɪ kɔɔnman 'trɛda minnun lɛ dɪ?»

²³ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Tɛ min 'an yɛ "yɪ tɛ e 'ta 'wʊla 'an wɛɪ da bɛ, -a -nan nɛn 'an "tɪ -taa -a san yɪlɛ "yɪ. Tɔɔn 'kʊ 'vɛlɛ 'an "tɪ "a bɛ, kʊ -taa "talɛ -a san va -e 'kʊ -nyran "va. ²⁴'Pɪan min nɛn ya'an yɛ "yɪ "dɪɛ, ya'a 'ta 'wʊla 'an wɛɪ da dɪ. Wɛɪ nɛn ka cɪ -a mannan 'ɡʊɛ, ya'a 'sɪa 'an 'va dɪ, 'pɪan 'an "tɪ 'nɛn yaan 'pa 'sɪa bɛ -a va nɛn e "sɪa.

²⁵'Wɪnɪn 'ɡʊɛ maan tɪn "baa 'cɛɛ tɛ an ya tɪan 'ka yɛɪ. ²⁶'An "tɪ -taa "talɛ 'ka 'pa 'vazan 'a 'an 'lɛjɪ, Bali lei 'saun nɛn. -Yɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn maan 'vɪ bɛ -a -cɪn -tɔa 'ka 'jɪ, ɛn -yɛɛ -cɪ "sɪa 'cɛɛ.

²⁷'Ka 'fʊ -trɔɔ, 'mɛn -fʊdɪ -trɔɔ bɛ, maan -nɔn 'cɛɛ. Ma'an -fʊdɪ -trɔɔ vɛ 'ka 'man "lɛ 'nan 'trɛda minnun -a vɛ 'ka man bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ dɪ. Tɛ nyɛn 'e 'ka 'cɛn dɪ, ɛn tɛ "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ.

²⁸Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, an "ta -kɔ -e 'an lɪ 'an da "nyɪan 'ka 'va. "Tɛ kaan yɛ "yɪ "bɛ, "tɛ 'ka 'cɪ "nranman, kɔɔ an "ta -kɔ 'an "tɪ 'va, ɛn 'an "tɪ -dan "mlɪan 'an da. ²⁹'Wɪnɪn zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ 'vaa -e -a drɛ tʊ 'e bɔ. 'Dʊ -e "yɛɛ vɪnan 'e drɛ bɛ, -e 'ka yɪ -tɛra 'an da. ³⁰'Mɛn tʊ 'ka "nyɪan "kaga -e 'an 'wɪ tɪn 'ba 'cɛɛ dɪ, kɔɔ Satan nɛn e 'trɛ 'ɡʊɛ -a "paala bɛ, e ya -tanɪn. -Yɛɛ 'plɛblɛ 'ka 'an da dɪ, ³¹'pɪan -e 'trɛda minnun 'o -tɔ 'nan, 'an "tɪ yɛ "yɪ "bɛ, 'wɪ nɛn yaa 'vɪ 'mɛn bɛ an 'ta 'wʊla "da.

'Ka 'wɪlɪan lou, -kaa kʊ!»

Zozi -kɔɔnɛn "tʊ -fʊ yɪba 'lɛɛ 'e pɛ 'nɛnnun da

15 ¹Yaa vɪdɪ 'sɪa -wɛlɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ rɛzɛn yɪba 'kpa -a, ɛn 'an "tɪ 'bɛ cɪ min nɛn e rɛzɛn 'bɔ 'ta bɛ -a. ²'An pɛ 'nɛnnun nɛn wa'a 'baa dɪɛ, 'an "tɪ o "cɛɛn, ɛn 'an pɛ 'nɛnnun nɛn o baa "bɛ, 'an "tɪ "o man dra 'dʊ -e 'o ba 'kpa "kaga. ³Cɛɛ cɪ 'an pɛ 'nɛnnun nɛn o -taa "balɛ "kaga "bɛ waa, kɔɔ 'wɪ nɛn maan paa 'ka 'jɪ 'ɡʊɛ, e 'ka drɛ 'saun 'va. ⁴'Ka 'fʊ 'ka lɛadɪ 'an man tɛ -kaa ya min -tuwli "a. Yɪba "pɛ 'ka 'kɔlamɪn -e 'e ba 'e 'saza, tɛ e 'ka

'e leadt yiba 'bɔ man dɛ. -A -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a, -te ka'a 'fulɛ 'ka leadt 'an man dɛ, ka'a 'kɔlaman 'wɪ 'tɔ dɛdɛ -a dɛ.

⁵Mɛɛn cɪ rɛzɛn yiba "a, ɛn cɛɛ cɪ 'an pɛ 'nɛnnun -a. Min nɛn e -fɔ 'e leadt 'an man bɛ, kɔ 'vale -a kɔ dra min -tɔwli "a. -A san -kɔan "le yiba "pɛ nɛn e baa "kaga "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. -Yɛɛ cɪ 'nan -te ma'an 'palɛ 'ka 'va dɛ, ka'a 'kɔlaman 'wɪ 'tɔ dɛdɛ -a dɛ. ⁶Min nɛn ya'a -fulɛ 'e leadt 'an man dɛ, waa -tua bei. -A san a "le 'nan yiba "pɛ nɛn waa cɛɛn ɛn waa tuv bei "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. E -kaa, waa 'siala -e 'o -fɔ 'tɛa. ⁷-Te ka -fɔ 'ka leadt 'an man, ɛn 'an wei -cin -fɔla 'ka 'ji bɛ, fɛ oo fɛ nɛn ka cɪ "va "bɛ, 'ka laabu 'an 'tɪ 'lɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ. ⁸-Te ka ya "le 'nan yiba "pɛ nɛn e baa "kaga "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ bɛ, 'an 'tɪ 'tɔ dra -dan. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan ka ya 'an -srunɔn 'a.

⁹Zɪ 'an 'tɪ 'an ye "yi "bɛ, -a da nɛn an 'ka ye "yi. 'Ka 'fɔ 'ka leadt 'an man -e 'an 'ka yɪ "yi. ¹⁰-Te ka 'ta 'wɪla 'mɛn -pɛi -tɔ wɪnɔn da bɛ, an 'ka ye "yi. An 'bɔ "nyian, 'an 'ta wɪla 'an 'tɪ "le -pɛi -tɔ wɪnɔn da ɛn yaan 'yɪ "yi.

¹¹'Wɪnɔn zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e cɪ "nrandɪ nɛn an 'lɔ 'gʊɛ -e 'kɔn "nyian "cee 'lɔ. -E 'cee vɛ 'e 'ciula "da "fo. ¹²'Mɛn -pɛi -tɔ wɪ nɛn 'nan, 'ka cin yɪ "yi "le zɪ an 'ka ye "yi "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ¹³'Yɪdɪ "yi "nɛn e "mlian yɪdɪ "yi pɛɛnɔn da bɛ, -nyrɛn 'nan min 'e 'wɪ "man -e 'e 'ka 'e beenun "pa 'ji. ¹⁴-Te ka 'ta 'wɪla 'wɪ nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ -a da bɛ, tɛ ka ya 'an beenun -a. ¹⁵Ma'an 'nyian 'ka laabo 'an 'sunɔn dɪ, 'pian an 'ka laabo 'an beenun. Min 'suzan 'ka 'e 'tazan drɛ wɪ tɔa dɪ, 'pian 'wɪ pɛɛnɔn nɛn maan 'man 'an 'tɪ "da bɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ, -yɛɛ "wɛan an 'ka laabo 'an beenun. ¹⁶'Ka 'bɔ "cɛɛ 'an 'si "va ɛn ka sɔɔnla 'an -sru "dɪ, 'pian mɛɛn 'ka 'si "va. An 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'nyranman 'pa, -e 'ka drɛ yiba "pɛ nɛn e baa "kaga "bɛ -a. 'Cɛɛ 'nyranman "nɛn 'ka 'fo 'e "tun "dɪ. -Te kaa drɛ zɪɛ, fɛ pɛɛnɔn nɛn kaa laabo 'an 'tɪ 'lɔ tɛ ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, yaa -nɔan 'cɛɛ. ¹⁷'Wɪnɔn nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'gʊɛ, 'ka 'ta wɪla "da 'dɔ -e 'ka cin yɪ "yi.»

'Tɛɛda minnɔn "naan Zozi 'lee 'e -srunɔn man

¹⁸«'Tɛɛdanɔn "naan 'ka man, 'pian 'ka -tɔ 'nan o 'nan 'an man 'ka 'lɔ 'e 'flin. ¹⁹"Te ka ya "le 'tɛɛdanɔn 'zɔ bɛ, "tɛ o 'ka ye "yi "le 'o 'va minnɔn zɔ. 'Pian an 'ka 'si o yei, ɛn ka 'ka "nyian 'tɛɛdave -a dɪ, -yɛɛ "wɛan o "naan 'ka man. ²⁰'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. Maan 'vɪ 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da dɪ, -yɛɛ "wɛan -tɛ minnɔn 'tɛ 'pa 'an da bɛ, 'ka -tɔ 'nan o 'tɛ "paa "nyian "cee "da. -Te minnɔn 'ta 'wɪla 'an wei da bɛ, 'ka -tɔ 'nan o 'ta wɪla "nyian "cee "wei da. ²¹'Wɪnɔn pɛɛnɔn zɪɛ waa dra 'cɛɛ, ka ya 'mɛn vɛ -a -le "wɛan. Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, wa'a tɔa dɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn waa dra. ²²"Te ma'an 'talɛ -e 'an 'wɪ tin 'ba -wɛɛ "dɛ, "tɛ o 'ka 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -wɛɛ 'wɪ 'pa "dave pee "ka "dɪ. ²³Kɔɔ min nɛn e "naan 'an man bɛ, tɛ -a san "nan "nyian 'an 'tɪ "man. ²⁴'Wɪnɔn nɛn min -tɔ 'ka tian 'li -a dreɛ dɛ, "tɛ ma'an dreɛ o yie man dɛ, "tɛ o 'ka 'wɪ 'wɪlɪdɪ "dɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, waan drɛ wɪnɔn

'yi, te o 'naan tian 'ku 'vale 'an 'ti 'a 'ku man. ²⁵Wɪ zɪɛ e dra 'nan -e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ -wee -pei 'fluba 'ji bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Minnun 'nan 'an man te -a -ci "ka 'dt.»

²⁶Tv nɛn an -ko 'an 'tu 'va bɛ, an 'ka 'pa 'vazan "paa -sia. Bali lei nɛn, e "sia 'an 'tu 'va, ɛn e 'wɪ tɪɪt 'ci "sia min lɛ. -Te e -ta bɛ, -yɛɛ 'an 'nan wɪ vɛ. ²⁷Ka 'bɔ 'nyian, cɛɛ 'an 'nan wɪ vɛ minnun lɛ. Kɔɔ -e 'e 'sia 'mɛn 'nyranman pou sianan "trilii -e 'e bɔ cɛɛɟu yi -a bɛ, ka -fu 'an "srɔn.

16 ¹Wɪnun 'gʊɛ maan 'vɪ cɛɛ 'nan -e 'wɛɛ vɪnan 'o 'tɛ "paa 'ka da bɛ -e 'ka vɪlɛ 'ka 'si 'an -sru "dt. ²Minnun -taa 'ka 'pinlɛ 'wee cin yi 'kɔnnun -ji. ɛn tv -mie -taa "bɔlɛ bɛ, minnun 'ka -tɛɛman, te o 'ci "nrɔnman 'nan 'o ya Bali 'sunan. ³Wɪnun zɪɛ waa dra, kɔɔ wa'an 'ti 'tɔa dt, ɛn wa'an 'tɔa dt.

⁴Wɪnun zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan -te -a -tv 'bɔ bɛ, -e 'an wei -cin 'e 'trɔa 'ka 'ji. Ma'an vɪlɛ 'cɛɛ -a pou sianan "dt, kɔɔ te an ya 'ka yei.»

Zozi 'e 'nan Bali lei 'saun -taa 'wɪ tɪɪt 'ci 'sile

⁵«Bɛ nɛn 'gʊɛ, an 'ta lia 'an da min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va. 'Wɪ zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ, ɛn min -tv 'ka yɪlɛ 'ka yei -e 'e laabu 'an 'lɔ 'nan nyin zia nɛn an 'ta -ko dt. ⁶Pian zɪ an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ bɛ, ɛn 'ka 'ta drɛ 'trɔdrɔ. ⁷Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪt 'a 'nan, e ya 'cɛɛ 'wɪ 'yi "a -e 'an 'ku. Kɔɔ -te ma'an 'kʊlɛ dtɛ, 'ka 'pa 'vazan 'ka 'taa dt. 'Pian -te an -ku bɛ, maan "paa -sia 'cɛɛ.

⁸-Te e -ta bɛ, 'wɪ nɛn e ci 'wɪ 'wɪlɪdɪ "a bɛ 'lee 'wɪ nɛn e ci 'wɪ tɪɪt 'a bɛ 'lee Bali -le tin 'badɪ bɛ, -yɛɛ -ci -kɔnnman 'trɛdanɔn lɛ. ⁹-Wee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "nɛn 'nan wa'a yi 'teala 'an da dt. ¹⁰Bali -le 'wɪ tɪɪt dɛrdɛt nɛn 'nan an lia 'an da 'an 'tu 'va, ɛn ka'a "nyian 'an 'ye dt. ¹¹Bali -le tin 'badɪ nɛn 'nan Satan nɛn e 'trɛ 'gʊɛ -a "paala bɛ tin -tɛ "da.

¹²'Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman -e 'ka -ci man tv 'gʊɛ -a dt. ¹³Bali lei nɛn e 'wɪ tɪɪt 'ci "sia min lɛ bɛ, -te e -ta bɛ, -yɛɛ 'wɪ tɪɪt pɛɛnɔn 'ci "sia 'cɛɛ. Ya'a 'wɪ 'vɛ 'e 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a dt, 'pian 'wɪ nɛn yaa man bɛ, -nyrɛn yaa ve minnun lɛ. 'Wɪ nɛn e -taa "drele -kɔɔbli bɛ, -nyrɛn yaa -ci "sia minnun lɛ. ¹⁴-Yɛɛ 'mɛn -dan ci -kɔnnman minnun lɛ, kɔɔ 'wɪnun nɛn e -taa -a vɪlɛ 'cɛɛ bɛ, e "sia an 'va. ¹⁵Fɛ pɛɛnɔn nɛn e ci 'an 'ti 'lɔ bɛ, te e ya 'mɛn vɛ -a "nyian, -yɛɛ "wean maan 'vɪ 'nan, 'wɪnun nɛn yaa ve 'cɛɛ bɛ, e "sia 'an 'va.»

Zozi 'e 'nan ci "nrandt -taa 'e -srɔnɔn 'lɔ

¹⁶Zozi -a 'vɪ 'nyian 'nan: «Tv -fu "wɛnnɔn -e 'ka vɪlɛ 'kaan yi "nyian dt, ɛn tv "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yi.»

¹⁷Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn -a -srɔnɔn -mienun 'wɪ vɪdɪ 'sia o cin yei. Waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ nɛn yaa 'vɪ -cɛɛ 'gʊɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Yaa 'vɪ 'nan, tv -fu "wɛnnɔn -e 'ka vɪlɛ 'kaan yi "nyian dt, ɛn tv "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yi. ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan an 'ta -ko 'an 'ti "srɔn. ¹⁸Tv "wɛnnɛn 'bɔ nɛn yaa ve 'gʊɛ -a -ci nɛn 'nɔn? 'Wɪ nɛn e ci "vale 'e ve bɛ, -ka'a -ci maan dt.»

¹⁹Zozi -a -tɔ 'nan o ya 'vale 'o 'wɪ zɪɛ -a -ci laabo 'e 'lɔ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan tʊ -fu 'wɛnnɔn, te ka'a 'nyian 'an 'ye dɪ ɛn tʊ 'wɛnnɛn 'a 'nyian -e 'kaan yɪ. 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn ka 'wɪ laabo 'ka cin lɔ 'gʊ? ²⁰Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -taa 'wuɔɛ 'kpa tɪglɪ, 'pian te 'trɛdanɔn 'le 'ci 'nranman. 'Ka 'ta dra -trɔdrɔ, 'pian 'cee ta drɛdɪ -trɔdrɔ zɪɛ e limlan 'da ci 'nrandɪ -a. ²¹'Ka 'ci 'nrɔn -pɔnzɔn da. -Te -yee 'nɛn 'ya tʊ 'bɔ bɛ, -a ta dra -trɔdrɔ, kɔɔ -yee yɾa yɪdɪ 'bɔ. 'Pian -te e 'nɛn 'bɔ 'ya bɛ, -e 'yee yɾa yɪdɪ -cin 'e 'san 'ji. -A ci 'nranman 'sien 'nan 'e min 'bɔla 'trɛda. ²²-A -tʊwli 'nɛn 'nyian 'cee vɛ -a. Tʊ 'gʊɛ -a bɛ 'ka 'ta a -trɔdrɔ, 'pian an 'ka yɪ pee wo -e 'ka 'ci 'e 'nran. ɛn min -tʊ 'ka 'kɔlamɛn -e 'e ci 'nrandɪ zɪɛ -a 'si 'ka 'lɔ dɪ. ²³Tʊ zɪɛ -a man bɛ, ka'a 'nyian 'wɪ 'tʊ laabo 'an 'lɔ dɪ.

Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛ nɛn kaa laabo 'an 'tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ yaa -nɔan 'cɛɛ. ²⁴'Ka'a tian fɛ -tʊ laabʊɛ 'an 'tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a dɪ. 'Ka laabʊ -yɾɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ -e 'cee ci 'nrandɪ 'e 'ciɩla 'da 'fo.»

Zozi 'e 'nan 'e -srunɔn 'o -pɔan 'kun

²⁵«'Wɪnʊn zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ -kɔnnɛn 'ji. Tʊ -tʊ -taa 'bɔɛ, te ma'an 'nyian 'wɪ tin 'baa 'cɛɛ -kɔnnɛn 'ji dɪ, 'pian 'an 'tɪ 'le 'wɪ tin 'baa 'cɛɛ 'weɪn. ²⁶Tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'ka fɛ laabʊ 'an 'tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a. 'An 'bɔ 'cɛɛ 'an 'tɪ trʊ 'baa -yee fɛ -nɔndɪ 'cɛɛ -a dɪ, ²⁷kɔɔ 'an 'tɪ 'bɔ 'ka ye 'yi, kaan 'yɪ 'yi 'le 'wean. Kaan ye 'yi, ɛn ka yɪ -tɛala 'da 'nan an 'si Bali va, -yee 'wean 'an 'tɪ 'bɔ 'ka ye 'yi. ²⁸An 'si 'an 'tɪ 'va, ɛn an -ta 'trɛ 'gʊɛ -a da. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, an 'ta 'sia 'trɛda -e 'an li 'an da 'an 'tɪ 'va.»

²⁹ɛn -a -srunɔn 'e 'nan -yɾɛ 'nan: «I ya 'wɪ tin 'banan 'mɛn 'e 'ci -a 'weɪn te e 'ka -kɔnnɛn 'ji dɪ. ³⁰'Bɛ nɛn 'gʊɛ, kʊa -tʊ 'mɛn 'nan i 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa. 'Wɪ nɛn kʊ cɪ 'vale 'kʊ laabo 'i 'lɔ bɛ yia -tɔa, te kʊ'a tian -a laabʊɛ dɪ. -Yee 'wean kʊ yɪ -tɛala 'i da 'nan i 'si Bali va.»

³¹ɛn Zozi 'e 'nan -wɛ 'nan: «Ka yɪ -tɛala 'an da, 'bɛ a zɪ. ³²'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, tʊ -tʊ -taa 'bɔɛ, 'ka pɛɛnɔn fuimlan 'man -e min -tʊ 'e 'kʊ 'e 'lɛ zia. -A tʊ 'bɔ 'bɔ 'va. Tʊ zɪɛ -a man nɛn kaan 'tʊɛ 'an -tʊwli. 'Pian an 'ka 'an -tʊwli 'dɪ, kɔɔ 'an 'tɪ -kɔan 'an 'srɔn.

³³An -fɔ 'e 'flin an 'wɪnʊn pɛɛnɔn 'gʊɛ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e 'ka 'fʊ -trɔɔ, -e -kaa drɛ min -tʊwli 'a -le 'wean. Ka -taa 'ka yɾa yɩɛ 'trɛda, 'pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ, an 'trɛda 'pleblɛ pɛɛnɔn klɩ.»

Zozi Bali trʊ 'ba 'e -srunɔn lɛ

17 ¹Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, 'e yɾa -tɔ laji, ɛn e 'nan: «'An 'tɪ, -a tʊ 'bɔ. 'An 'bɔ nɛn 'i 'pɪ -a bɛ, 'yian 'tɔ drɛ -dan, -e 'mɛɪn 'tɔ drɛ -dan 'nyian. ²'I 'pleblɛ 'nɔn 'mɛn, ɛn yian 'plɛ fɛ pɛɛnɔn 'ta lou, -yee 'wean minnʊn nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, an 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan -wɛ. ³'Belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -nyɾɛn 'nan, min 'e 'i 'tɔ, 'nan 'i 'bɔ 'tʊwli yɩɛ cɪ Bali tɪglɪ 'a, ɛn 'an 'bɔ Zozi Crizi nɛn yian 'pa 'sia bɛ

min 'e 'an 'tɔ. ⁴Mɛin 'tɔ drɛ -dan 'trɛda, ɛn 'nyranman nɛn yia -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'pa bɛ, maan 'lɛ sɔɔ. ⁵Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an 'tɪ, 'yian drɛ -dan 'i 'srɔn 'nun. Zɪ an cɪ -dan 'i 'srɔn 'nun 'e 'cɛn, tɛ 'trɛ 'ka tian dɪɛ, 'yian drɛ -a 'e 'pa 'ji.

⁶Zɪ i cɪ bɛ, maan -ci 'si minnɔn nɛn i o 'si 'va 'trɛdanɔn yɛi ɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ -wɛ. O ya 'yie vɛ -a, ɛn i o -nɔn 'mɛn. O 'ta 'wɔla 'i wei da, ⁷ɛn waa -tɔ 'mɛn 'nan, fɛ pɛɛnɔn nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, e 'sia 'i 'va 'kpagba. ⁸-Yɛɛ cɪ 'nan weinun nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'vɪ -wɛ ɛn waa 'sia 'da. Waa -tɔ 'nan 'wɪ tɪɪl an 'si 'i 'va, ɛn o yi -tɛra 'da 'nan yie 'an 'pa 'sia.

⁹-Wee 'wean nɛn an cɪ 'i trʊ 'banan. An 'ka 'i trʊ 'banan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'lɛ 'wean dɪ. 'Pian minnɔn nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, -wee 'wean nɛn an cɪ 'i trʊ 'banan, kɔɔ o ya 'yie vɛ -a. ¹⁰Minnɔn pɛɛnɔn nɛn o cɪ 'mɛn vɛ -a bɛ, o ya 'yie vɛ -a. ɛn minnɔn nɛn yie vɛ -a bɛ, o ya 'mɛn vɛ -a, -wee 'wean nɛn 'an 'tɔ drɛ -dan. ¹¹An 'ta 'sia 'trɛda -e 'an 'lɔ 'i 'va nun tɛ "o 'ya wɔ 'trɛda 'gʊ. 'An 'tɪ 'nɛn e ya 'saun bɛ, 'i 'tɔ nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ -yɛɛ 'plɛblɛ 'a, 'i yie 'tɔ o va, 'dʊ -e -kaa fʊ waa -tʊwli "lɛ zɪ 'kʊ cɪ 'yia min -tʊwli "a bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹²Tʊ nɛn tɛ an ya o va 'trɛda bɛ, 'an yie 'tɔ o va, 'i 'tɔ nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, -yɛɛ 'plɛblɛ 'a. Min -tʊwli 'ka 'sanlɛ dɪ, -tɛ yaa 'sileɛ min -wɪdɪ "a dɪɛ. -Yɛɛ 'san 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.

¹³Bɛ nɛn 'gʊɛ an 'ta 'lɔ 'i 'va, ɛn 'wɪnɔn 'gʊɛ maan vɛ trɛda 'gʊ 'nan -e ci 'nrandɪ nɛn 'an 'lɔ bɛ, 'e 'kɔn 'nyian -wee 'lɔ 'e 'ciɪladɪ 'da 'fo. ¹⁴I wei bɛ, maan 'vɪ -wɛ, -yɛɛ 'wean 'trɛdanɔn 'nandɪ 'sia o man. O 'nandɪ 'sia o man 'nan o 'ka 'nyian 'wee vɛ -a dɪ, "lɛ zɪ an 'ka -wee vɛ -a dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹⁵An 'ka 'i trʊ 'banan 'nan 'i o 'si 'trɛdanɔn yɛi 'dɪ. An ya 'i trʊ 'banan 'pian 'nan, 'i yie 'tɔ o va Satan nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bɛ -yɛɛ 'wean. ¹⁶O 'ka 'trɛdave -a dɪ, "lɛ zɪ an 'ka 'trɛdave -a dɪɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ¹⁷I 'wɪ tɪɪl -kɔɔn -wɛ -e 'o drɛ 'yie vɛ -a 'fo. 'Wɪ tɪɪl zɪɛ 'i wei nɛn. ¹⁸Zɪ yian 'pa 'sia 'trɛda bɛ, -a -tʊwli "nɛn 'nyian an o 'pa 'sia 'trɛda. ¹⁹An 'fli -nɔan -e 'an 'ka -wee 'wean, 'dʊ -e 'o drɛ 'yie vɛ -a 'fo.

²⁰-Wee 'wean nɛn an ya 'i trʊ 'banan, ɛn minnɔn nɛn o yi -tɛra 'an da o wei -lɛ 'wean bɛ, an ya 'i trʊ 'banan 'nyian -wee 'wɪ man. ²¹An ya 'i trʊ 'banan 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a. 'An 'tɪ, 'o 'kɔn 'o leadɪ 'kʊ man, "lɛ zɪ 'kʊ 'vale 'yia, kʊ ya min -tʊwli "a bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. 'O drɛ min -tʊwli "a -e 'trɛdanɔn 'o -tɔ 'nan yie 'an 'pa 'sia. ²²An o drɛ -dan "lɛ zɪ yian drɛ -dan bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. An o drɛ -dan 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a, "lɛ zɪ kʊ cɪ 'yia min -tʊwli "a bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. ²³Kʊ ya waa min -tʊwli "a, ɛn kʊ ya 'yia min -tʊwli "a 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a 'kpa tɪɪl. 'E drɛ zɪɛ -e 'trɛdanɔn 'o -tɔ 'nan, yie 'an 'pa 'sia, ɛn i o ye 'yi "lɛ zɪ yian ye 'yi "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

²⁴'An 'tɪ, minnɔn pɛɛnɔn nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, an ya 'va 'nan 'kʊ 'kɔn waa fɛnan nɛn an -kɔan "bɛ -a -nan. An ya 'va 'nan 'o 'mɛn -dan ci yɪ. Yian drɛ -dan, kɔɔ yian 'yɪ 'yi, tɛ yɪ'a tian 'trɛ dreɛ dɪ. ²⁵'An 'tɪ, i ya tɪɪl.

'Tredanɔn 'ka 'i 'tɔa dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'meɪn -tɔa. En 'an -srɔnɔn "o "tɔ "nyian 'nan yie 'an 'pa 'sia. ²⁶Zɪ i cɪ bɛ, maan kɔɔn -wɛ, en maan -kɔɔnman tian -wɛ, 'nan -e 'o cin yɪ "yi "le zɪ yian ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɜ, te ku ya waa min -tuwli "a.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-58; Mk 14.43-50, 53-54; Lk 22.47-54)

18 ¹Zɪ Zozi cɛɛn Bali tru 'badɪ man bɛ, en 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'a, o -ku 'yi nen waa laabo Cedrɔn bɛ -a -sru. Fei -tu a fɛ zɪɛ -a -nan, -a da nen o -ku. ²Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'o cin ye 'e 'cɛn fɛ zɪɛ -a -nan, -yee "wean Zudazi nen e 'ta -daa Zozi 'nɔnɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, yaa -nan -tɔa.

³Sounja 'pa 'tu 'lee minnun nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn o 'pa 'sia bɛ, Zudazi -trɔa o 'lɛ, en e -ku waa fei zɪɛ -a da. "Wɛɛ vɪnan 'o 'ku bɛ, srɔannun a -wɛ, -kannennun a -wɛ, en -kuli -tan fenun a -wɛ.

Zɪ o 'bɔla bɛ, ⁴en Zozi 'ku o 'lɛ, te e 'wɪ nen e 'ta -daa "bɔlɛ "man "bɛ -a -tɔa, en yaa laabu -wɛ 'nan: «-Tɪ nen -kaa -weeman?»

⁵O 'nan -yrɛ 'nan: «Nazareti min Zozi nen kua -weeman.»

En Zozi "e -wɛ 'nan: «An 'bɔ nen 'gɜ.»

Zudazi nen e Zozi 'bɔ 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ e ya o yei. ⁶Zɪ Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan, 'e 'bɔ nen 'gɜɛ, o -ku 'o koda en o tiila "tra.

⁷-A -nan nen Zozi -a laabu "nyian -wɛ 'nan: «-Tɪ nen kaa -weeman?»

En o -yrɛ 'nan: «Nazareti min Zozi nen.»

⁸Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va 'nan 'an 'bɔ nen 'gɜ. -Yee "wean -te maan nen ka cɪ 'an -weenan bɛ, ka minnun 'gɜɛ o 'tɜ 'o 'ku.»

⁹Zɪ 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan: «Minnun nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, o va min -tuwli 'ka 'sanle dɪ.»

¹⁰-A -srɔzan nen Simɔn Pieri -a bɛ, sen a -yrɔ, yaa 'sɜ 'e 'kɔlɛ 'ji, en e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tu -pɛ "yi "da "trɔɛn cɛɛn. Min zɪɛ waa laabo Maku.

¹¹En Zozi "e Pieri lɛ 'nan: «'I 'yie sen wɜ 'e 'kɔlɛ 'ji! 'Kulenen nen yra yɪdɪ cɪ -ji 'gɜɛ, 'an "tɪ -a 'pla 'mɛn, ma'an ve "man "cɛɛɛ dɪ.»

¹²Sounjanun 'lee 'o 'tazan 'lee minnun nen Zuif 'nɔn 'tanɔn o 'pa 'sia bɛ, o Zozi 'kun, waa yrɪ, ¹³en o -ku -a 'e tɛdɛ min -tu nen waa laabo Ane bɛ -a va. Waa nan "tɪ laabo Kaifa, -yɛɛ cɪ lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji Bali -pannɔn 'tazan -a.

¹⁴Kaifa zɪɛ, -yɛɛ 'wɪ tin 'ba "nen Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan, -a "yi mlin -e min -tuwli 'e min pɛɛnɔn 'leji -ka wɜ.

Pieri zɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -srɔzan 'a dɪ

(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

¹⁵Simɔn Pieri 'lee Zozi -srɔzan 'tu, 'bɛ sɔɔnla Zozi 'bɔ -sru. Zozi -srɔzan 'tu zɪɛ Bali -pannɔn 'tazan 'bɔ -a -tɔa. -Yee "wean -yɛɛ wlala 'o 'vale Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan 'bɔ 'lɛ -klɔn -ji. ¹⁶'Pian Pieri "e -fɜv bei -klɔn -yrɛ "nen.

-A -sruzan 'tu be, e 'li 'e da, en e 'wɪ tin 'ba lumɔn nɛn 'e yie -tɔa -klɔn 'bɔ -yre "nen "be -yre.

Tɔɔn, en e -si -nɔn Pieri le, ¹⁷yaa laabu Pieri -lɔ 'nan: «Bii 'gʊɛ, -a -sruzan 'tu nɛn "nyian "yie "a?»

En Pieri 'e 'nan -yre 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a dɪ.»

¹⁸Bali -pannɔn 'tazan 'bɔ 'sunɔn 'lee 'sounjanun nɛn -nan be, o 'te 'fɔ 'nɛn, en waa si -fɔ trun -taa "le "wean. Pieri -tɔ o va, en e 'te "klandu 'sia.

Bali -pannɔn 'tazan Ane 'wɪ laabu Zozi 'lɔ

¹⁹Bali -pannɔn 'tazan 'wɪ laabu Zozi 'lɔ. Yaa laabu -yrɔ -a -srɔnɔn da, en yaa laabu -yee 'wɪ "paadt da.

²⁰En Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «An 'wɪ tin 'ba min pɛɛnɔn yie man, en yi pɛɛnɔn man te an 'wɪ "paaman minnɔn ji Bali tru 'ba 'kɔnnun -ji 'lee Bali -pan 'kɔnnun nɛn Zuif 'nɔn o cin ye -ji be -a -ji. Ma'an 'wɪ 'tu drɛle 'e yɔɔdɪ dɪ. ²¹-Mɛ "le "wean i 'wɪ laabo 'an 'lɔ 'wɪ zɪɛ -a da? Minnɔn nɛn waan wei 'man be, 'wɪ nɛn maan tin 'ba -wle "be, waa -tɔa. O lɔ nɛn 'i laabu.»

²²Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, en Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tu nɛn 'e 'tɔdɪ Zozi 'srɔn "be, e 'pa 'fɔ Zozi yra, en e 'nan -yre 'nan: «-Tɛ 'vɪ 'yie 'nan 'i 'wɪ tin 'ba Bali -pannɔn 'tazan le zɪɛ?»

²³En Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «-Te maan 'vɪ 'wɪdɪ "be, 'wɪ nɛn maan 'vɪ "va 'wɪdɪ "be, 'i vɪ 'mɛn. En -te ma'an 'wɪ 'wɪdɪ "vɪle dɪɛ, -mɛ "le "wean nɛn i fe 'le wo 'an 'ji?»

²⁴Ane Zozi 'tuɪ 'e -yrɪdɪ, en yaa -nɔn 'nan 'o 'ku -a Kaifa le. -Yɛɛ cɪ Bali -pannɔn 'tazan -a le 'bɔ zɪɛ -a -ji.

Pieri yɔɔ "da "nyian 'nan ya'a Zozi 'tɔa dɪ (Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

²⁵Tu zɪɛ -a wɪ be, te Simɔn Pieri a tian 'e 'tɔdɪ 'te man 'te "klannan. En waa laabu -yrɔ 'nan: «Bii 'gʊɛ, -a -sruzan 'tu nɛn "nyian "yie "a?»

Simɔn yɔɔ "da, en e 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a dɪ.»

²⁶Bali -pannɔn 'suzan 'tu a fe 'bɔ zɪɛ -a -nan. Min nɛn Pieri -a "trɔɛn cɛɛn be, -a dɪ nɛn, e 'nan Pieri le 'nan: «Mein 'yɪ 'ka 'vale Zozi 'a fei.»

²⁷Pieri yɔɔ "da "nyian. 'Nun tɔɔn, en mannen wɪ.

O -ku Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le (Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

²⁸Bodrun puunɔn nɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'si Zozi 'a Kaifa -va, en o -ku -a Rɔm min -kɔnmandan -le -klɔn -ji. Zuif 'nɔn 'ka 'o -wla "wɔle Rɔm min -kɔnmandan -le -klɔn -ji dɪ, "tɔɔ 'o "tri "tɔ Bali 'le, -e 'o vɪle 'o -kɔla Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ da fɛnun -blɪdɪ -a dɪ.

²⁹-Yee "wean -kɔnmandan Pilati 'bɔ 'be 'bɔla en e -ku o va. Yaa laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn min 'labe yaa drɛ, en ka 'wɪ -tɔa "man?»

30 En o 'nan Pilati le 'nan: «"Te 'wɪ 'wɪdɪ "drezan "cɛɛ dɛ, "te kua 'talɛ -a 'i 'va 'gʊ dɪ.»

31 En Pilati -a 'vɪ -wɛ le 'nan: «Ka 'bɔ, 'ka 'kʊ -a -e 'ka -yɛɛ 'wɪ tin 'ba "le zi 'cɛɛ -pɛi -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.»

En Zuif 'nɔn 'o 'nan -yɛɛ 'nan: «Ka'a -si -nɔnɛ 'kʊɛ 'nan 'kʊ min -tɛ dɪ.»

32 Zɪ 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'yɛɛ -kadɪ da bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ.

33 Tɔɔn ɛn Pilati 'li 'e da 'yɛɛ -klɔn -ji. E Zozi laabu, ɛn yaa laabu -yɛɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnɛn nɛn 'yia?»

34 En Zozi -a laabu -yɛɛ 'nan: «I 'bɔ, yɛɛ 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'i 'bɔ 'a, -baa minnɔn 'bɛ 'vɪ ɛn "i "man?»

35 Pilati 'e -yɛɛ 'nan: «Zuif min nɛn maan? I 'bɔ flannɔn 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'bɛ 'i 'nɔn 'nan 'mɛin 'tɛ. -Mɛ "nɛn yia dre?»

36 En Zozi 'e 'nan: «Treda minnɔn "cɛɛ 'an 'tɔ mingɔnɛn -a dɪ. "Te -wɛɛ 'an 'tɔ mingɔnɛn -a bɛ, "te 'an 'sunɔn 'an 'ta kuli -tan, -e minnɔn 'o vɪɛ 'waan 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn le dɪ. "Trɛ 'gʊɛ -a da minnɔn "cɛɛ 'an 'tɔ mingɔnɛn -a dɪ.»

37 En Pilati -a 'vɪ -yɛɛ 'nan: «Yioo, mingɔnɛn nɛn 'yia?»

Zozi 'e 'nan: «-Inyan, -a 'bɔ nɛn i "sia -a vɪnan bɛ an ya -a. An -ta 'treda 'nan -e 'an 'wɪ tɪgl vɪ minnɔn le. -Yɛɛ "wɛan waan 'ya, minnɔn pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ tɪgl -tɔa "bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa 'an wei le.»

38 Pilati -a laabu -yɛɛ 'nan: «-Mɛ "nɛn 'wɪ tɪgl 'a?»

Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a laabu bɛ, e 'bɔla, ɛn e -kʊ 'nyian Zuif 'nɔn 'va. ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «Ma'an 'wɪ 'tʊ yɪɛ min 'gʊɛ -a man, -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. 39 Pɪan 'wɪ nɛn -cɛɛ dra 'e 'cɛn bɛ, 'bɛ cɪ 'nan -te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fɛdɪ 'bɔ bɛ, an "sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man. -Yɛɛ "wɛan maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, ka ya 'va 'nan 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnɛn man?»

40 Tɔɔn, ɛn o pɛɛnɔn -paandɪ 'sia 'e cin va. Waa ve 'nan: «-Cɛɛ o! -Cɛɛ o! Te 'i 'si min 'labɛ 'bɛ man dɪ o! Barabazi man nɛn 'i 'si o!» Barabazi 'bɔ zɪɛ, min nɛn e min -tɛ bɛ -nyɛn.

19 1 En Pilati 'e 'nan 'sounjanun le 'nan 'o Zozi 'kun, -e 'o -sɔn -ngble -a. 2 Sounjanun 'bɔ lei 'tan, ɛn waa 'wʊ -a -wulo -man "le -yɛɛ mingɔnɛn kle 'zʊ. O mingɔnɛn -trale 'tɛndɛn 'tʊ 'si, ɛn waa 'wʊ "da. 3 O -pli "man -a 'srɔn te waa ve -yɛɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnɛn, 'tʊ 'tɔ bɔ», -e 'o 'pa 'fɔ -a yɛɛ.

4 Pilati 'bɔla 'nyian, ɛn e 'nan Zuif 'nɔn le 'nan: «An "ta -a bɔala 'cɛɛ bei -e 'ka -tɔ 'nan ma'an 'wɪ 'tʊ yɪɛ "man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.» 5 En Zozi 'bɔla te lei kle "a -a -wulo -man, ɛn mingɔnɛn -trale a "da. -A -nan nɛn, Pilati 'e 'nan -wɛɛ 'nan: «Cɛɛ min bɛ, -nyɛn "bɛ.»

6 Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee o 'sunɔn -a 'yɪ bɛ, ɛn o -paandɪ 'sia. Waa ve 'nan: «I -pɛin yiba "plan da! I -pɛin yiba "plan da!»

En Pilati 'e -wɛɛ 'nan: «Ka 'si, -e 'ka -pɛin yiba "plan da 'ka 'bɔ 'a! Kɔɔ ma'an 'wɪ 'tʊ yɪɛ "man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.»

7Zuif 'nɔn 'o 'nan -yɾɛ 'nan: «Kue -pei -tɔ 'wɪ 'tu a. 'Kue -pei -tɔ wɪ zɪɛ -a pɛ -ji nɛn waa -tɛa, kɔɔ e 'nan Bali -pɪ nɛn 'yaa.»

8Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn -yɛɛ "klandɪ 'pa 'da. 9Pilati wɪa "nyian 'yɛɛ -klɔn -ji, ɛn yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «I 'sia nyin?» 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tu 'sɪlɛ 'da 'dɪ. 10ɛn Pilati 'e -yɾɛ "mɛn 'nan: «An 'bɔ 'lɛ nɛn yɪ'a 'wɪ 'tu sia 'da "dɔv? Yɪ'a tɔa 'nan -a -sɪ a 'an 'lɔ -e 'an 'sɪ 'i man dɔv, ɛn -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'mɛɪn -pɛɪn yɪba "plan da dɔv?»

11Zozi 'e 'nan -yɾɛ 'nan: «Yɪ'a 'kɔlaman fɛ -tɔ drɛdɪ -a 'mɛn, tɛ Bali "cɛɛ -sɪ -nɔn dɪ, -yɛɛ "wɛan min nɛn yaan 'nɔn 'yɪɛ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'bɛ cɪ -dan.»

12Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn yaa -wɛɛdɪ 'sia 'nan 'e 'sia Zozi man. 'Pian tɛ Zuif 'nɔn -paanman 'nan: «-Tɛ i 'sɪ "man "bɛ, tɛ i 'ka Rɔm 'nɔn 'lɛ mingɔnɛn tazan Seza bɛɛ -a dɪ. Kɔɔ min nɛn e 'fli dre mingɔnɛn -a bɛ, tɛ -a pɛɪ a 'e 'padɪ "man.»

13Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ 'bɛ 'man 'nyian bɛ, ɛn e 'nan 'o Zozi bɔla bei. Tɔɔn ɛn Pilati 'bɔ -nyran 'yɛɛ tin 'ba pɛɪn -da. Fɛ zɪɛ -a -nan a 'e wɪuandɪ, waa dre -kɔlɛ -a "lɛ lazo nɛn waa -fɔ. Waa laabo Ebre wei -ji «Gabata». 14Tɛ yɪdɛ 'bɔ min -wɪn -ji 'sezɛ, ɛn Zuif 'nɔn a 'wee 'sɪ nɔnba -ji "fɛdɪ man drɛnan.

-A -nan nɛn Pilati 'e 'nan Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ 'nan: «Cɛɛ mingɔnɛn 'bɔ nɛn bɛ.»

15ɛn o -paandɪ 'sia 'nan: «O -tɛ, 'o -tɛ! 'I -pɛɪn yɪba "plan da!»

ɛn Pilati -a laabu -wɔɔ 'nan: «An 'cɛɛ mingɔnɛn -pɛɪn yɪba "plan da?»

Tɔɔn ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'vɪ -yɾɛ 'nan: «'Kue mingɔnɛn a -tɔwɪ "cɛ, waa laabo mingɔnɛn Seza.»

16'Wɪ zɪɛ -a da nɛn Pilati 'e 'pɛ 'sɪ Zozi da, ɛn yaa -pɛɪndɪ yɪba "plan da -sɪ -nɔn.

Zozi -pɛɪnnan yɪba "plan da

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

'Sounjanun -kɔ Zozi 'a. 17Zozi 'bɔ 'bɛ 'yɛɛ yɪba "plan 'sia, ɛn o -kɔ -a fɛnan nɛn waa laabo min -wɔlɔ klo bɛ -a -nan. Waa vɛ Ebre wei -ji «Gɔlgota». 18Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn waa pɛɪn yɪba "plan da. O min -tɔ pɛɪn yɪba "plan da -a -pɛ "yɪ "da, ɛn o min -tɔ pɛɪn "nyian yɪba "plan da -a -pɛ bɔ da.

19Pilati 'e 'nan 'o yɪba 'fɔnɛn da 'crɛn -tɛ, -e 'o 'pa Zozi 'lɛ yɪba "plan ta lou. Waa 'crɛn -tɛ "da 'nan:

«Zuif 'nɔn 'lɛ mingɔnɛn, Nazaretɪ min Zozi.»

20'Wɪ 'bɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ Ebre wei -ji, ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Latɛn wei -ji, ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Grɛk wei -ji. Zuif 'nɔn "kaga 'wɪ zɪɛ -a ta 'vɪ, kɔɔ fɛnan nɛn o Zozi pɛɪn yɪba "plan da bɛ, e ya 'fla 'srɔn "kogo. 21ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'kɔ -a vɪlɛ Pilati lɛ 'nan: «Tɛ 'e 'kɔn 'e 'crɛn -tɛdɪ Zuif 'nɔn 'lɛ mingɔnɛn dɪ! 'Pian 'i crɛn -tɛ 'nan, e 'nan 'e ya Zuif 'nɔn 'lɛ mingɔnɛn -a!»

²²Pilati -a 'vɪ -wɫɛ 'nan: «'Wɪ nɛn maan cɾɛn -tɛ bɛ, ma'an 'nyian -a limlan dɪ.»

²³Zɪ 'sounjanun cɛɛn Zozi -pɛindɪ man yiba 'plan da bɛ, ɛn o sɔnɛn nɛn waa 'sɔ 'da "bɛ, waa 'pla sinjɛn, ɛn waa 'sia 'tɔdɔ. -Yɛɛ sɔ -gblɔ -tɔ nɛn wɛɛ pee 'tɔwli 'plɔun bɛ, wɛɛ 'si, ²⁴ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa 'fɔvɪ bɔvɪ dɪ, 'pian -kaa 'lein 'wɫɛ tuula, -e min nɛn e -trɪa 'da "bɛ, 'o -nɔn -yɾɛ.»

Zɪ Bali wei nɛn 'e 'cɾɛn -tɛdɪ 'e 'cɛn bɛ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. E ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ 'nan:

«O 'mɛn sɔ pli 'o cin yei,
ɛn o 'mɛn sɔ -gblɔ 'si
'lein 'wɫɛ 'tuɫadɪ da.»

'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'sounjanun -a drɛ.

²⁵Tɔ zɪɛ -a wɫɔ bɛ, te yiba 'plan nɛn o Zozi pɛin "da "bɛ, lɪmɔn sinjɛn a 'o 'tɔdɪ "wɫɔ. Zozi 'bɔ "bɔ 'lee Zozi "bɔ "blu 'lee Klopa nan Mari 'lee Madala lɪ Mari. ²⁶Zɪ Zozi 'e "bɔ 'yɪ, te 'e -sɾuzan nɛn yaa ye 'yi "bɛ -a ye 'e 'tɔdɪ 'e "bɔ "srɔn "bɛ, ɛn e 'nan 'e "bɔ "lɛ 'nan: «I 'pɪ nɛn bɛ o.» ²⁷ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -sɾuzan zɪɛ -yɾɛ 'nan: «I "bɔ "nɛn bɛ o.» 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ, -a da nɛn -a -sɾuzan -a drɛ, 'e yɪɛ 'tɔ -a "bɔ 'va.

Zozi 'kanan

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸Zozi -a -tɔ 'nan 'e 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔ, ɛn e 'nan "mɛn 'nan: «'Yɪ dra 'an -tɛa.» Zɪ 'wɪ nɛn 'e 'cɾɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. ²⁹-Wɛn 'wɫɛ nɛn e -fɔla -trɪlɪi bɛ, -a -pɔ -tɔ a 'sounjanun 'bɔ 'lɔ -wee mɪnɪvɛ -a. ɛn o sɔ -tɔ 'si, waa 'fɔ -wɛn zɪɛ -a, waa yɾɪ -cɛɛn "nɛn, ɛn waa -tɔ -a 'lebo "nɛn. ³⁰Zɪ Zozi cɛɛn -a flɔndɪ man 'ji "bɛ, ɛn e 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn 'e 'lɛ sɔɔ "mɛn.» -A -nan nɛn 'e 'wɫɔ -fɔ 'e 'wɫɔ, ɛn 'e yɪɛ 'lɛ 'wɔ.

³¹'Yaa yɪ da nɛn, ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'kɔ Pilati trɪv 'balɛ 'nan minnɛn nɛn o o -pɛin yiba 'plan da bɛ, o o cɛin 'yɛɛ -e 'o o 'si 'nan. Waa drɛ zɪɛ, kɔɔ -te tɔ cɛɛn bɛ, -wee 'flɪnla 'yɪ nɛn, ɛn o 'ka 'vale min -kadɪ 'e 'fɔ 'e 'padɪ yiba 'plan da dɪ.

³²Pilati 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o 'kɔ -a drɛ. Zɪ 'o 'bɔla 'nan nɛn bɛ, ɛn min "fli "nɛn o o pɛin Zozi "srɔn "bɛ, waa -tɔ cɛin "fli yɛɛ, ɛn waa -tɔ cɛin "fli yɛɛ. ³³O 'bɔ Zozi da, ɛn waa 'yɪ 'nan e ya 'e 'kadɪ -yɛɛ "wɛɛn wa'a cɛin "yɛɛlɛ dɪ. ³⁴'Pian 'sounja min -tɔ Zozi 'fɔn 'e 'sɛɛn da 'yɛɛ -tɪn -a. 'Nun tɔɔn 'yɪ -sɾɛn, ɛn nyɛn -sɾɛn.

³⁵Min 'bɔ nɛn e 'wɪ 'gɔvɛ -a -nan 'yɪ bɛ, -a san 'bɛ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan -e 'ka 'bɔ "nyian 'ka yɪ -tɛra "da. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ 'gɔvɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, ɛn -a 'bɔ 'e -tɔɔ 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

³⁶'Wɪnɛn 'bɔ zɪɛ e drɛ 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'cɾɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ 'nan:

«-A 'wɫɛ -tɔwli 'ka 'wia dɪ.»

37 En e ya 'nyian 'e 'cren -tedt fe pee -nan 'nan:

«Min nen waa 'fon be,
-a le nen min pɛɛnɔn yie 'e 'fu.»

Zozi wunan

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

38 Min -tu nen waa laabo Zozefu be, e 'sia Arimate, Zozi -sruzan nen. 'Pian 'e "klanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lo 'le "wean, e ya -a -sru 'e yɔɔdu. Zozefu -si tru 'ba Pilati -lo 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yre -e 'e wu. Pilati -a -si -nɔn -yre, en e -ku Zozi 'kadu 'bo 'silɛa. 39 Nikodem nen yi -tu da e -ku Zozi 'va -pei -man be, "e "ta wu 'nyian 'e 'lo 'le 'yile nen waa wo min pa man be -a. 'Yile zɛ, e ya 'e baadt mire 'lee aloe -a, en -a kilo a -fuba yaaga. 40 'O 'vale Zozefu -a, -wɛɛ Zozi pa yɛ. O 'yile -sɛn sɔ ji en waa dre 'a. Zɪ Zuif 'nɔn 'wee pa dra zɛ -e 'o wu.

41 Fɛnan 'bo nen o Zozi pein yiba "plan da be, fei -tu a -a 'srɔn. Fei zɛ -a da be, min -yre nen waa cɛɛn -kɔle -ji be -a -tu a -nan. -Yɛ zɛ wa'a tian min wɔle "ji 'du. 42 -A 'bo 'ji nen o Zozi 'wu. Zuif 'nɔn 'le 'flinla 'yi a -tanɔn bɔdt -a, en -yre 'bo a 'nyian -kogo -yee "wean -a ji nen o Zozi 'wu.

Zozi wluan -kanɔn 'va

(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

20 1 'Mɔnɔn yi da, bodrun puunɔn, te klunglun 'nen a tian, en Madala li Mari -ku Zozi -yre da. -Kɔle nen o -yre 'bo 'le 'wu 'a be, yaa 'yɪ 'e 'sidɪ "nen. 2 Mari 'li 'e da flan -a, en e -ku e 'bo Simɔn Pieri 'lee Zozi -sruzan 'tu nen Zozi -a ye "yi "be o man, en e 'nan -wle 'nan: «O Minsan pa 'si 'yre -ji, en fɛnan nen o ku -a be ku'a tɔa du.»

3 Pieri 'lee Zozi -sruzan zɛ o 'bɔla en o -ku -yre da. 4 O 'flinɔn 'ko flan -a, 'pian min -tu be, e flan bli e mlin Simɔn Pieri da. -Yɛ 'bɔla -yre da 'e 'flin. 5 'Pian ya'a -wlaɛ -nan nun du, e 'kunnan en 'e yie 'tɔ -yre 'bo 'ji. Sɔnun nen waa 'pa Zozi man be yaa 'yɪ. 6 Simɔn Pieri 'bɔla -yee -sru, en "be wla 'wu 'yre 'bo 'ji nun. E sɔnun nen waa 'pa Zozi man be -a 'yɪ 'e -srandɪ. 7 Sɔ nen waa -tɔ Zozi 'wulo -man be, yɛ 'yɪ 'e -srandɪ 'e 'tɔ, te e ya 'e plindɪ. 8 En Zozi -sruzan nen e 'bɔla paan 'e tɛdɛ be, "e wla 'wu 'nyian -yre 'bo 'ji nun. Zɪ yaa -nan 'yɪ be, en e yi -tera "da 'nan Zozi wluan -kanɔn 'va. 9 Tu zɛ -a wlu be, te 'wɪ nen 'e 'cren -tedt Bali -le 'fluba 'ji 'nan: Zozi -kaa -e 'e 'wluan -kanɔn 'va be, -a -srɔnɔn 'ka tian -a -ci manle du. 10 Zozi -srɔnɔn "fli "be, o 'li 'o da 'wee ve -nan.

Zozi 'e 'fli kɔn Madala li Mari le

(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)

11 En Mari "e fɔv 'e 'tɔdɪ -yre 'bo 'srɔn, te e -wua. E ya -wuanɔn en e 'kunnan 'e yie 'tɔ -yre -ji nun. 12 En e Bali -le 'pasianɔn nen laji be o "fli 'yɪ

'o 'ta le sɔ 'fuvu 'a fenan nen o Zozi pa 'pla be -a -nan. -A -tu a 'e -nyrandi -a -wulo -man zia, en -a -tu a 'e -nyrandi -a cein -man zia.

¹³Bali -le 'pasianɔn -a laabu li zɛ -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean nen i ya -wuɔnan?»

En li be e -wle 'nan: «Minnun 'an 'san pa 'si 'yre -ji, en fenan nen waa 'pla be ma'an tɔa dɪ, -yee "wean an ya -wuɔnan.»

¹⁴E 'wɪ zɛ -a 'vɪ, "yɛɛ vɪnan 'e man lila, te e min -tu ye 'e 'tɔdɪ. Min zɛ Zozi nen, 'pian ya'a -tɔle 'nan Zozi nen dɪ.

¹⁵En Zozi 'bɔ -a laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wean nen i ya -wuɔnan? -Tɪ nen yia -wɛɛman?»

Mari -a nrɔn 'e 'ji 'nan min nen e 'nyranman "paa fei 'bɔ da be -nyren. En e 'nan -yre 'nan: «'An 'san, -te yie 'si 'yre -ji be, fenan nen yia 'pla be, 'i vɪ 'men -e 'an 'kɔ -a 'sia.»

¹⁶En Zozi -a laabu: «Mari!»

Mari 'e man lila, en yaa 'vɪ -yre Ebre wei -ji 'nan: «Rabuni!» -A -ci nen 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

¹⁷Zozi 'e -yre 'nan: «Te 'i klɛ 'an man dɪ! Ma'an tian 'kɔlɛ 'an "tɪ 'va dɪ. 'I 'kɔ -a vɪ 'an "bɔvunun le 'nan: «An "ta -ko 'an "tɪ 'va, e ya 'ka "tɪ "a. An "ta -ko 'men Bali va, e ya 'cee Bali -a.» »

¹⁸En Madala li Mari -kɔ -a vɪle Zozi -srunɔn le. Yaa 'vɪ -wle 'nan 'e Minsan 'yɪ, en e 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ -yre "be, -a tin 'ba -wle.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn le

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

¹⁹Mɔnɔnɔn yi 'bɔ 'lein zɛ -a funninmlan, en Zozi -srunɔn 'o cin 'yɪ 'kɔn 'tu -ji. 'Kɔn zɛ waa -fɔ -ji, o ya "klannan Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ 'le "wean. 'Nun tɔɔn, en Zozi 'bɔla o va, e -tɔ o yei, en e -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ!» ²⁰E 'wɪ zɛ -a 'vɪ, en 'e -pelanun kɔɔn -wle 'lee 'e 'sean da. Zɪ o Minsan 'yɪ be, o 'ci nran.

²¹En Zozi -a 'vɪ "nyian -wle 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ! Zɪ 'an "tɪ 'an 'pa 'sia be, -a da nen 'an 'bɔ "nyian "an 'ka "paa -sia.» ²²E cɛɛn 'wɪ zɛ -a vidɪ man, tɔɔn en 'e 'le fulɔ fɛɛn o man, en yaa 'vɪ -wle 'nan: «Bali lei 'saun nen be, e ya 'cee vɛ -a, 'ka 'si. ²³Minnun nen o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ, en kaa 'vɪ 'nan -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui be, te Bali -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui. En -te ka'a -wee 'wɪ 'wɪdɪ "fuile dɪɛ, Bali 'ka -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'fuiman dɪ.»

Zozi 'e 'fli kɔɔn Toma le

²⁴Tɔ zɛ -a wlu be, -a -sruzan 'tu nen waa laabo Toma be, te e 'ka 'nan dɪ. Waa laabo "nyian 'flɛn. ²⁵Zɪ e -ta be, en Zozi -srunɔn -mienun -a 'vɪ -yre 'nan: «Kɔ Minsan 'yɪ.»

En e 'nan -wle 'nan: «-Te ma'an tian -a -pɛ nen waa pɛin be -a "pa 'ji yulɛ dɪɛ, ma'an yi 'teala 'da 'mlɔnmlɔn dɪ. 'An 'pɛ 'wle -tɔala -a "pa 'ji, en 'an 'pɛ "paa -a 'sean 'ji 'vaa, en an yi -teala 'wɪ nen kaa 'vɪ 'gɔvɛ -a da.»

26 Yi 'sɔra "be -sru, Zozi -sruncɔn a 'o cin yɪdɪ "nyian 'kuin, te Toma a 'sien o va. 'Kɔn 'bɔ -kpɛinnun a 'e 'fɔdɪ -ji, 'nun tɔɔn en Zozi bɔla o va, e -tɔ o yei en e 'nan -wɛ 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.» 27 En Zozi -a 'vɪ Toma lɛ 'nan: «'An -pɛlanun nen 'gʊ, 'i -pli 'i -pɛ 'wɛ 'a 'gʊ, en 'i 'pɛ 'pa "nyian 'an 'sean 'ji. 'I yi -tɛra "da, te 'i 'ci -fɔɔ "nyian dɪ.»

28 Toma "e -yrɛ 'nan: «Yiɛ cɪ 'an 'san -a, en yiɛ cɪ 'men Bali -a.»

29 En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'men 'nan: «Yian 'yɪ, -yee "wean nen i yi -tɛra 'an da. Minnun nen o yi -tɛala 'an da te wa'a 'an yɪlɛ dɪɛ, Bali -lɛ -fɛa a o man.»

-Mɛ "lɛ "wean nen o 'fluba 'gʊɛ -a cren -tɛ?

30 Zozi 'lebo "fɔ wɪ "kaga drɛ 'e -sruncɔn yiɛ man, te 'be 'ka 'e 'cren -tɛdɪ 'fluba 'gʊɛ -a -ji dɪ. 31 'Pian 'wɪnun nen 'gʊɛ, wɛɛ 'cren -tɛ 'nan -e 'ka yi -tɛra "da 'nan min nen Bali -a 'si "va, en e ya Bali -pɪ -a bɛ Zozi nen. -Te ka yi -tɛra Zozi da bɛ, 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra 'cee vɛ -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -sruncɔn 'sɔravli "lɛ

21 1 "Bɛ -sru en Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -sruncɔn lɛ "nyian 'yi nen waa laabo Tiberia bɛ -a man. Zɪ 'e 'fli kɔɔn -wɛ "bɛ, -a -nan wɪ nen 'gʊ. 2 Yi -tɔ da te -a -sruncɔn a 'o cin yɪdɪ. Simɔn Pɛri, 'lɛɛ Toma nen waa laabo "nyian "flɛn bɛ, 'lɛɛ Natanaɛl nen 'e "sia 'fla nen waa laabo Kanan bɛ -a da Galilɛ 'leglɔn 'ji bɛ, 'lɛɛ Zɛbedɛ -pɪnun 'lɛɛ Zozi -sruncɔn "fli "pɛɛ 'bɛ cɪ. 3 En Simɔn Pɛri -a 'vɪ -wɛ 'nan: «'An "ta -ko pɔ -tɛlɛ.» O 'nan -yrɛ 'nan: «'Kv 'bɔ "nyian, "kv -koo 'i -sru.» O -kv, en o -fɔ -klv -ji. -Pɛi zɪɛ -a man bɛ, wa'a pɔ -tɛlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ.

4 Tɔ "ɛ vɪnan 'e 'cɛn bodrun, te Zozi a 'e 'tɔdɪ 'yi 'plo da. 'Pian Zozi -sruncɔn 'ka -a -tɔlɛ "lɛ Zozi nen dɪ.

5 En Zozi -a laabv -wɔ 'nan: «-Gobonun, ka pɔ "tiennen 'yɪ?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ, kv'a -vɛ -tɛlɛ dɪ.»

6 En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'cee "se "wɛɛn -klv 'bɔ -pɛ "yi "da zia, pɔ -sean 'ji.» Waa dreɛla "da, en pɔ "kaga "sɛn -wee "se "ji, -yee "wean wa'a -kɔlɛ "nyian "se zɪɛ -a -klandɪ -a dɪ.

7 -A -nan nen Zozi -srucan 'tɔ nen Zozi -a ye "yi "bɛ, e 'nan Pɛri lɛ 'nan: «Minsan nen!» Zɪ Simɔn Pɛri -a 'man 'nan Minsan nen bɛ, en e 'yee sɔ nen yaa wɔ sɔ ta lou "bɛ -a 'sia, yaa 'wɔ 'e man, en e -fɔ 'yi 'va 'nan -e 'e 'kv 'yi 'plo man. E sɔ zɪɛ -a 'sɔ 'e man 'nyranman 'padɪ -lɛ "wean.

8 Zozi -sruncɔn -mienun bɛ, "o "ta 'wɔla 'klv -ji, te o -taa "se "nɛn 'e fadɪ pɔ -a bɛ -a -klandɪ -a 'o -sru. Fɛnan nen o 'si bɛ, -a -nan bɔa -menliɛ -fuba 'soolu. 9 Zɪ o sɔɔnla 'klv -ji bɛ, en o 'tɛ 'yɪ 'e 'sɔndɪ, te pɔ a "da 'e 'padɪ, en 'kpɔun a -a "srɔn.

10 En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Pɔ nen kaa -tɛ bɛ, 'ka 'ta -a -mie -a.»

11 Simɔn Pɛri -fɔ -klv -ji, en e "se "nɛn 'e fadɪ pɔ -dandan -a bɛ -a klan 'yi 'plo man. Pɔ a "se 'bɔ 'ji "kaga, -a -yaa tɔ -fuba 'soolu 'wɛ yaaga bɔa, 'pian ya'a 'fɔ bɛ dɪ.

¹²En Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «Ka 'ta fɛnɛn -blɪ!» -A -srɛnɔn 'bɔ 'tʊ 'ka -kɔlale -a laabudɪ -a -yrɔ 'nan -tɪ nɛn dɪ. Kɔɔ o pɛɛnɔn -a -tɔ 'nan Minsan 'bɔ nɛn. ¹³Zozi pli o 'srɔn, e 'kpɔun 'sia, yaa pli o man, en e pɔ 'sia, yaa pli o man.

¹⁴Zozi 'fli -kɔɔndɪ 'e -srɛnɔn lɛ te 'e wluan -kanɔn 'va bɛ, -a 'pa yaagazan nɛn zɪɛ.

Zozi 'wɪ tin 'ba Pieri lɛ

¹⁵Zɪ o cɛɛn fɛnɛn -blɪdɪ man bɛ, en Zozi -a laabu Simɔn Pieri -lɔ 'nan: «Zan -pɪ Simɔn, yian ye "yi e "mlɪan 'i bɔɛnɛn 'gʊɛ -wee 'an yɪdɪ "yi "da?» Simɔn 'e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tɔa 'nan mein ye "yi.»

En Zozi 'e -yrɛ 'nan: «I yie 'tɔ 'mɛn 'bla 'nɛnnun va!»

¹⁶Zozi -a 'pa "flɪzan laabu -yrɔ. E 'nan: «Zan -pɪ Simɔn, yian ye "yi?»

Pieri 'e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tɔa 'nan mein ye "yi.»

En Zozi 'e -yrɛ 'nan: «I yie 'tɔ 'mɛn 'blanun va!»

¹⁷Zozi -a 'pa yaagazan laabu "nyian -yrɔ. E 'nan: «Zan -pɪ Simɔn, yian ye "yi?»

En Pieri ta dre 'trɔdrɔ, kɔɔ e 'wɪ -tɔwli laabu -yrɔ 'e cin -sru 'e 'pa -a yaaga. En Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, i 'wɪ pɛɛnɔn tɔa. Yia -tɔa 'nan mein ye "yi.»

En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «I yie 'tɔ 'mɛn 'blanun va! ¹⁸Maan ve yie 'wɪ tɔglɪ 'a 'nan: Tɔ nɛn te i ya "wɛnnɔn bɛ, yie 'i -tɪɛn -tɔa 'i 'bɔ 'a -e 'i 'kʊ fɛnan nɛn i cɪ "va "bɛ -a -nan. 'Pian tɔ nɛn i dra ceje bɛ, min pee 'bɛ 'i -yrɪman -e 'e 'kʊ 'yia fɛnan nɛn i 'ka "va "dɪɛ -a -nan.»

¹⁹Zɪ Pieri -taa "kalɛ -e 'e Bali 'tɔ dre -dan bɛ, -a da -kɔnnɛn "nɛn Zozi -a -fɔ. E cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a yɪdɪ man, en e 'nan Pieri lɛ 'nan: «I -sɔɔnla 'an -sru!»

²⁰Pieri 'e 'man 'lɪla, en 'e yie 'tɔ 'o -sru, te e Zozi -srɛzan nɛn Zozi -a ye "yi 'kpa bɛ -a ye. -A -srɛzan zɪɛ, -yɛɛ tɛɛn yi -tɔ da Zozi 'pɛ -ji, te o ya fɛnɛn -blɪnan, en yaa laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, -tɪɛ "ta 'i -nɔan 'i 'nanmannɔn lɛ?» ²¹Zɪ Pieri -a 'yɪ bɛ, en yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, min 'labɛ "nun, -mɛ "wɪ 'bɛ bɔa -yɛɛ "man?»

²²En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te an ya "va 'nan 'e 'fʊ -trɪlɪi -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tʊ 'ka 'ji dɪ. 'I 'bɔ, 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

²³"Wɪ zɪɛ e fuɪla "man "bɔunɛn yei 'nan Zozi -srɛzan zɪɛ, ya'a 'li 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ. 'Pian Zozi 'ka -a vɪlɛ Pieri lɛ 'nan ya'a 'kaa dɪ. Zozi 'e 'vɪ 'nan: «-Te an ya "va 'nan 'e 'fʊ -nan -trɪlɪi -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tʊ 'ka 'ji dɪ.»

²⁴Zozi -srɛzan zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪnɛn 'gʊɛ -a -nan yɪzan -a, en -yɛɛ cɛɛn -tɛ. Kʊa -tɔa 'nan 'wɪnɛn nɛn yaa 'vɪ bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

²⁵Zozi 'wɪ "kaga "pee dre "nyian. -Te waa pɛɛnɔn 'cɛɛn -tɛ paan bɛ, 'an 'ci "nrɔnman 'nan -a 'flubanun 'bɔ 'ka 'sɔa 'trɛ 'gʊɛ -a da "fo "dɪ.